

1 Sgrìobh luach gach figeir no figearan anns na cearcaill.

(a) 6 753 656

(b) 59 895 407

(c) 236 149 327

(d) 687 962 820

2 Dè an luach a tha aig an 7 anns gach àireimh?

(a) 407206 189

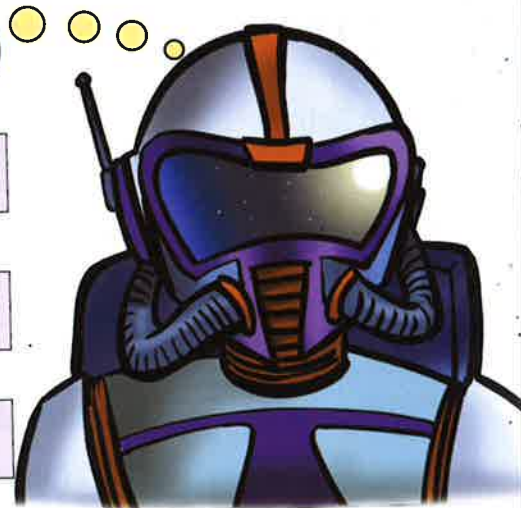
(b) 841 270 534

(c) 796 383 050

(d) 653 702 106

(e) 571 454 626

(f) 303 007 505

3

90 606 438

650 438 036

2 869 520

2 983 550

650 810 100

90 438 395

Dè an dath anns a bheil

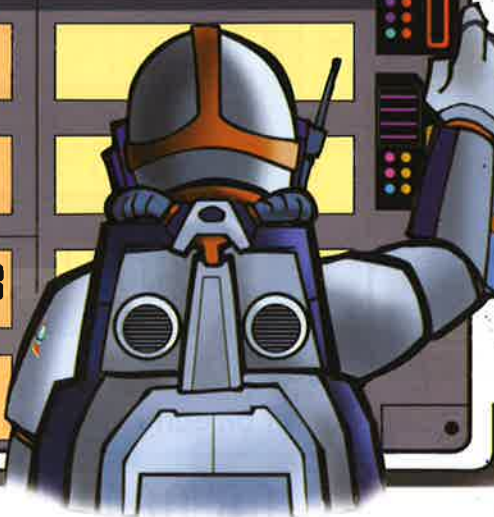
- (a) figear ceudan de mhiltean a tha nas motha na 8
- (b) 438 mìltean agus 9 deichean
- (c) 2 mhillean agus figear dheichean nas lugha na 5
- (d) 90 millean agus figear cheudan cothromach
- (e) 650 millean agus anns nach eil ceudan?

Luach àite: àireamhan gu ceudan de mhilleanan

OBAIR-DACHAIGH 1

Roinneadh: le figear singilte, ceistean le obrachaidhean eile

I Sgrìobh gach àireamh coimpiutair A-MACH.

	A-STEACH	ATHARRAICH	A-MACH
(a)	5 707 600	cuir-ris 10 000	
(b)	22 840 997	thoir air falbh 10	
(c)	107 468 201	cuir-ris 10 000 000	
(d)	23 105 1100	thoir air falbh 1 000 000	

2 Meudaich 346 208 507 le

- (a) aon mhìle (b) aon mhillean (c) deich mìle
(d) aon cheud (e) deich (f) aon cheud millean.

3 Lùghdaich 815 774 328 le

- (a) deich mìle (b) aon cheud mìle (c) aon cheud
(d) deich millean (e) aon cheud millean (f) aon mhìle.

- 4 (a) $75\,652\,180 + 6000$ (b) $86\,080\,413 - 6\,000\,000$
(c) $843\,976\,410 + 20\,000$ (d) $630\,107\,616 - 300\,000\,000$
(e) $768\,143\,266 - 500\,000\,000$ (f) $91\,543\,207 + 9\,000\,000$
(g) $44\,905\,010 + 40\,000\,000$ (h) $38\,700\,010 - 700\,000$.

5 (a)

Lùghdaich le fichead millean agus an uair sin le naochad.

(b)

Meudaich le caogad millean agus an uair sin le seachd mìle.

(c)

Lùghdaich le seasgad millean agus an uair sin le caogad mìle.

(d)

Meudaich le dà cheud millean agus an uair sin le trì cheud mìle.

Luach àite: cuir-ris/toirt air falbh chumhachdan/iomadan de chumhachdan de dheich

Roinneadh: àireamh ceithir/còig-figear le figear singilte

1 Dè an dath a tha air an sgàilean leis an àireimh as lugha?

- (a) 8464327 8470975
- (b) 12501410 12500689
- (c) 736800400 763000505
- (d) 919000109 909999009

2 Dè an àireamh (a) as ìsle (b) as àirde?

210840678	201574989	210840687
201547002	210840786	201745899

3 Cuir na h-àireamhan ann an òrdugh. Tòisich leis an tè as lugha.

- (a) 121435360 112766779 121435306 112767997
- (b) 573654099 573654156 573654165 537685899

4 Sgrìobh an àireamh a tha letheach slighe eadar

- (a) 8 000 000 agus 9 000 000 (b) 19 000 000 agus 20 000 000
- (c) 400 000 agus 401 000 (d) 200 900 000 agus 200 700 000
- (e) 38 500 000 agus 38 400 000 (f) 10 900 000 agus 11 000 000.

5 Sgrìobh iad seo ann am **figearan**.

(a) Naoi millean, sia ceud agus caogad 's a trì mìle.

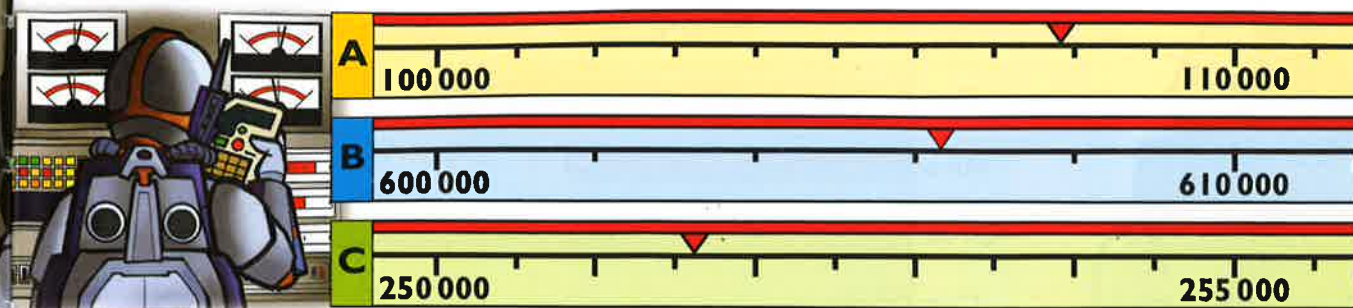
(b) Fichead 's a dhà millean, sia-deug mìle agus trithead 's a h-aon.

(c) Ceithir cheud agus seasgad 's a dhà millean, naoi mìle agus ceathrad.

6 Sgrìobh iad seo ann am **facail**.

- (a) 7850400 (b) 36407010 (c) 563075836

1 Cruinnich chun a' mhìle as fhaisge an àireamh air a sealltainn leis a' gath.

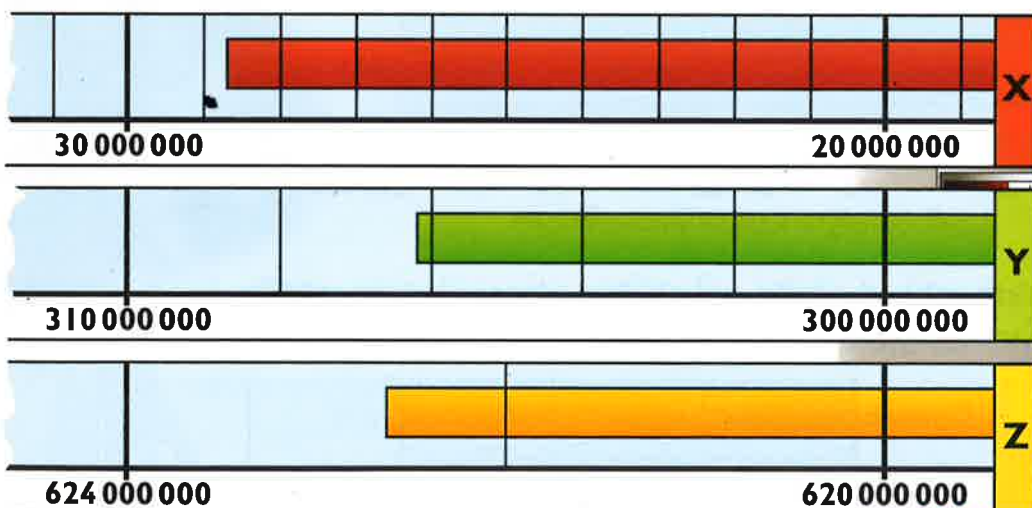
2 Cruinnich chun a' mhìle as fhaisge.

(a) 83 090	(b) 64 499	(c) 75 705	(d) 99 909
(e) 210 805	(f) 323 385	(g) 406 511	(h) 109 269
(i) 519 710	(j) 821 286	(k) 989 747	(l) 991 407

3 Cruinnich chun a' cheud as fhaisge.

(a) 62 424	(b) 75 050	(c) 81 663	(d) 89 909
(e) 121 365	(f) 303 510	(g) 761 551	(h) 250 969

4 Cruinnich chun a' mhillein as fhaisge an àireamh air a sealltainn air a' mheidh.

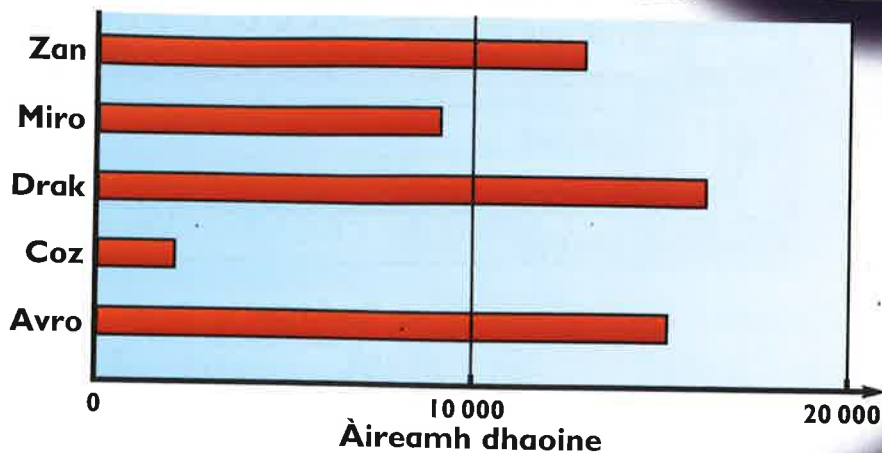

5 Cruinnich chun a' mhillein as fhaisge.

(a) 27 601 310	(b) 35 810 426	(c) 89 409 585
(d) 53 070 999	(e) 71 495 847	(f) 99 505 050
(g) 626 490 850	(h) 200 850 710	(i) 199 356 848
(j) 701 501 005	(k) 311 380 960	(l) 789 511 010

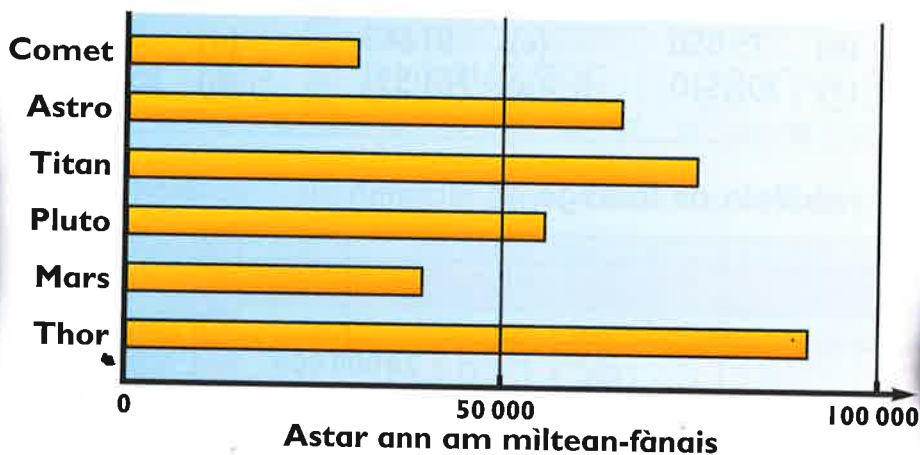
1 Dèan tuairmse air an àireimh-shluaigh anns gach colonaidh fànais.

Sluagh nan colonaidhean

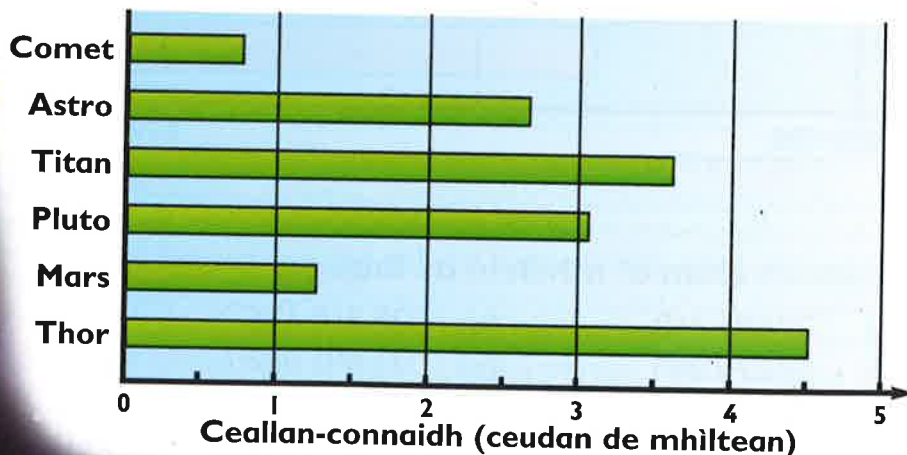
2 Dèan tuairmse air an astar ann am mìltean-fànais a shiubhail gach rocaid.

Siubhal Rocaidean

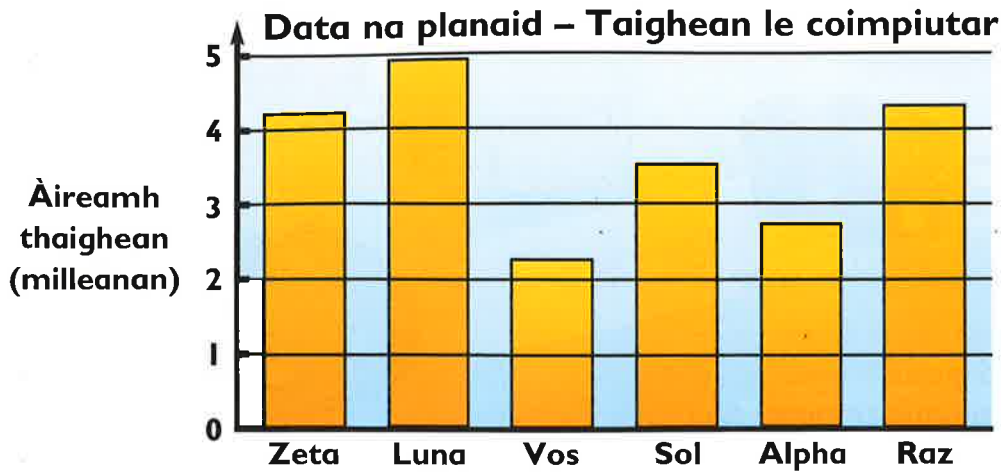

3 Timcheall air cia mheud cealla-connaidh a chosg gach rocaid?

Connadh nan Rocaidean

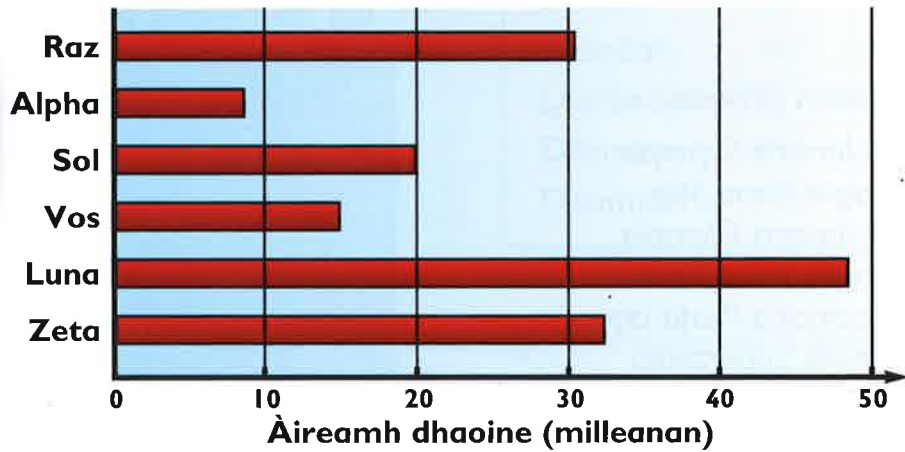

1 Timcheall air cia mhead taigh air gach planaid ann a bheil coimpiutar?

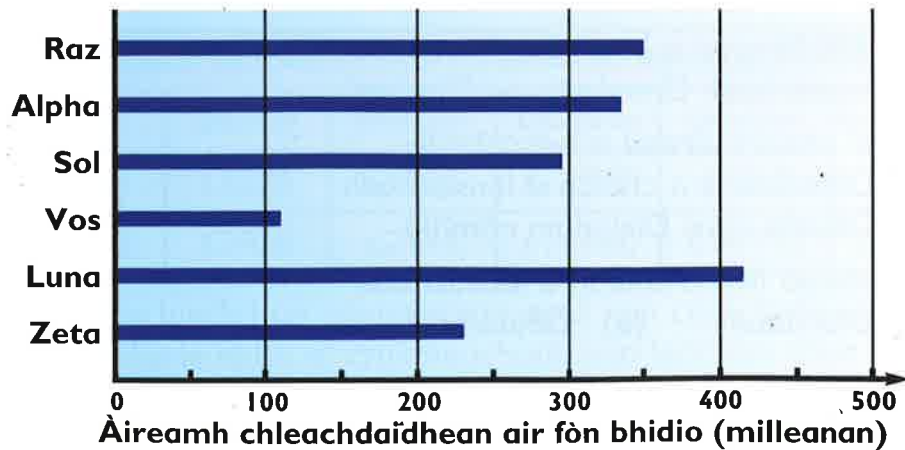
2 Dèan tuairmse air an àireimh-shluaigh air gach planaid.

Data na planaid – Àireamh-sluaigh

3 Timcheall air cia mhead turas a chaidh fòn bhidio a chleachdadh air gach planaid?

Data na planaid – Fòn bhidio sa Chèitean

FAIC IS FEUCH

Teileasgop
£306

Camara digiteach
£458

Camcòrdair
£537

Prosbaig
£239

1 Lorg suim prìs nan rudan seo:

- (a) camcòrdair agus teileasgop
- (b) camara digiteach agus prosbaig
- (c) teileasgop agus camara digiteach
- (d) prosbaig agus camcòrdair.

- 2 (a) $160 + 470$ (b) $240 + 581$ (c) $635 + 294$ (d) $466 + 352$
 (e) $560 + 614$ (f) $724 + 841$ (g) $273 + 906$ (h) $743 + 625$

3 Lorg suim prìsean

- (a) camara *Superpix* agus lions *Mòr*
- (b) camara *Olympia* agus lions *Zoom*
- (c) camara *Penta* agus lions *Superzoom*
- (d) camara *Kodix* agus lions *Mòr*.

PRÌSEAN NAN CAMARATHAN

Camara	Lions
<i>Superpix</i> £398	<i>Mòr</i> £408
<i>Olympia</i> £306	<i>Zoom</i> £293
<i>Penta</i> £212	<i>Superzoom</i> £184
<i>Kodix</i> £385	

4 Tha an clàr a' sealltainn an àireamh fhilmean a leasaich *Faic is Feuch* aig toiseach na seachdaine. Chaidh

- 396 filmean a bharrachd a leasachadh Diardaoin na Dimàirt
- a' cheart uiread a leasachadh Dihaoine 's a chaidh a leasachadh Diluain agus Diciadain còmhla.

Cia mheud film a chaidh a leasachadh

- (a) Diardaoin (b) Dihaoine?

Àireamh fhilmean leasaichte

Diluain	265
Dimàirt	348
Diciadain	277

- 5 (a) $325 + 297$ (b) $178 + 676$ (c) $119 + 589$ (d) $456 + 274$
 (e) $368 + 363$ (f) $434 + 487$ (g) $275 + 567$ (h) $437 + 189$

- 1 Tha an clàr a' sealltainn cia mheud dealbh digiteach a chlà-bhuail *Faic is Feuch* an t-seachdain seo chaidh.

Cruinnich gach àireamh **chun a' cheud as fhaisge** gus tuairmse a lorg air an t-suim dhealbhan a chlà-bhuail iad

- (a) Diluain (b) Dimàirt (c) Diciadain
(d) madainnean Diluain, Dimàirt agus Diciadain
(e) feasgaran Diluain, Dimàirt agus Diciadain.

	madainn	feasgar
Diluain	341	553
Dimàirt	667	119
Diciadain	187	694
Diardaoin	231	578
Dihaoine	492	337
Disathairne	715	278

- 2 Cruinnich gach àireamh **chun an 10 as fhaisge**, gus tuairmse a lorg air an t-suim dhealbhan a chlà-bhuail iad

- (a) Diardaoin (b) Dihaoine (c) Disathairne
(d) madainnean Diardaoin, Dihaoine agus Disathairne
(e) feasgaran Diardaoin, Dihaoine agus Disathairne.

3

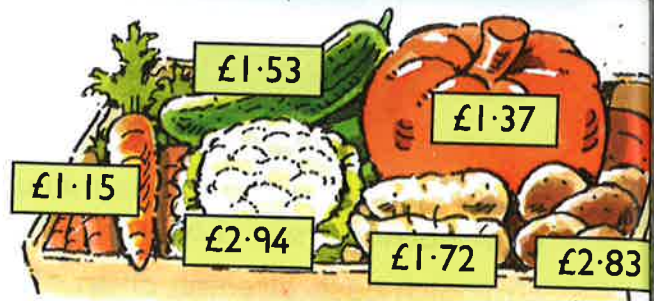
Luach reicean camarathan/chamcòrdairean						
	Diluain	Dimàirt	Diciadain	Diardaoin	Dihaoine	Disathairne
Camarathan	£2240	£4876	£7062	£12705	£5217	£5901
Camcòrdairean	£6190	£3928	£2147	£11860	£14192	£19799

Lorg tuairmse air suim luach nan camarathan agus nan camcòrdairean a chaidh a reic gach latha le bhith a' cruinneachadh nan luachan chun

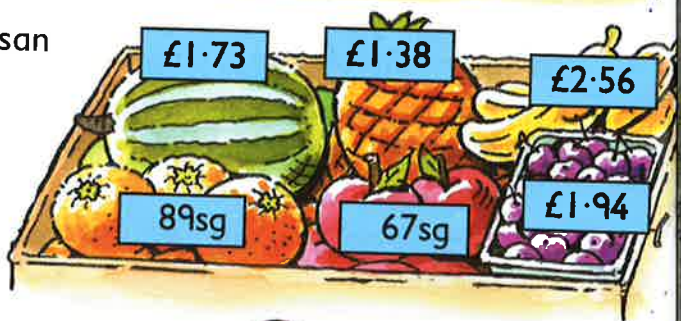
- (a) a' £1000 as fhaisge (b) a' £100 as fhaisge.

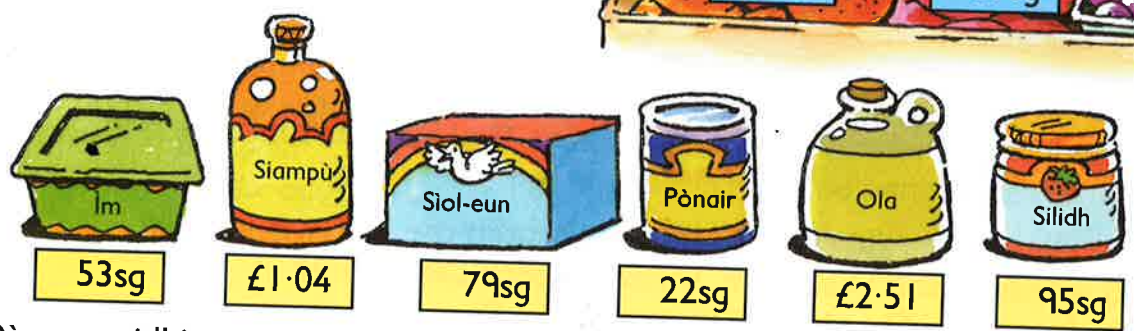
- 1 (a) Cruinnich gach prìs chun na nota as fhaise gus tuairmse a lorg air suim cosgais gach lus.
- (b) Obraich a-mach an fhìor phrìs.
- (c) Dè an t-suim leis an robh an tuairmse àrd no ìosal?

- 2 Dèan ceist 1 a-rithist airson nam measan seo, a' cruinneachadh gach prìs chun a' chaogad sgillinn as fhaise.

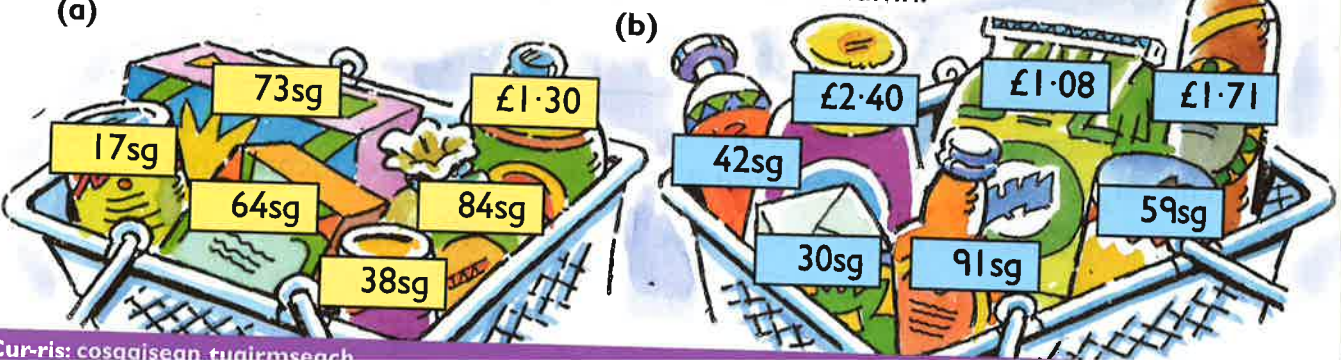
3

Dè am paidhir anns a bheil suim timcheall air

- (a) aon nota
- (b) dà nota
- (c) trì notaichean?

- 4 Dèan tuairmse air suim cosgais gach basgaid le bhith a' buidhneachadh phrìsean gus notaichean a dhèanamh.

1

Tha mi a' tuairmseachadh gun cosg seo mu £5.

- (a) Lorg an fhìor phrìs.
- (b) Dè an rud a chuireadh i air ais gus a' phrìs a chumail dìreach nas ìsle na còig notaichean?

2

Tha mi a' smaoinichadh gun cosg seo mu £10.

- (a) Lorg an fhìor phrìs.
- (b) Dè an rud a chuireadh e air ais gus a' phrìs a chumail dìreach nas ìsle na deich notaichean?

3

- (a) Dèan tuairmse air suim cosgais nan rudan air liosta Sara.
- (b) A bheil thu a' smaoinichadh gu bheil airgead gu leòr aig Sara airson na tha aice air an liosta?
- (c) Lorg an fhìor phrìs.
- (d) Dè an rud a bheireadh tu bhon liosta mur eil airgead gu leòr aig Sara?

Tha deich notaichean agam.

siùcar	92sg
tì	79sg
pùdar-nighe	£4.45
stuth-fhiaclan	£1.23
rus	£2.60
bananathan	£1.12

4

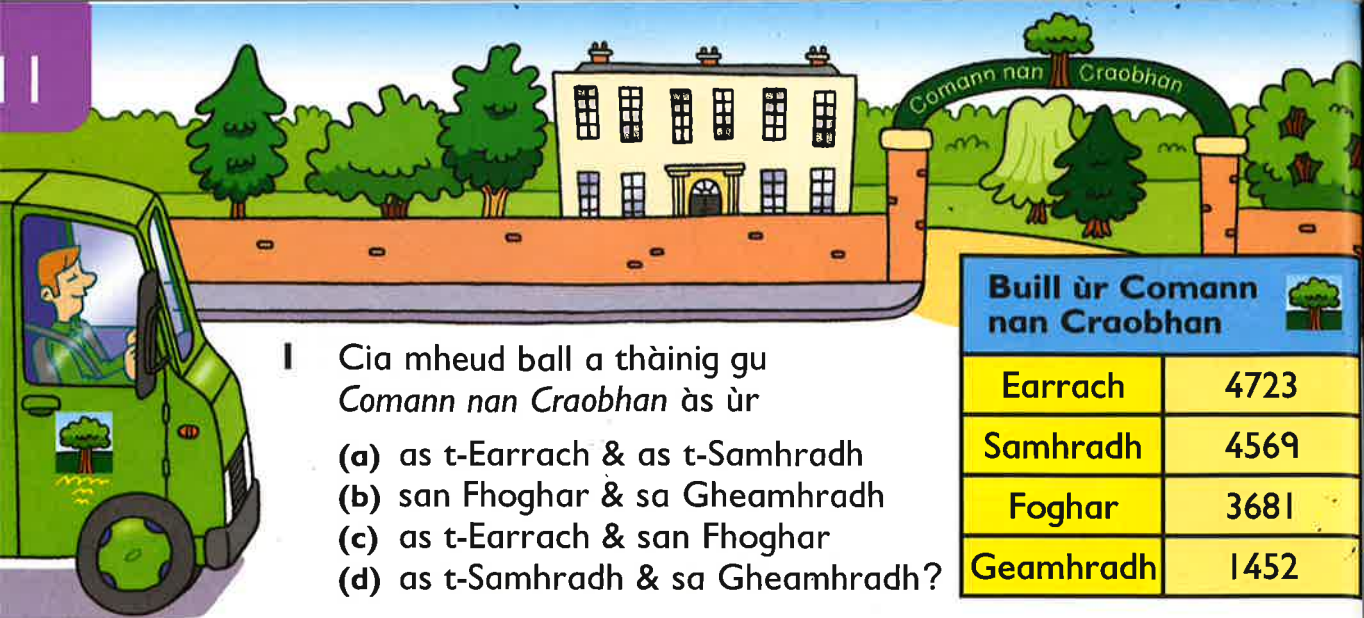
Tha £20 agam.

feòil	£3.21
lus	£2.38
aran	84sg
ola	£1.63
cearc	£2.36
flùraichean	£4.15
pasta	£5.59

Chan eil ach £15 agam.

buntàta	£1.62
iasg	£3.83
feòil	£3.19
bainne	£1.64
siampù	£2.47
cofaidh	£2.31
bulb solais	£1.89

Buill ùr Comann nan Craobhan	
Earrach	4723
Samhradh	4569
Foghar	3681
Geamhradh	1452

- 1 Cia mheud ball a thàinig gu Comann nan Craobhan às ùr
- (a) as t-Earrach & as t-Samhradh
 - (b) san Foghar & sa Gheamhradh
 - (c) as t-Earrach & san Foghar
 - (d) as t-Samhradh & sa Gheamhradh?

- 2 (a) $9662 + 6089$ (b) $6413 + 5795$ (c) $4836 + 7217$
 (d) $3887 + 7494$ (e) $5724 + 7598$ (f) $3835 + 6786$

- 3 'S ann le Comann nan Craobhan a tha na coilltean seo. Tha na figearan a' sealltainn
- an àireamh mheatairean de shlighean-coise
 - an àireamh luchd-turais am-bliadhna.

Coille Mhoirich

Slighean . . 8244 m
 Luchd-turais . . 8492

Coille Abaraithe

Slighean . . 27 678 m
 Luchd-turais . . 37 439

Gleann Idhe

Slighean . . 16 367 m
 Luchd-turais . . 9639

Oighreachd Rainich

Slighean . . 5816 m
 Luchd-turais . . 23 645

Lorg suim faid nan slighean ann an

- (a) Coille Mhoirich is Gleann Idhe
- (b) Coille Abaraithe is Oighreachd Rainich
- (c) Coille Mhoirich is Coille Abaraithe
- (d) Oighreachd Rainich is Gleann Idhe.

- 4 Am-bliadhna, cia mheud duine gu lèir a tha air tadhal air

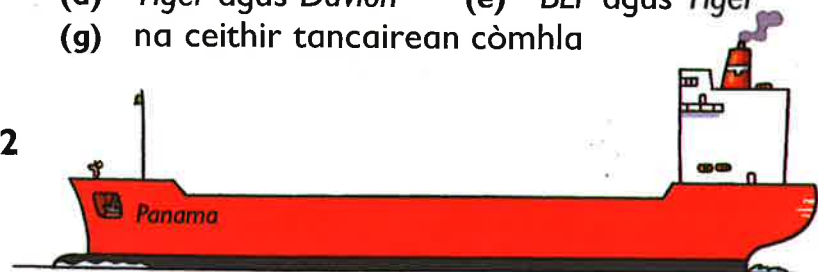
- (a) Coille Mhoirich is Coille Abaraithe
- (b) Gleann Idhe agus Oighreachd Rainich
- (c) Coille Abaraithe is Gleann Idhe
- (d) Oighreachd Idhe agus Coille Mhoirich

- 5 (a) $16 314 + 73 + 4835$ (b) $7408 + 38 665 + 92$
 (c) $6704 + 574 + 24 058$ (d) $3724 + 103 + 68 + 18 296$

1 Lorg comas-lionaidh nan tancairean seo, ann an liotairean.

- (a) Baxico agus Tiger (b) Davlon agus BLF (c) Baxico agus Davlon
 (d) Tiger agus Davlon (e) BLF agus Tiger (f) BLF agus Baxico
 (g) na ceithir tancairean còmhla

2 Dè an comas-lionaidh, ann an liotairean, a ghabhas

- (a) am Panama agus am Belize
 (b) an Cadiz agus an Inca
 (c) am Panama, an Cadiz agus an Santos
 (d) am Belize, an Inca agus an Santos
 (e) na còig soithichean còmhla?

Soitheach	Comas-lionaidh
Panama	2 536 485 l
Belize	1 927 108 l
Cadiz	4 106 836 l
Inca	3 614 259 l
Santos	6 038 126 l

3 Dè an dà shoitheach còmhla anns a bheil tomhas-lionaidh

- (a) 8 293 767 liotairean
 (b) 8 283 757 liotairean?

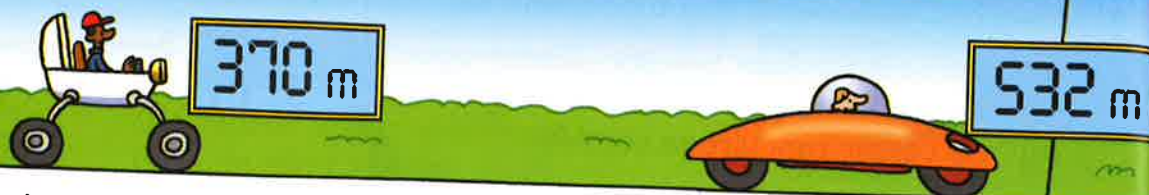
4 Dè na trì soithichean còmhla anns a bheil tomhas-lionaidh 14 728 416 liotairean?

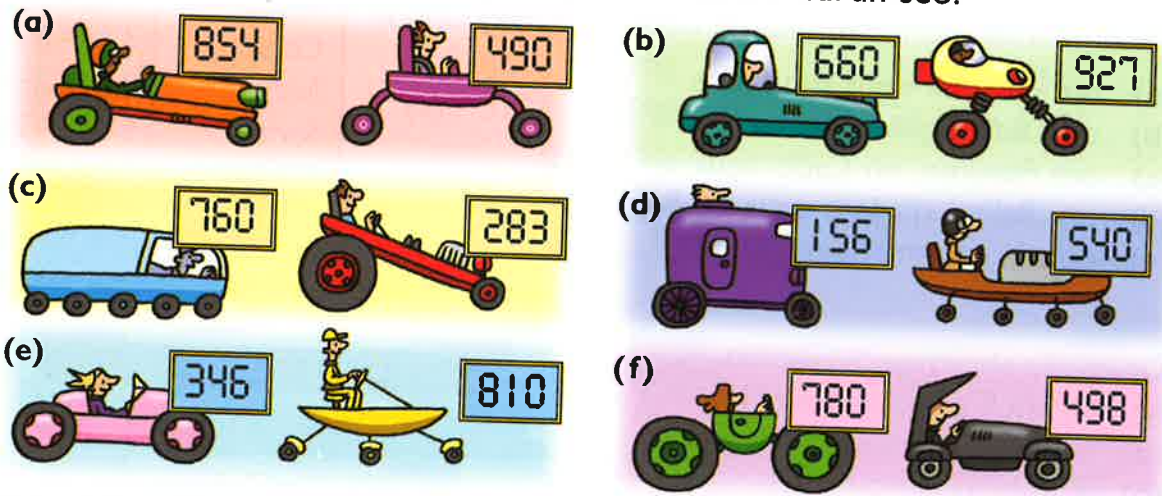
5 Tha 3 271 391 liotairean ola agus 3 271 284 liotairean peatrail gu lèir anns na tancaichean.

- Dè na tancaichean anns a bheil (a) ola (b) peatrail?

DÙBHLAN INNEAL UAINE

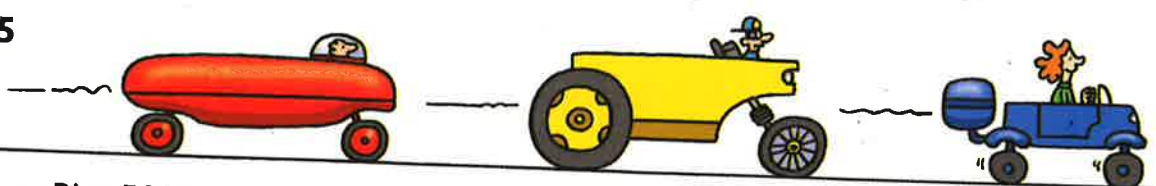

- 1 Tha duais ann airson an inneil a shiùbhlas an t-astar as fhaide le dìreach 10ml de chonnadh. Dè an t-astar a shiubhail am fear orains a bharrachd air an fhear gheal?
- 2 Lorg an diofar, ann am meatairean, eadar na h-astaran seo:

- 3 (a) $673 - 258$ (b) $952 - 727$ (c) $861 - 438$ (d) $975 - 627$
 (e) $384 - 117$ (f) $795 - 278$ (g) $833 - 307$ (h) $943 - 136$
 (i) $428 - 253$ (j) $936 - 882$ (k) $647 - 185$ (l) $819 - 431$
 (m) $557 - 394$ (n) $906 - 241$ (o) $745 - 372$ (p) $828 - 593$

- 4 (a) $694 - \blacksquare = 446$ (b) $565 - \blacksquare = 136$ (c) $749 - \blacksquare = 85$
 (d) $\blacksquare - 673 = 254$ (e) $\blacksquare - 182 = 544$ (f) $\blacksquare - 308 = 448$

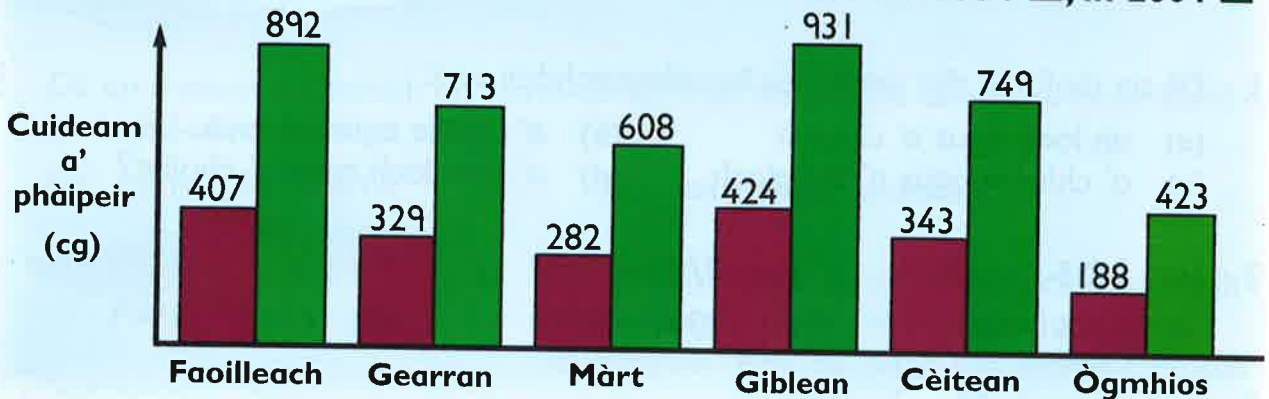
5 B' e 500m an t-astar **cuibheasach** a shiubhail na carbaidean dearga, buidhe agus gorma. Shiubhail an tè ghorm 147 m nas fhaide na an t-astar cuibheasach, agus shiubhail an tè bhuidhe 147 m nas lugha na an t-astar cuibheasach. Dè an t-astar a shiubhail gach carbaid?

1 Cleachd am fiosrachadh anns a' ghraf.

Ath-chuartachadh na Comhairle – Pàipear cruinnichte

ann an 1994 ■, in 2004 ■

Cruinnich gach cuideam **chun a' 100cg as fhaisge** agus lorg **tuairmse** air a' mheudachadh, eadar 1994 is 2004, anns a' cuideam de phàipear cruinnichte san

- (a) Fhaoilleach (b) Gearran (c) Màrt
(d) Giblean (e) Cèitean (f) Ògmhios.

2 Cruinnich gach cuideam **chun an 10cg as fhaisge**, agus lorg, **airson 2004, tuairmse** air an diofar eadar na cuideaman a chruinnich iad sna mìosan seo:

- (a) Am Faoilleach is An Gearran (b) An Gearran is Am Màrt
(c) Am Màrt is An Giblean (d) An Giblean is An Cèitean
(e) An Cèitean is An t-Ògmhios

3

A' Chomhairle	Cuideam, ann an cg, de ghlainne airson ath-chuartachadh					
	Iuchar	Lùnastal	Sultain	Dàmhair	Samhain	Dùbhlachd
Trid-shoilleir	2190	3792	1081	8207	10415	12893
Dathte	3910	6114	4877	11284	15299	18035

Lorg tuairmse air an diofar eadar cuideam na glainne soilleir agus na glainne dathte airson gach mìos le bhith a' cruinneachadh nan cuideaman chun

- (a) a' 1000cg as fhaisge (b) a' 100cg as fhaisge.

1 Dè an diofar a tha eadar na farsaingeachdan seo:

- (a) an loch agus a' chluain (b) a' choille agus an loch
 (c) a' chluain agus a' bhoglach (d) a' bhoglach agus a' choille?

- 2 (a) 4435 - 1478 (b) 8702 - 814 (c) 5066 - 2189
 (d) 7154 - 3666 (e) 9331 - 593 (f) 6528 - 2949

3

Craobhan ann an Coille Abaraithe

Learag	14 684
Fèarna	2831
Giuthas	22 753
Giuthas dearg	3492

Craobhan ann an Coille Abaraithe
 Slighean-coise na Coille

Cia mheud Learag a tha ann a bharrachd air

- (a) fèarna (b) giuthas dearg?

4 Lorg an diofar eadar an àireamh giuthas agus an àireamh

- (a) learag (b) giuthas dearg.

- 5 (a) 42 675 - 5398 (b) 64 230 - 472 (c) 23 643 - 7781
 (d) 36 425 - 8768 (e) 53 062 - 83 (f) 72 027 - 4659

Faidean Slighean-coise
Pàirc nan Allt

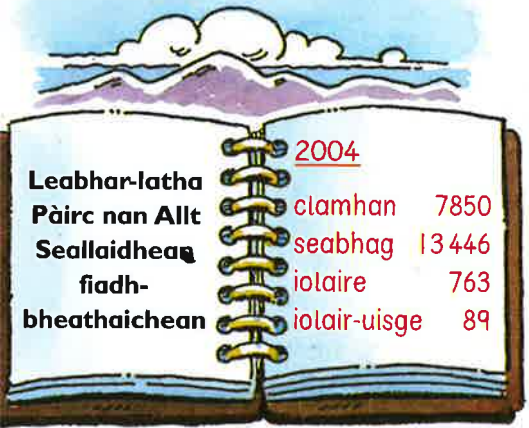

	14 607 m
	8 294 m
	12 035 m
	6 528 m

- 1 Tha luchd-obrach Pàirc nan Allt a' cruinneachadh sgudal bho na slighean-coise. Dè an t-astar a choisich an luchd-obrach air na slighean seo?
- (a) uaine agus buidhe (b) dearg agus buidhe
(c) gorm, buidhe agus dearg (d) buidhe, uaine agus gorm
- 2 Dè an t-astar a choisich an luchd-obrach air an t-slighe dhearg a bharrachd air an luchd-obrach air
- (a) an t-slighe ghorm (b) an t-slighe bhuidhe?

3 Tha leabhar-latha an luchd-obrach a' clàradh sheallaidhean de dh'fhiadh-bheathaichean le luchd-turais. Ann an 2004, cia mheud sealladh a bha ann gu lèir de

	2004	
Leabhar-latha		
Pàirc nan Allt	clamhan	7850
Seallaidhean	seabhag	13 446
fiadh-	iolaire	763
bheathaichean	iolair-uisge	89

- (a) seabhagan agus clamhanan
(b) iolairean-uisge agus seabhagan
(c) seabhagan agus iolairean
(d) na ceithir seòrsaichean còmhla?

4 Cia mheud sealladh a bha ann de sheabhagan a bharrachd air

(a) clamhanan (b) iolairean
(c) iolairean-uisge?

- 5 (a) $25\,915 + 9371$ (b) $52\,910 - 5372$ (c) $175 + 35\,719 + 9361$
(d) $61\,372 - 984$ (e) $71\,250 - 7904$ (f) $9131 + 41\,873 + 67$

6 As t-Samhradh, bha 13 000 sealladh ann de dh'fheidh, feòragan agus geàrran. Còmhla, bha 8032 seallaidhean ann de dh'fheidh agus feòragan. Bha 3156 seallaidhean de dh'fheidh ann. Cia mheud sealladh a bha ann de

(a) feòragan (b) geàrran?

Leabhar-latha	Samhradh
Pàirc nan Allt	feòragan
Seallaidhean	feidh
fiadh-	geàrran
bheathaichean	

Obair-dachaigh airson Dimàirt

cur-ris

(a) $68 + 423$

(b) $83 + 2879$

(c) $3116 + 687$

(d) $5735 + 2421$

toirt air falbh

(e) $823 - 91$

(f) $9304 - 877$

(g) $7884 - 888$

(h) $6041 - 2962$

measgaichte

(i) $192 + 424 - 67$

(j) $4107 - 93 + 562$

(k) $2854 + 533 - 181 + 1117$

(l) $3214 - 483 + 5786 + 631$

I Tuairmsich air gach freagairt ann an obair-dachaigh Clas 7 le bhith a' cruinneachadh

- àireamhan 4-figear chun a' 1000 as fhaisge
- àireamhan 3-figear chun a' 100 as fhaisge
- àireamhan 2-figear chun an 10 as fhaisge.

2 Cleachd na freagairtean tuairmseach agad ann an ceist I. An dùil dè an fheadhainn de fhreagairtean Alana nach eil ceart?

Alana	
a) 491	b) 2962
c) 3803	d) 7156
e) 732	f) 7427
g) 6996	h) 3079
i) 549	j) 4576
k) 3323	l) 9148

Cleachd eisimpleirean obair-dachaigh Clas 7

3 Airson gach cur-ris

- lorg an **fhìor** fhreagairt
- sgrìobh toirt air falbh a chleachdas tu airson dèanamh cinnteach dhe do fhreagairt
- dèan cinnteach le bhith a' cleachdadh an toirt air falbh.

4 Dèan ceist 3 a-rithist airson gach toirt air falbh, ach, an turas seo, dèan cinnteach le cur-ris.

5 Airson gach obrachaidh mheasgaichte

- lorg an fhìor fhreagairt
- dèan cinnteach dhen fhreagairt le bhith a' dèanamh an obrachaidh ann an **òrdugh eadar-dhealaichte**.

Tha Ranjit a' dèanamh cinnteach de fhreagairt le bhith a' dèanamh an obrachaidh ann an **dòigh eadar-dhealaichte**. Seall **dà** dhòigh eadar-dhealaichte airson iad seo obrachadh a-mach:

Ranjit

$6335 + 2245$

$8500 + 35 + 45 \rightarrow 8580$

$8000 + 500 + 80 \rightarrow 8580$

(a) $1728 + 5861 = 7589$

(b) $3176 + 6592 = 9768$

(c) $9657 - 4484 = 5173$

(d) $7040 - 3913 = 3127$

- 1 Tha Serena air data a chruinneachadh mun àireamh luchd-siubhail anns na plèanaichean a tha a' fàgail port-adhair Nuadhphort.

Luchd-siubhail air Aerojet			
Bliadhna	2002	2003	2004
Àireamh	740 128	863 059	1 025 783

- Cia mhead neach-siubhail gu lèir a thug Aerojet leotha ann an (a) 2002 and 2003
(b) 2003 and 2004 (c) na trì bliadhnachan?

- 2 Lorg an t-atharrachadh anns an àireamh luchd-siubhail a thug Aerojet leotha eadar (a) 2002 agus 2003
(b) 2003 agus 2004 (c) 2002 agus 2004?

3

Turais ann an 2004	Àireamh luchd-siubhail	
	San dùthaich	Eadar-nàiseanta
Scotfly	6 407 275	12 538 607
Aloft	672 430	654 814
Skyhigh	5 295 342	911 961
Easyair	386 596	79 058

Ann an 2004, cia mhead neach-siubhail a sgèith gu lèir air turais **San Dùthaich** le

- (a) Scotfly agus Aloft (b) Skyhigh agus Easyair (c) Skyhigh agus Scotfly
(d) Aloft agus Skyhigh (e) Easyair agus Scotfly (f) Aloft agus Easyair?
- 4 Cia mhead neach-siubhail a chaidh air turais **Eadar-nàiseanta** Scotfly a bharrachd air na chaidh air turais eadar-nàiseanta
(a) Aloft (b) Skyhigh (c) Easyair?
- 5 Dè an diofar a tha eadar an àireamh luchd-siubhail air turais **San dùthaich** agus turais **Eadar-nàiseanta** le gach companaidh?

Tha Ailean a' dol thairis air an stoc ann an STÒR D.I.Y.

1

16 tionaichean mòra de pheanta geal.

- (a) Cia mheud liotair de pheanta geal a tha ann gu lèir?
- (b) 35×14
- (c) 18×25
- (d) 45×12
- (e) 15×18
- (f) 14×45
- (g) 16×35

2

31 treidhichean de choinnlean.

- (a) Cia mheud coinneal a tha ann gu lèir?
- (b) 16×27
- (c) 33×12
- (d) 14×42
- (e) 13×16
- (f) 14×38
- (g) 46×18

3

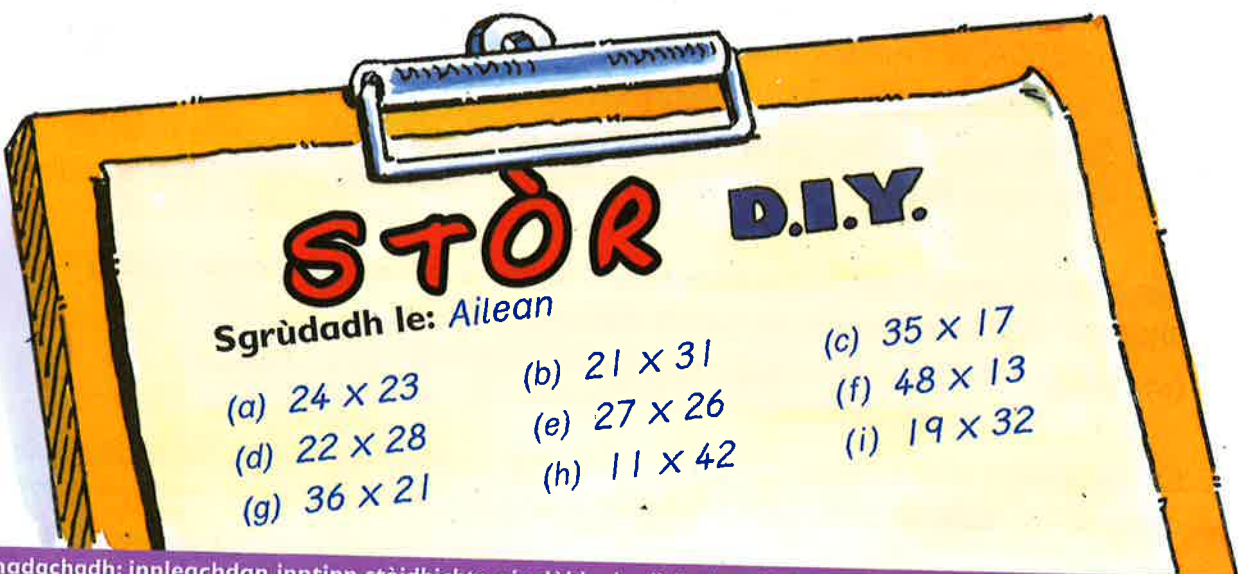

50 bogsa de bhotail Glaodh.

- (a) Cia mheud coinneal a tha ann gu lèir?
- (b) 50×36
- (c) 50×48
- (d) 50×92
- (e) 50×13
- (f) 25×28
- (g) 25×52
- (h) 25×34
- (i) 25×19

4

STÒR D.I.Y.

Stoc ùr ri cheannach:

ainm	àireamh	cosgais (am fear)	suim iomlan
àradh	100	£17	
bara	60	£16	
being-obrach	20	£75	
sàbh	50	£63	
seata innealan	30	£34	
spaid	40	£22	

1 Lorg suim cosgais nan innealan seo.

- (a) àraidhean (b) barachan (c) beingean-obrach
(d) sàbhan (e) seataichean innealan (f) spaidean

2 Dè a dh'fheumadh STÒR D.I.Y. pàigheadh airson

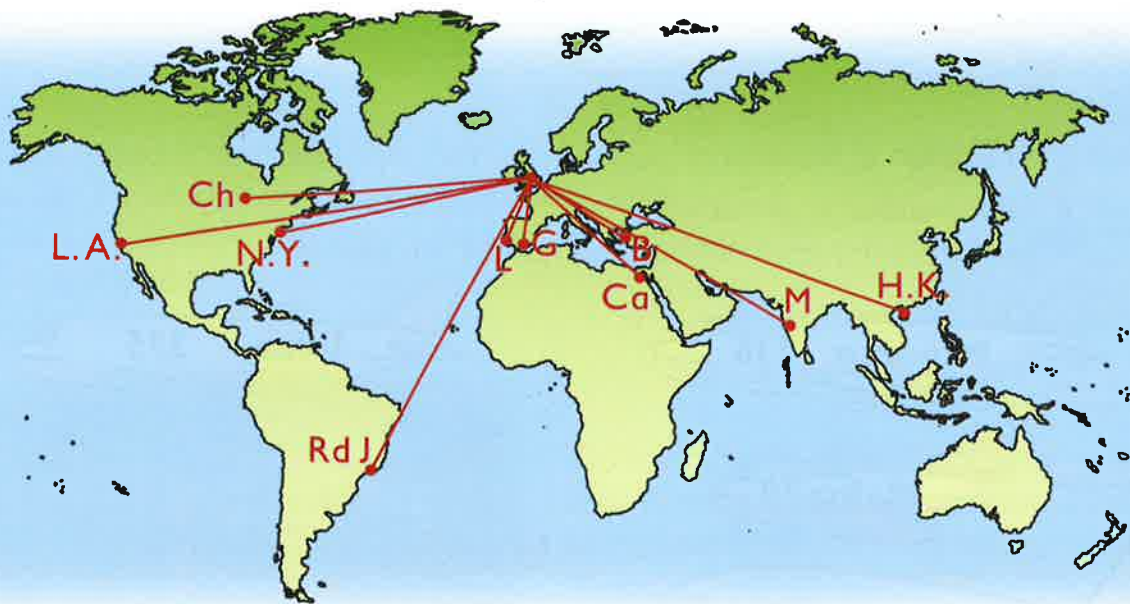
- (a) 99 àraidhean (b) 61 barachan (c) 19 beingean-obrach
(d) 51 sàbhan (e) 29 seataichean inn. (f) 41 spaidean
(g) 22 beingean-obrach (h) 102 àraidhean (i) 48 sàbhan
(j) 32 seataichean inn. (k) 58 barachan (l) 38 spaidean?

- 3 (a) 101×47 (b) 36×49 (c) 24×99 (d) 51×27
(e) 19×35 (f) 21×43 (g) 15×29 (h) 41×14
(i) 23×102 (j) 98×26 (k) 22×45 (l) 52×48

Ceithir cheud agus naochad 's a h-ochd bogsaichean sgrìuthaichean aig aon-deug notaichean gach bogsa?

Lorg am freagairt airson ceist Ailein.

I Astar sgèith ann an cilemeatairean bho phort-adhair Nuadhphort

Ceann-uidhe	Astar	Ceann-uidhe	Astar
Baile na h-Àithne	2878 km	Hong Kong	9645 km
Bombay	7193 km	Los Angeles	8774 km
Cairo	3519 km	New York	5568 km
Chicago	6356 km	Lisbon	1589 km
Gibraltar	1757 km	Rio de Janeiro	9272 km

Lorg an t-astar gu lèir, ann an km, anns na turais seo bho phort-adhair Nuadhphort.

- (a) 3 turais gu Baile na h-Àithne (b) 5 turais gu Gibraltar (c) 2 thuras gu Cairo
 (d) 4 turais gu Lisbon (e) 3 turais gu Chicago (f) 2 thuras gu Rio
 (g) 6 turais gu New York (h) 4 turais gu Hong Kong (i) 5 turais gu Bombay
 (j) 7 turais gu Los Angeles (k) 8 turais gu Baile na h-Àithne (l) 9 turais gu Chicago

- 2 (a) 7×4231 (b) 5×7509 (c) 6×3990 (d) 8×8218
 (e) 9×5784 (f) 7×9186 (g) 9×4559 (h) 9×7325

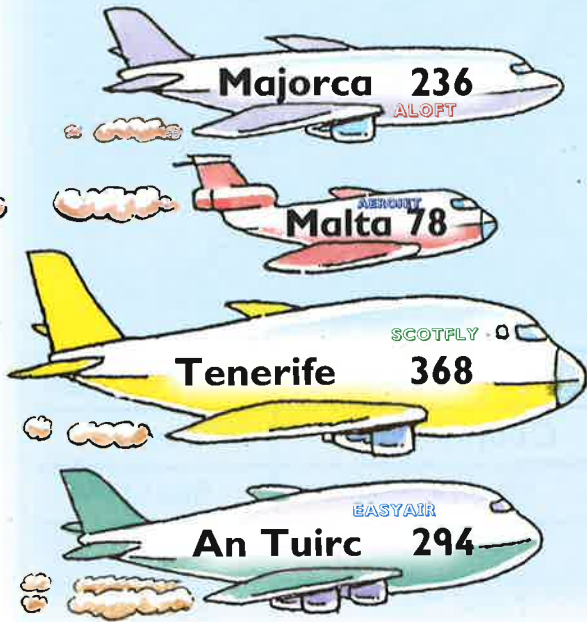
- 3 An-uiridh, aon turas gach mìos bhon Fhaoilleach chun an Ògmhios, sgèith Ms Smit bho Nuadhphort gu San Francisco, a' dol tro New York. Thill i gach turas tro na h-aon àiteachan. Tha astar-sgèith 4136 km eadar New York agus San Francisco.

Lorg an t-astar a sgèith Ms Smit air na turais gu lèir.

Tha gach dealbh a' sealltainn:

- ceann-uidhe a' phlèana
- an àireamh luchd-siubhail a ghabhas am plèana.

Tha gach plèana làn.

1 Lorg an àireamh dhaoine a ghabh na plèanaichean gu gach ceann-uidhe.

(a) 42 turais gu Malta	(b) 28 turais gu Ibiza
(c) 35 turais gu Majorca	(d) 27 turais gu Tenerife
(e) 29 turais gu Rhodes	(f) 18 turais gu Ciopras
(g) 37 turais gu Corfu	(h) 33 turais dhan Tuirc

2 Tha ticead airson turas gu Malta a' cosg £127.

Dè an t-suim airgid a thug an companaidh a-steach airson aon turas?

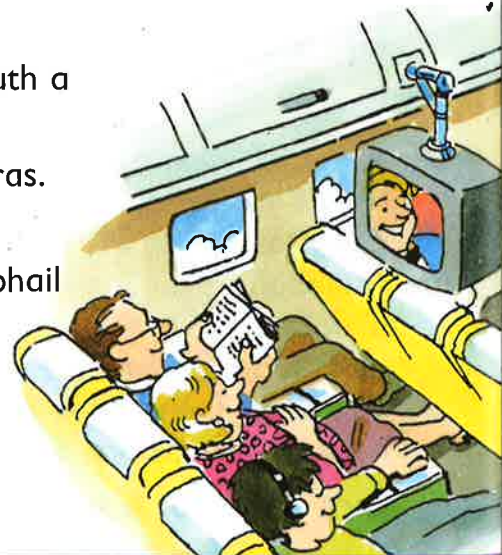
3 Faodaidh gach neach-siubhal cuideam 23cg de stuth a thoirt leotha air a' phlèana gu Ciopras.

Lorg an cuideam de stuth air a' phlèana gu Ciopras.

4 Tha fònaichean-cluaise air an toirt don luchd-siubhail air na plèanaichean gu Tenerife agus gu Corfu.

Cia mhead fòn-cluaise a thug iad seachad air

(a) 38 turais gu Tenerife
(b) 63 turais gu Corfu?

Tha United a' dol a phàigheadh airson Perez ann an còig earrannan. Tha £3 435 000 anns gach earrann. Dè na chosgas an cluicheadair gu lèir?

Gu lèir, chaidh 43 297 ticeadan, gach fear a' cosg £49, a reic airson cuirm Pop. Lorg suim luach nan ticeadan a chaidh a reic.

Tha An Crannchur Nàiseanta a' toirt thabhartasan, gach fear £1 732 950, gu aon-deug gailearaidhean ealain agus taighean-tasgaidh air feadh Bhreatainn. Dè an t-suim airgid a tha air a thoirt seachad gu lèir?

An-uiridh, reic Marsden 148 dhe na taighean Belmont aca. Chosg gach taigh £48 265.

Dè an luach iomlan a bha aig na reic iad?

Rannsaich. Cia mheud **mionaid** a tha thu a' cur seachad

- a' cadal
- a' coimhead an telebhisein
- san sgoil

(a) ann an latha

(b) ann an seachdain

(c) ann am bliadhna?

Dùbhlán

Dè an àireamh air a h-ìomadachadh leatha fhèin a bheir dhut toradh de 1 522 756?

Fiosrachadh

Tha seo fìor mun àireimh:

- 4 figearan – gach figear eadar-dhealaichte
- tha i cothromach
- tha suim 10 anns na figearan còmhla
- tha diofar de 3 eadar a' chiad fhigear agus am figear mu dheireadh

1 Tha leabhraichean le còmh-dach pàipeir air an roinn gu cothromach eadar na sgeilpichean. Cia mheud leabhar a tha air gach sgeilp?

(a) 2800 leabhar ficsean

air 7 sgeilpichean

(b) 1800 leabhar fìrinneach

air 6 sgeilpichean

(c) 4500 leabhar chloinne

air 9 sgeilpichean

- 2 (a) $2400 \div 4$ (b) $6400 \div 8$ (c) $3500 \div 5$ (d) $2700 \div 3$
 (e) $7200 \div 9$ (f) $5600 \div 7$ (g) $4200 \div 6$ (h) $3600 \div 4$
 (i) $4900 \div \blacksquare = 700$ (j) $5400 \div \blacksquare = 900$ (k) $3200 \div \blacksquare = 400$

3 Tha seachdad 's a ceithir seann leabhraichean air an roinn gu cothromach eadar sia preasan. Cia mheud leabhar a tha anns gach preas, agus cia mheud a tha air fhàgail?

- 4 (a) $53 \div 4$ (b) $79 \div 7$ (c) $42 \div 3$ (d) $111 \div 9$ (e) $100 \div 8$

5

FÈILL-REIC LEABHRAICHEAN Tapadh leibh airson ur coibhneis!

Tha trì mìle is sia ceud comharra-leabhair air an roinn gu cothromach eadar trì bogsaichean.

Cia mheud comharra-leabhair a tha anns gach bogsa?

- 6 (a) $8400 \div 4$ (b) $3550 \div 5$ (c) $4260 \div 6$ (d) $7290 \div 9$
 (e) $2480 \div 8$ (f) $2170 \div 7$ (g) $3280 \div 4$ (h) $1890 \div 3$
 (i) $4008 \div 8$ (j) $2721 \div 3$ (k) $2545 \div 5$ (l) $3618 \div 6$

TICEADAN

Sgioba an
INBHIR
an aghaidh
Na
RÒBHAIREAN

Geama a' Chupa
AN INBHIR
an aghaidh
Na Ròbhairean
Prìomh Ionad, Earrann C
Sreath FF, Àite 32

1 Tha ticeadan airson geama an Inbhir air an roinn gu cothromach eadar bogsaichean.

Cia mheud ticead a tha anns gach bogsa?

- (a) 8813 san Ionad Tuath ann an 7 bogsaichean
(b) 4116 san Ionad Teaghlaich ann an 3 bogsaichean
(c) 9171 sa Phrìomh Ionad ann an 9 bogsaichean
(d) 6235 airson na sgioba eile ann an 5 bogsaichean

- 2 (a) $8276 \div 4$ (b) $9474 \div 6$ (c) $7496 \div 8$ (d) $7526 \div 5$ (e) $6041 \div 3$
(f) $5109 \div 2$ (g) $7823 \div 5$ (h) $9088 \div 9$ (i) $9623 \div 3$ (j) $8695 \div 4$

3 Tha na 16 650 prògram air a bhith air an roinn gu cothromach eadar na 9 ionadan-reic.

Cia mheud prògram a tha anns gach ionad-reic?

4 Tha 36 480 nèapaig air a bhith air an roinn gu cothromach eadar 8 ionadan-bidhe.

Cia mheud nèapaig a tha anns gach ionad-bidhe?

- 5 (a) $28188 \div 6$ (b) $30772 \div 4$ (c) $17942 \div 2$ (d) $21702 \div 3$
(e) $43567 \div 5$ (f) $10425 \div 7$ (g) $50384 \div 4$ (h) $79234 \div 6$

Tha Iain agus Billy a' faighinn an aon phàigheadh gach seachdain airson na h-obrach aca. Dh'obraich Iain airson sia seachdainean agus dh'obraich Billy airson dà sheachdain aig an aon obair. Tha suim £4768 anns a' phàigheadh aca gu lèir.

Dè na tha gach fear dhiubh a' faighinn?

Tha cuideam 4cg 860g ann an naoi tionaichean.

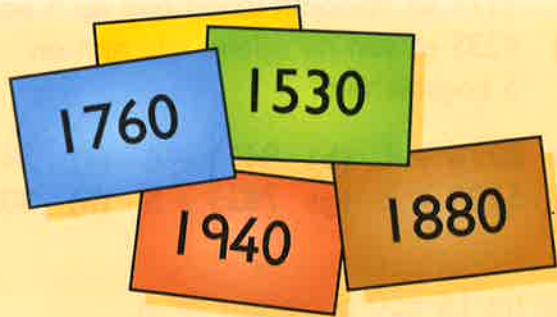
- (a) Dè an cuideam a tha ann an seachd tionaichean?
- (b) Cia mheud tiona anns am biodh cuideam 2cg 160g?

Tha 7cm de dh'àirde anns gach tiona.

- (c) Cia mheud sreath a gheibhear air cur air muin a chèile ann am preas de dh'àirde 1 m 30cm?

Tha raon 660 ann an seata de 5 àireamhan. 'S e an àireamh as motha a tha air falach. Lorg

- (a) an àireamh air falach
- (b) an àireamh **chuibheasach** dhen t-seata de 5 àireamhan.

Ath-sgrìobh agus crìochnaich gach sèine-àireamh.

- (a) $8400 \rightarrow \div 4 \rightarrow \square \rightarrow + 35 \rightarrow \square \rightarrow \div 7 \rightarrow \square \rightarrow \div 5 \rightarrow \square$
- (b) $9045 \rightarrow \div 9 \rightarrow \square \rightarrow \div 5 \rightarrow \square \rightarrow + 43 \rightarrow \square \rightarrow \div 4 \rightarrow \square$

- (a) Dè am fear dhe na h-iomadachaidhean seo a bheir dhut toradh a tha so-roinnte slàn le 6?

$1 \times 3 \times 5$

$2 \times 3 \times 4$

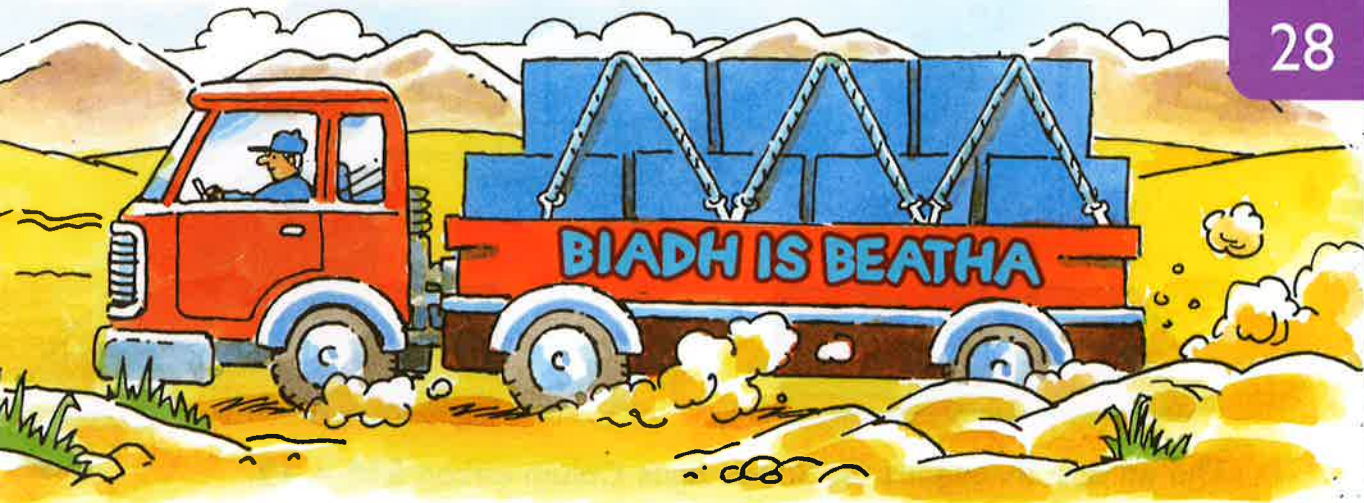
$2 \times 8 \times 10$

$5 \times 6 \times 7$

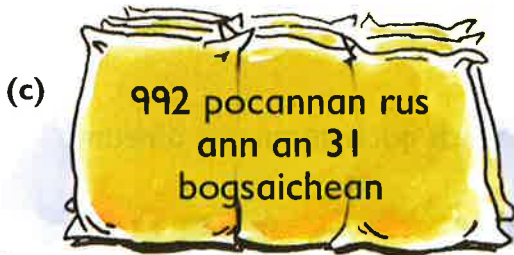
$3 \times 7 \times 9$

$8 \times 9 \times 10$

- (b) Dè tha thu a' mothachadh mu na h-àireamhan nad fhreagairt ann an (a)?
- (c) Dèan cinnteach dhen rud a lorg thu airson iomadachaidhean eile mar iad seo.

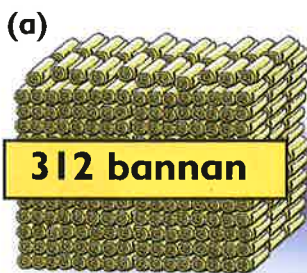

- 1 Tha pocannan bidhe air an roinn gu cothromach eadar bogsaichean. Cia mheud poca a tha anns gach bogsa?

- 2 (a) $770 \div 22$ (b) $962 \div 37$ (c) $986 \div 29$ (d) $644 \div 14$

- 3 Tha stuthan meadaigeach air an roinn gu cothromach eadar bogsaichean. Cia mheud rud a tha anns gach bogsa, agus cia mheud a tha air fhàgail?

16 bogsaichean

27 bogsaichean

19 bogsaichean

- 4 (a) $987 \div 41$ (b) $970 \div 23$ (c) $686 \div 15$ (d) $898 \div 28$
(e) $783 \div 18$ (f) $996 \div 32$ (g) $891 \div 21$ (h) $696 \div 17$

Ceathrad 's a trì

Tha an aon fhreagairt aig Salma agus Calum airson $516 \div 12$.

Tha Salma a' dèanamh cinnteach le **factaran**.

$$\begin{array}{r} 172 \\ 3 \overline{) 516} \end{array} \longrightarrow \begin{array}{r} 43 \\ 4 \overline{) 172} \end{array}$$

Tha Calum a' dèanamh cinnteach le **iomadachadh**.

$$\begin{array}{r} 43 \\ \times 12 \\ \hline 86 \\ 430 \\ \hline 516 \end{array}$$

Ath-sgrùd freagairtean nan roinnidhean seo le

- dòigh Salma
- dòigh Chalum.

- (a) $432 \div 16$ (b) $864 \div 24$ (c) $728 \div 28$ (d) $918 \div 27$

Gun obrachadh, ath-sgrìobh agus crìochnaich gach seantans àireamh le \times no \div no $+$ no $-$.

- (a) $962 \square 37 = 26$ (b) $33 \square 29 = 957$ (c) $966 \square 23 = 42$
 (d) $957 \square 33 = 990$ (e) $966 \square 42 = 924$ (f) $37 \square 26 = 63$
 (g) $42 \square 23 = 966$ (h) $962 \square 26 = 37$ (i) $957 \square 33 = 29$

Tha freagairtean **eadar-dhealaichte** aig Eric agus Mae airson $819 \div 39$.

Tha Eric ag innse carson a shaoileas esan gu bheil e ceart.

Tha 819 roinnte le 39 timcheall air 800 roinnte le 40. Bheir seo 20 dhut.

Cleachd dòigh Eric gus dèanamh cinnteach às na roinnidhean seo. Minich carson a **shaoileas** tu gu bheil gach fear ceart no ceàrr.

- (a) $608 \div 19 = 32$
 (b) $891 \div 27 = 23$
 (c) $504 \div 21 = 33$
 (d) $429 \div 39 = 11$

IONMHAS NÀISEANTA NAN EALAIN

Tha na trì prìomh thaighean-tasgaidh ann an Creagaidh a' faighinn tabhartas £10 650 **am fear**.

Tha Bostan a' faighinn £32 970 airson a roinn gu cothromach eadar ceithir-deug gailearaidhean beaga.

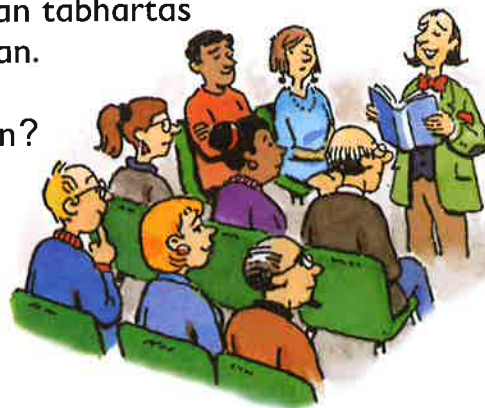

Creagaidh

Bostan

- Dè am baile a fhuair an t-suim bu mhotha. Sgrìobh an t-suim a bharrachd.
- Dè an diofar a tha eadar na tabhartasan a tha air a thoirt do thaigh-tasgaidh agus do ghailearaidh?

- Fhuair dhà-dheug buidhnean dràma dùbail an tabhartas a fhuair ochd bùthan-obrach sgrìobhadairean. Tha gach bùth-obrach a' faighinn £1920. Dè na tha gach buidheann dràma a' faighinn?

3

Tha suim £15 525 000 air a roinn gu cothromach eadar naoi roinnean.

Tha gach roinn a' cur 50% dhen t-suim aca ann an cunntas-tasgaidh.

Tha Roinn a-Tuath a' roinn na tha air fhàgail aca gu cothromach eadar naoi pròiseactan ionadail.

- Dè an t-suim a tha gach roinn a' faighinn?
- Dè an t-suim a chaidh a chur ann an cunntasan-tasgaidh gu lèir?
- Dè an t-suim a chaidh a thoirt do gach pròiseact ionadail anns an Roinn a-Tuath?

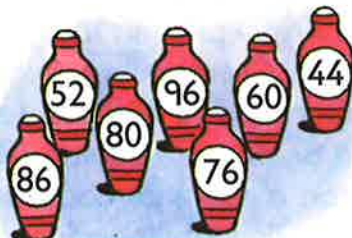
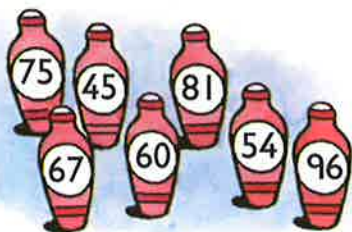

Dè an àireamh a tha air an sgiotail nach bu chòir a bhith anns an t-seata?

Seata A: iomadan de 3

Seata B: iomadan de 4

Seata C: iomadan de 5

Dèan liosta dhe na h-àireamhan bho cheist 1 a tha nan **iomadan cumanta** de

(a) 3 agus 4

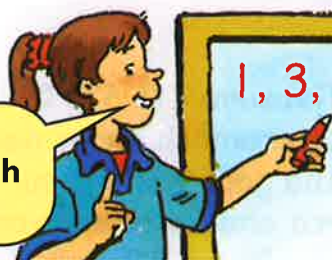
(b) 3 agus 5

(c) 4 agus 5.

Sgrìobh an àireamh as lugha a tha na h-iomad cumanta de

Seo an riaghailt airson m' òrdugh àireamh: **iomadaich le 3** gach turas.

1, 3, 9, 27, 81, 243, 729, 2187

Sgrìobh a' **chiad ochd** teirmean anns gach òrdugh àireamh agus sgrìobh an riaghailt

(a) 7, 20, 33, 46, ...

(b) 115, 99, 83, 67, ...

(c) 4, 55, 106, 157, ...

(d) 351, 302, 253, 204, ...

(e) 219, 188, 157, 126, ...

(f) 6, 35, 64, 93, ...

(g) 1.09, 1.34, 1.59, 1.84, ...

(h) 2187, 729, 243, 81, ...

Ath-sgrìobh agus crìochnaich gach òrdugh àireamh.

(a) 3, 6, 12, ■, ■, 96

(b) 678, ■, 456, 345, ■, 123

(c) ■, ■, 7, 13, 21, 31

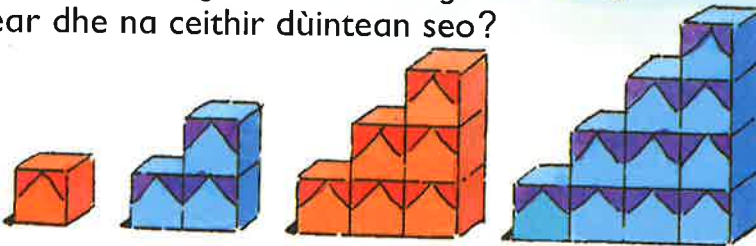
(d) ■, 81, 64, ■, 36, 25

(e) 2, 3, 5, 8, 13, ■, 34

(f) 1, 1, 2, 6, 24, ■, 720

- 1 Tha Stan a' cur stuthan na bùtha ann an òrdugh.
- (a) Cia mheud bogsa a tha anns gach fear dhe na ceithir dùintean seo?

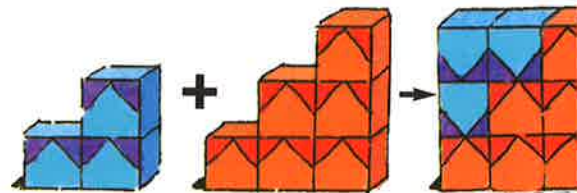
- (b) Dealbh an còigeamh agus an t-siathamh dùn ann am pàtran Stan. Cia mheud bogsa a tha anns gach dùn?
- (c) **Gun a bhith** a' dealbh nan dùintean, sgrìobh an àireamh bhogsaichean anns an t-seachdamh agus san ochdamh dùn.
- (d) Ciamar a dh'obraicheas tu a-mach an àireamh bhogsaichean san naoidheamh dùn?

- (e) Tha na dùintean de bhogsaichean ann an cruth triantain. Canaidh sinn **àireamhan triantanach** ris na h-àireamhan 1, 3, 6, 10, ... 's mar sin air adhart.

Sgrìobh na h-àireamhan triantanach bho 1 gu 120.

- 2 (a) Tha Stan a' cur an dara agus an treas dùn còmhla mar seo: Dealbh paidhrichean de dhùintean leantainneach air an cur còmhla san aon dòigh.

- (b) Cuir-ris paidhrichean de dh'àireamhan triantanach. Dè an seòrsa àireimh a tha anns gach suim?

- 3 (a) Dè na h-àireamhan triantanach nas lugha na 100 a tha cuideachd nan àireamhan ceàrnagach?
- (b) Dèan 100 le bhith a' cur-ris
- dà àireamh triantanach
 - trì àireamhan triantanach.

1 Sgrìobh na teodhachdan seo ann an òrdugh.

• Tòisich leis an tè **as ìsle**.

(a) 6°C , -2°C , 10°C , -5°C , -10°C

(b) -4°C , 7°C , 0°C , -8°C , 3°C

• Tòisich leis an tè **as àirde**.

(c) -27°C , 1°C , 26°C , -1°C , -14°C

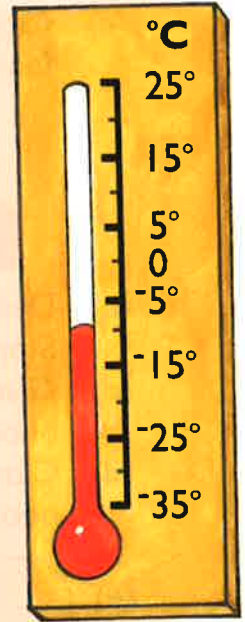
(d) -34°C , -2°C , 2°C , -43°C , 24°C

2 (a) Dè an teodhachd a tha air a sealltainn air an teas-mheidh?
 (b) Dè an teodhachd a bhios ann an dèidh dhi tuiteam 15 puingean?

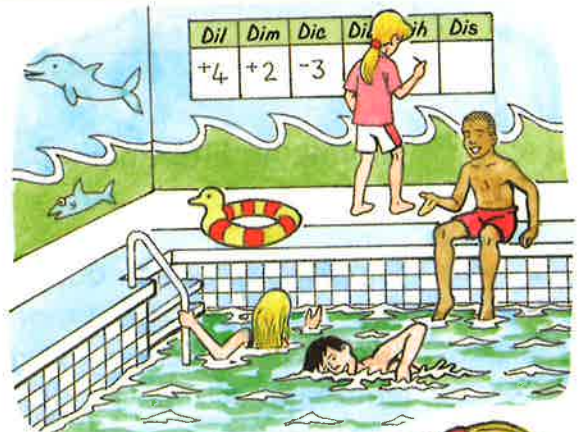
3 Dè an teodhachd ùr a tha ann an dèidh do theodhachd 6°C
 (a) èirigh 7 puingean (b) tuiteam 4 puingean
 (c) tuiteam 6 puingean (d) tuiteam 26 puingean?

4 Dè an teodhachd ùr a tha ann an dèidh do theodhachd -11°C
 (a) tuiteam 3 puingean (b) èirigh 3 puingean
 (c) tuiteam 11 puingean (d) èirigh 22 puingean?

5 Lorg, ann am puingean, an diofar eadar teodhachdan
 (a) 16°C agus -2°C (b) 4°C agus -32°C (c) -5°C agus -35°C .

6 Bu chòir do dhoimhneachd 2 mheatair a bhith san uisge san amar-snàimh. Tha Sandra a' cumail sùil air mar a tha ìre an uisge ag èirigh no a' tuiteam, ann an **ceudameatairean**, mar seo:

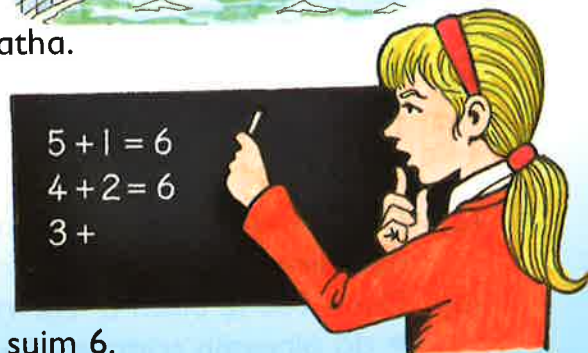

Dil	Dim	Dic	Diard	Dih	Dis
+4	+2	-3	-5	0	-4

Sgrìobh doimhneachd an uisge airson gach latha.

7 (a) Sgrìobh diofar phaidhrichean de dh'àireamhan slàn aig a bheil suim 6.

(b) Lorg paidhrichean de dh'àireamhan, **aon dhiubh a tha àicheil**, aig a bheil suim 6.

Curach air mhàl

- 1 Dè na curaichean air a bheil àireamh aig a bheil factar
 (a) 2 (b) 3 (c) 5 (d) 9?

2 (a) Ath-sgrìobh agus crìochnaich an clàr seo airson àireamhan 1 gu 20.

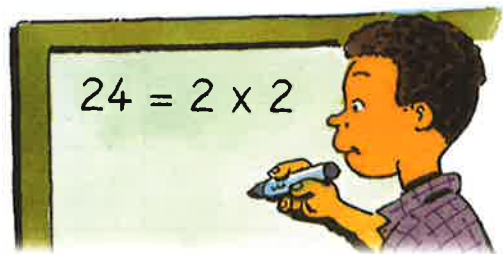
Àireamh	Factaran	Àireamh fhactaran
1	1	1
2	1, 2	2
3	1, 3	2
4	1, 2, 4	3

- (b) Dè an seòrsa àireimh aig a bheil
 • àireamh **chòrr** de dh'fhactaran • **dìreach** dà fhactar?

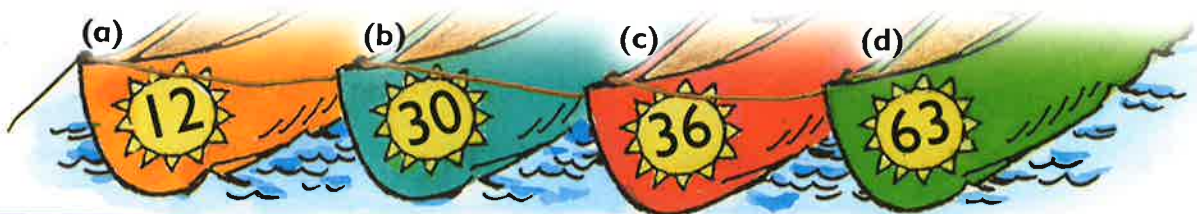
3 Dè an fheadhainn dhiubh seo a tha nam prìomh àireamhan?

- 4 (a) Sgrìobh gach factar de 24.
 (b) Dè na factaran de 24 a tha nam prìomh àireamhan?
 (c) Cleachd **prìomh fhactaran** a-mhàin agus sgrìobh iomadachadh le toradh 24.

5 Cleachd prìomh fhactaran de gach àireamh a-mhàin agus sgrìobh iomadachaidhean le toraidhean de

Bàtaichean Mara Mòr

Bàtaichean

Maighdeann	£3272
Faoileag	£6536
Suail	£7650
Siorc	£20 160
Suidheag	£9824
Guga	£1908

Prìsean

Siaban	£33 836
Neptiun	£8352
Sligeach	£5488
Buthaid	£41 792
Each-mara	£4572
Cladach	£17 616

- 1 (a) Dè na prìsean a tha so-roinnte slàn le 8?
 (b) Ath-sgrìobh agus crìochnaich.

Prìsean (£an) so-roinnte slàn le 8	3272							
Trì figearan mu dheireadh dhen phrìs	272							
A bheil na trì figearan mu dheireadh so-roinnte slàn le 8?	Tha							

(c) Minich mar a nì thu cinnteach gu bheil àireamh so-roinnte slàn le 8.

- 2 (a) Dè na prìsean dhiubh seo a tha so-roinnte slàn le 9?

£9855	£6804	£2080	£87 246	£47 849	£6531	£1422
£58 463	£2997	£14 170	£7362	£5179	£34 731	£969 318

(b) Ath-sgrìobh agus crìochnaich.

Prìsean (£an) so-roinnte slàn le 9	9855						
Suim nam figearan sa phrìs	27						
A bheil suim nam figearan so-roinnte slàn le 9?	Tha						

(c) Minich mar a nì thu cinnteach gu bheil àireamh so-roinnte slàn le 9.

- 3 Dè na h-àireamhan dhiubh seo

- a tha so-roinnte slàn le 8
- nach eil so-roinnte slàn le 9?

8856 24 632 3564 59 904 32 178 7424

Àireamh Mhotairean (M)	Àireamh chuibhleachan (C)
1	4
2	
3	
4	
5	

- 1 Ath-sgrìobh agus crìochnaich
- (a) an clàr: airson an àireamh chuibhleachan air na motairean
 - (b) an riaghailt: tha an àireamh chuibhleachan ___ uiread an àireamh mhotairean
 - (c) am foirmle: $C = \underline{\quad} \times M$

2 Thathas a' dèanamh deuchainn air ceimig ùr, *Lùthchan*, a chuireas iad dhan chonnadh sna motairean.

Cuir-ris aon bhotal *Lùthchan* airson gach liotair connaidh, agus an uair sin cuir-ris dà bhotal eile.

- Ath-sgrìobh agus crìochnaich
- (a) an clàr: airson cur-ris botail *Lùthchan*
 - (b) an riaghailt: tha an àireamh bhotal ___ a bharrachd air an àireamh liotairean
 - (c) am foirmle: $B = L + \underline{\quad}$

Àireamh liotairean (L)	Àireamh bhotal (B)
1	3
2	
3	
4	
5	

3 Airson gach tè dhe na deuchainnean seo

Cuir-ris trì botail *Lùthchan* airson gach liotair connaidh.

- (a) dèan clàr
- (b) sgrìobh riaghailt, ann am facail, airson an àireamh bhotal a lorg
- (c) sgrìobh foirmle airson **B**, an àireamh bhotal, a tha a' cleachdadh **L**, an àireamh liotairean.

Cuir-ris aon bhotal airson gach liotair connaidh, agus an uair sin cuir-ris 5 botail eile.

Cuir-ris 4 botail airson gach liotair connaidh.

4 Airson gach clàir, (a) sgrìobh foirmle airson **B**, a' cleachdadh **L**.

B =

L	B
1	11
2	12
3	13
4	14

(b)

L	B
2	1
4	2
6	3
8	4

(c)

L	B
6	3
7	4
8	5
9	6

1 Tha cuideam 5 cg ann am motair. Tha cuideam 1 cg anns gach flasg connaidh.

- (a) Ath-sgrìobh agus crìochnaich an clàr agus seall an cuideam gu lèir nuair tha 1, 2, 3, ... 6 flasgaichean de chonnadh air motair.
- (b) Dè am foirmle tha ceart?

Àireamh flasgaichean (F)	Cuideam (C) ann an cg motair + flasgaichean
1	6
2	
3	

$C = 5 \times F$ $C = F + 5$ $C = F - 5$

- (c) Cleachd am foirmle, agus lorg an cuideam gu lèir nuair a tha seo agad:
- 8 flasgaichean
 - 10 flasgaichean
 - 15 flasgaichean
 - 17 flasgaichean.

2 (a) Tha 1cg de chrìostailean talium anns gach 8cg de chreag-gealaich a tha na motairean a' mèinnadh. Dè an cuideam talium a tha anns gach dùn an seo?

64cg

40 cg

88 cg

- (b) Sgrìobh foirmle airson **T**, an cuideam de chrìostailean talium, ann an **G** cileagraman de chreag-gealaich
- (c) Cleachd am foirmle agad gus **T** a lorg, nuair tha
- $G = 160$ cg
 - $G = 56$ cg
 - $G = 3200$ cg

3 Tha am foirmle $D = 5 \times U$ a' toirt na doimhneachd **D**, ann am meatairean, air a shìomh le motair ann an **U** uairean a-thìde.

Cleachd am foirmle gus an doimhneachd a lorg le motair ann an

- (a) 4 uairean (b) 7 uairean (c) $\frac{1}{2}$ uair (d) $1\frac{1}{2}$ uairean.

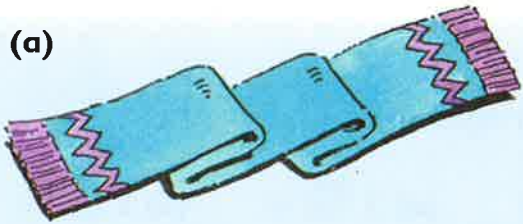
1 Ath-sgrìobh agus crìochnaich.

- (a) $\frac{2}{3} = \frac{\quad}{9}$ (b) $\frac{3}{4} = \frac{12}{\quad}$ (c) $\frac{\quad}{42} = \frac{3}{7}$ (d) $\frac{1}{2} = \frac{3}{\quad}$ (e) $\frac{2}{5} = \frac{\quad}{25}$
 (f) $\frac{3}{8} = \frac{9}{\quad}$ (g) $\frac{5}{6} = \frac{\quad}{12}$ (h) $\frac{4}{9} = \frac{\quad}{54}$ (i) $\frac{15}{\quad} = \frac{5}{7}$ (j) $\frac{4}{5} = \frac{28}{\quad}$

2 Ath-sgrìobh agus crìochnaich.

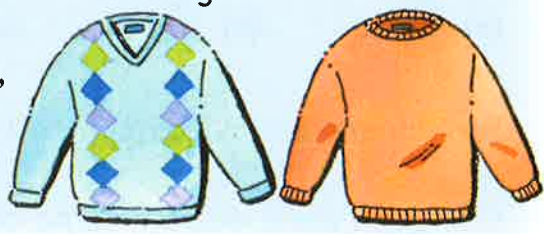
- (a) $\frac{5}{30} = \frac{\quad}{6}$ (b) $\frac{\quad}{3} = \frac{6}{18}$ (c) $\frac{14}{21} = \frac{2}{\quad}$ (d) $\frac{15}{24} = \frac{5}{\quad}$ (e) $\frac{8}{32} = \frac{\quad}{4}$
 (f) $\frac{\quad}{7} = \frac{28}{49}$ (g) $\frac{9}{18} = \frac{\quad}{2}$ (h) $\frac{28}{36} = \frac{7}{\quad}$ (i) $\frac{27}{45} = \frac{\quad}{5}$ (j) $\frac{18}{24} = \frac{3}{\quad}$

3 (a)

A-mach à 500 stoc a rinn an *Companaidh Cashmere*, tha 300 dhiubh gorm. Sgrìobh, san riochd as sìmplidhe, a' bhloigh dhe na stocan a tha gorm.

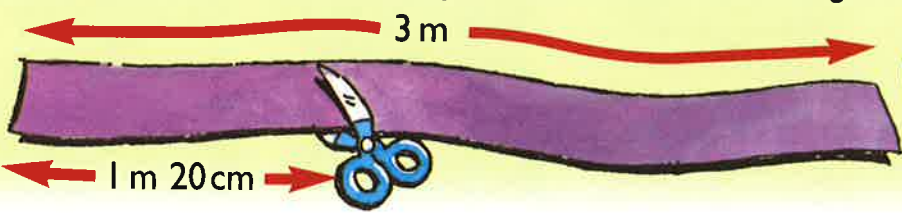
(b) Ann an òrdugh airson 450 geansaidh, tha amhach-V air 150 dhiubh. Sgrìobh, san riochd as sìmplidhe, a' bhloigh dhe na geansaidhean le amhach-V.

4 Sìmplich.

- (a) $\frac{90}{120}$ (b) $\frac{36}{48}$ (c) $\frac{56}{98}$ (d) $\frac{60}{96}$ (e) $\frac{150}{240}$ (f) $\frac{350}{450}$
 (g) $\frac{50}{125}$ (h) $\frac{300}{420}$ (i) $\frac{270}{360}$ (j) $\frac{18}{144}$ (k) $\frac{96}{108}$ (l) $\frac{48}{112}$

5 Sgrìobh, san riochd as sìmplidhe, 1m 20cm na bhloigh de 3m.

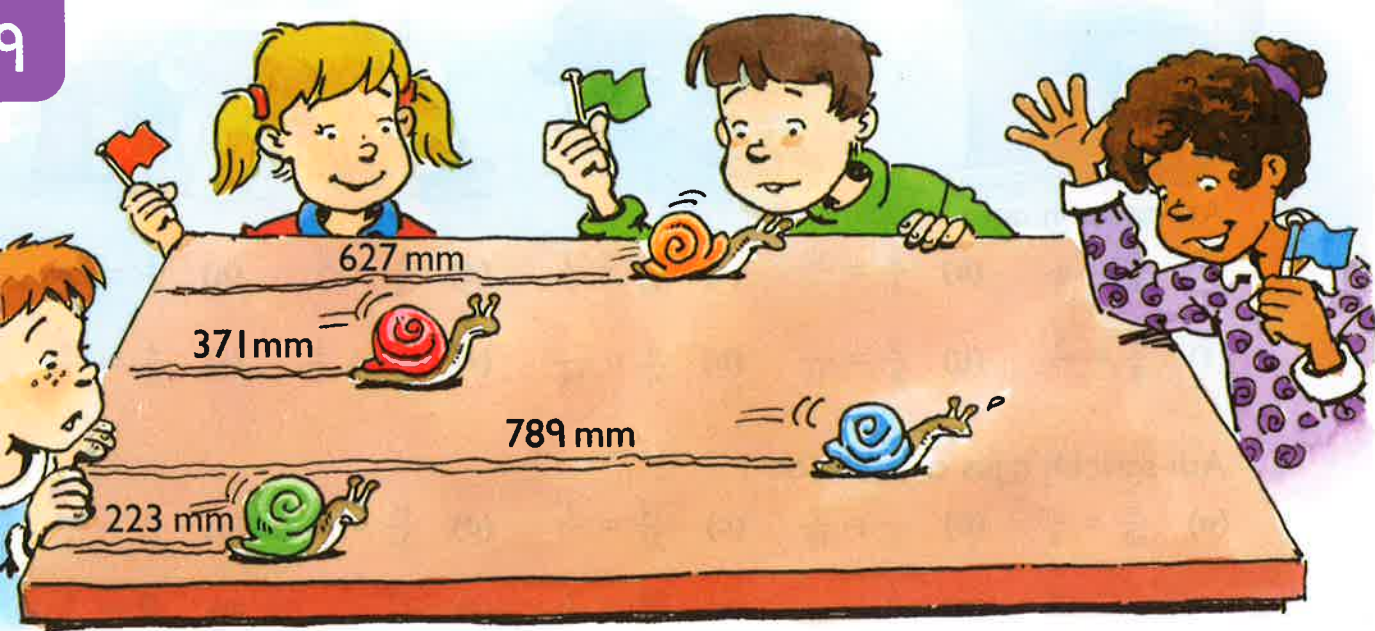

$\frac{120}{300} = ?$

6 Dè a' bhloigh, san riochd as sìmplidhe, a tha ann an

- (a) 1 m 50 cm de 4 m (b) 60 cm de 1 m 50 cm
 (c) 40p de £1.60 (d) £1.20 de £5
 (e) 1 m 80 cm de 3 m 60 cm (f) £3 de £4.80
 (g) £6.40 de £9.60 (h) £1.60 de £5.60?

1 mheatair

- Dè an t-astar, ann am mìleamhan de 1 mheatair, a tha gach seilcheag air gluasad?
- Cuir gach faid ann am **mm** no ann am **m** agus **mm**.

(a) $\frac{645}{1000}$ m (b) $\frac{452}{1000}$ m (c) $2 \frac{934}{1000}$ m (d) $3 \frac{578}{1000}$ m (e) $5 \frac{69}{1000}$ m
- Sgrìobh ann am mìleamhan de 1 chilemeatair. (a) 817 m (b) 304 m (c) 87 m
- Cuir gach astar ann am **m** no ann an **km** agus **m**.

(a) $\frac{739}{1000}$ km (b) $\frac{48}{1000}$ km (c) $4 \frac{488}{1000}$ km (d) $1 \frac{196}{1000}$ km (e) $6 \frac{9}{1000}$ km

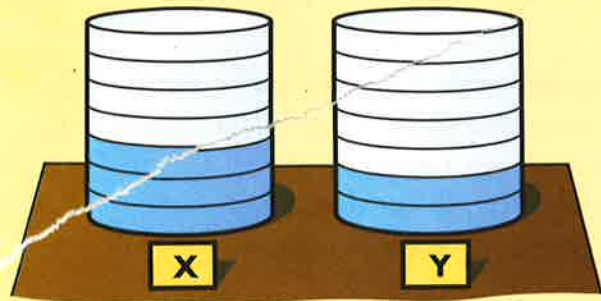
5

Hamstair	Gearbail	Radan	Luch

Sgrìobh cuideam gach beathaich na bhloigh de 1 chileagram.

- Cuir gach cuideam ann an **g** no ann an **cg** agus **g**.

(a) $\frac{764}{1000}$ cg (b) $\frac{22}{1000}$ cg (c) $3 \frac{999}{1000}$ cg (d) $7 \frac{866}{1000}$ cg (e) $2 \frac{7}{1000}$ cg

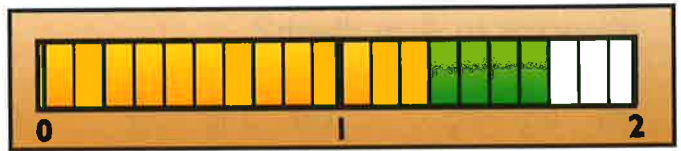
I Tha comas-lionaidh I liotair anns gach soitheach.

- (a) Dè an tomhas-lionaidh de dh'uisge, ann an ℓ , a tha ann an sileagan $\cdot X \cdot Y$?
- (b) Dè an tomhas-lionaidh, ann an ℓ , a tha ann an sileagan Y an dèidh don uisge ann an sileagan X a bhith air a dhòrtadh ann?

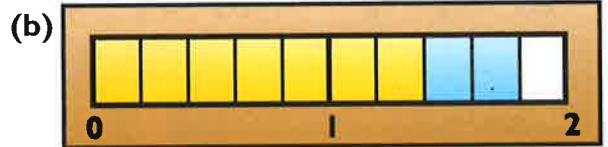
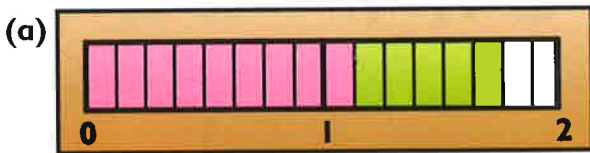
- 2 (a) $\frac{5}{7} + \frac{1}{7}$ (b) $\frac{2}{9} + \frac{6}{9}$ (c) $\frac{1}{5} + \frac{3}{5}$ (d) $\frac{2}{10} + \frac{7}{10}$
- (e) $\frac{3}{8} + \frac{4}{8}$ (f) $\frac{1}{6} + \frac{2}{6}$ (g) $\frac{5}{8} + \frac{1}{8}$ (h) $\frac{4}{9} + \frac{2}{9}$

3 Tha an diagram a' sealltainn a' chur-ris

$$1\frac{3}{10} + \frac{4}{10} = 1\frac{7}{10}$$

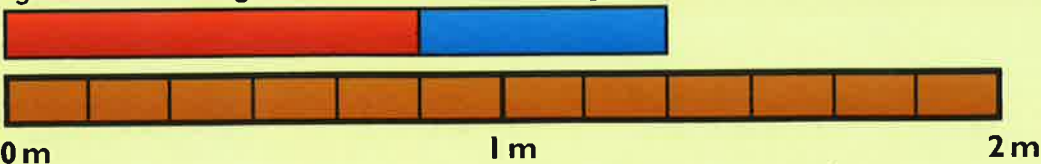

Sgrìobh cur-ris airson gach fear dhe na diagraman seo.

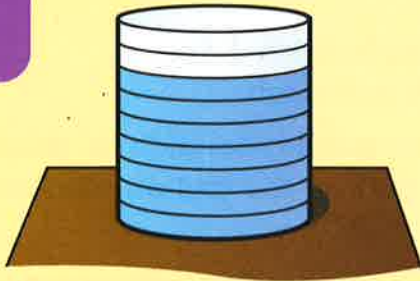

- 4 (a) $1\frac{1}{4} + \frac{2}{4}$ (b) $1\frac{1}{8} + \frac{6}{8}$ (c) $3\frac{1}{6} + \frac{4}{6}$ (d) $\frac{2}{5} + 4\frac{1}{5}$
- (e) $\frac{2}{7} + 6\frac{2}{7}$ (f) $\frac{5}{9} + 5\frac{3}{9}$ (g) $\frac{5}{10} + 2\frac{3}{10}$ (h) $2\frac{1}{9} + \frac{2}{9}$

5 Sgrìobh cur-ris gus faid an dà shrianaig dhathte a shealltainn, ann am m.

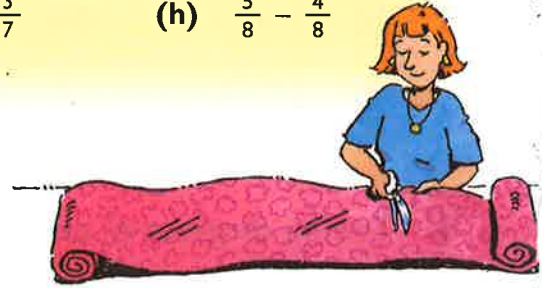
- 6 (a) $\frac{2}{4} + \frac{3}{4}$ (b) $\frac{5}{7} + \frac{4}{7}$ (c) $\frac{3}{10} + \frac{8}{10}$ (d) $\frac{4}{6} + \frac{2}{6}$
- (e) $\frac{3}{5} + \frac{4}{5}$ (f) $\frac{2}{3} + \frac{2}{3}$ (g) $\frac{7}{9} + \frac{8}{9}$ (h) $\frac{7}{8} + \frac{3}{8}$
- 7 (a) $1\frac{4}{5} + \frac{2}{5}$ (b) $\frac{6}{8} + 5\frac{5}{8}$ (c) $4\frac{5}{10} + \frac{6}{10}$ (d) $\frac{5}{9} + 3\frac{7}{9}$

- 1 Tha comas-lionaidh 1 liotair san t-soitheach. Dè an tomhas-lionaidh de dh'uisge, ann an l ,
 (a) a tha anns an t-soitheach
 (b) a tha air fhàgail an dèidh do $\frac{5}{9}l$ a bhith air a dhòrtadh às?

- 2 (a) $\frac{7}{8} - \frac{2}{8}$ (b) $\frac{4}{5} - \frac{2}{5}$ (c) $\frac{3}{4} - \frac{1}{4}$ (d) $\frac{7}{9} - \frac{2}{9}$
 (e) $\frac{4}{6} - \frac{1}{6}$ (f) $\frac{9}{10} - \frac{4}{10}$ (g) $\frac{6}{7} - \frac{3}{7}$ (h) $\frac{5}{8} - \frac{4}{8}$

- 3 Tha faid $2\frac{7}{8}$ m ann am pìos aodaich. Dè an fhaid, ann am m , a bhios air fhàgail ma ghearras tu $\frac{3}{8}$ m dheth?

- 4 (a) $5\frac{4}{6} - \frac{2}{6}$ (b) $3\frac{7}{10} - \frac{4}{10}$ (c) $2\frac{5}{7} - \frac{2}{7}$ (d) $1\frac{3}{5} - \frac{1}{5}$
 (e) $4\frac{8}{9} - \frac{7}{9}$ (f) $5\frac{4}{7} - \frac{1}{7}$ (g) $5\frac{6}{8} - \frac{3}{8}$ (h) $9\frac{5}{6} - \frac{3}{6}$

5

Dè an tomhas-lionaidh de pheanta, ann an l , a tha air fhàgail anns gach tiona an dèidh do na meudan seo bhith air an cleachdadh?

- (a) uaine $\frac{5}{6}l$ (b) gorm $\frac{2}{9}l$ (c) buidhe $\frac{3}{4}l$ (d) dearg $\frac{7}{10}l$
- 6 (a) $3\frac{1}{6} - \frac{2}{6}$ (b) $2\frac{3}{7} - \frac{5}{7}$ (c) $2\frac{2}{5} - \frac{4}{5}$ (d) $3\frac{4}{9} - \frac{7}{9}$
 (e) $5\frac{3}{8} - \frac{5}{8}$ (f) $7\frac{4}{10} - \frac{7}{10}$ (g) $6\frac{4}{8} - \frac{6}{8}$ (h) $8\frac{2}{9} - \frac{8}{9}$
- 7 Tha $6\frac{1}{8}$ liotairean de dh'ola a' chruinn-ola ann an tiona. Dè na bhios air fhàgail ma thèid $2\frac{3}{8}$ liotairean a dhòrtadh às?

1 Lorg am meud piotsa a dh'òrdaich gach duine gu lèir.

 Ahmed	 Alana	 Seòras	 Daibhidh	 Ceit	 Laura
					

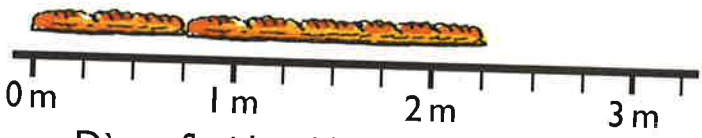
2 Dè am meud a dh'òrdaich

- (a) Ahmed a bharrachd air Alana (b) Daibhidh a bharrachd air Seòras
 (c) Daibhidh a bharrachd air Ahmed (d) Seòras a bharrachd air Alana
 (e) Laura a bharrachd air Alana (f) Laura a bharrachd air Ahmed?

3 Dè am meud piotsa a chaidh òrdachadh gu lèir le

- (a) Ahmed agus Seòras (b) Alana agus Daibhidh
 (c) Daibhidh agus Ahmed (d) Ceit agus Laura?

4 Aran Creamh – air a reic ann am meatairean.

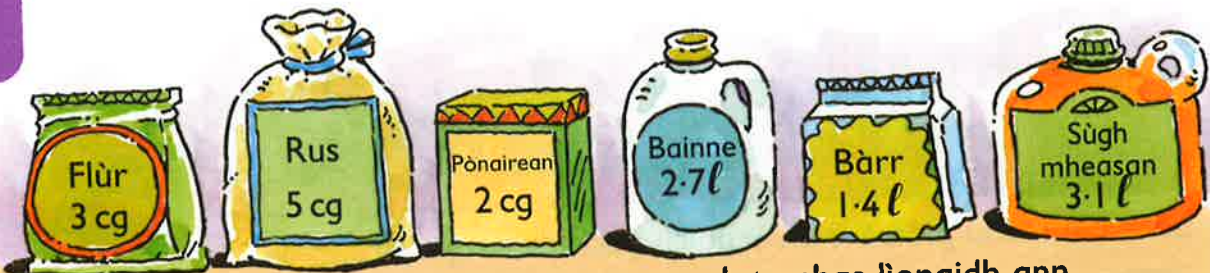
Dè an fhaid a th' anns an aran a cheannaich Daibhidh?

5 (a) $\frac{1}{4} + 1\frac{1}{2}$ (b) $1\frac{1}{4} + \frac{3}{4}$ (c) $\frac{3}{4} + 1\frac{3}{4}$ (d) $1\frac{1}{4} + 1\frac{1}{2}$ (e) $1\frac{3}{4} + 1\frac{1}{2}$

6 (a) $1\frac{1}{2} - \frac{1}{4}$ (b) $1\frac{1}{4} - \frac{1}{2}$ (c) $2\frac{3}{4} - 1\frac{1}{2}$ (d) $3\frac{1}{4} - 1\frac{1}{2}$ (e) $3 - 1\frac{3}{4}$

7 Dh'òrdaich Ceit 2 Mhòr, 3 Meadhanach agus 4 Bheaga de chola. Dè an tomhas-lionaidh a dh'òrdaich i gu lèir?

1 Lorg gach cuideam ann an graman agus gach tomhas-lìonaidh ann am mililotairean.

- (a) $\frac{1}{5}$ dhen fhùr (b) $\frac{1}{10}$ dhen rus (c) $\frac{1}{4}$ dhe na pònairean
 (d) $\frac{1}{2}$ dhen bhàrr (e) $\frac{1}{9}$ dhen bhainne (f) $\frac{1}{100}$ dhen t-sùgh

2 (a) $\frac{1}{6}$ de £12.36 (b) $\frac{1}{3}$ de £15.45 (c) $\frac{1}{15}$ de £45.60 (d) $\frac{1}{1000}$ de £48000
 (e) $\frac{1}{9}$ de 3 uairean (f) $\frac{1}{20}$ de 4 uairean (g) $\frac{1}{40}$ de 6 uairean (h) $\frac{1}{12}$ de 2 uair

3 Cia mhead de gach seòrsa de mheas a reic a' bhùth-sgoile ann an Seachdain a' Bhidhe Fhalainn?

	Àireamh	Bloigh air a reic
Ùbhlán	240	seachd ochdamhan
Mealán	90	ceithir còigeamhan
Kiwi	120	còig siathamhan
Orainsear	110	seachd deicheamhan

4 (a) $\frac{3}{10}$ de 160 (b) $\frac{7}{100}$ de 2400 (c) $\frac{21}{1000}$ de 9000 (d) $\frac{7}{10}$ de 220
 (e) $\frac{33}{100}$ de 800 (f) $\frac{63}{1000}$ de 3000 (g) $\frac{9}{10}$ de 110 (h) $\frac{47}{100}$ de 200

5 (a) $\frac{3}{4}$ de 600 (b) $\frac{5}{9}$ de 270 (c) $\frac{2}{7}$ de 420 (d) $\frac{5}{8}$ de 648
 (e) $\frac{3}{5}$ de 405 (f) $\frac{4}{7}$ de 637 (g) $\frac{17}{20}$ de 2000 (h) $\frac{23}{40}$ de 1200
 (i) $\frac{7}{8}$ de 4 m (j) $\frac{3}{10}$ de £5 (k) $\frac{61}{100}$ de 2 l (l) $\frac{27}{1000}$ de 3 cg

6 Dè a' bhloigh a tha ann an (a) 17sg de £1 (b) 67cm de 1m (c) 970 ml de 1 l
 (d) 350 g de 1 cg (e) 450 m de 1 km (f) 323 ml de 1 l (g) 7sg de £10?

7 Anns an 2.8 l de shùgh-mheasan, tha $\frac{2}{7}$ sùgh ùbhlán agus $\frac{5}{8}$ sùgh pheitseagan. 'S e sùgh orainsearan a th' anns a' chòrr. Dè an tomhas-lìonaidh, ann am mililotairean, a tha ann de shùgh orainsearan.

1 Pheant gach sgoilear dhiubh seo aon chòigeamh de dhealbh-balla na sgoile. Sgrìobh a' bhloigh a pheant iad gu lèir.

2 Chuir gach sgoilear dhiubh seo aon ochdamh de na bulbaichean ann an gàrradh na sgoile. Dè a' bhloigh dhe na bulbaichean a chuir iad gu lèir?

3 (a) $7 \times \frac{1}{10}$ (b) $6 \times \frac{1}{7}$ (c) $2 \times \frac{1}{3}$ (d) $3 \times \frac{1}{4}$ (e) $5 \times \frac{1}{9}$

4 Tha $\frac{1}{4}$ l de pheanta anns gach tiona.

Sgrìobh tomhas-lìonaidh a' pheanta anns na tionaichean gu lèir.

5 (a) $6 \times \frac{1}{2}$ (b) $9 \times \frac{1}{3}$ (c) $10 \times \frac{1}{5}$ (d) $\frac{1}{6} \times 12$ (e) $15 \times \frac{1}{3}$
 (f) $20 \times \frac{1}{4}$ (g) $\frac{1}{2} \times 30$ (h) $40 \times \frac{1}{8}$ (i) $50 \times \frac{1}{10}$ (j) $80 \times \frac{1}{8}$

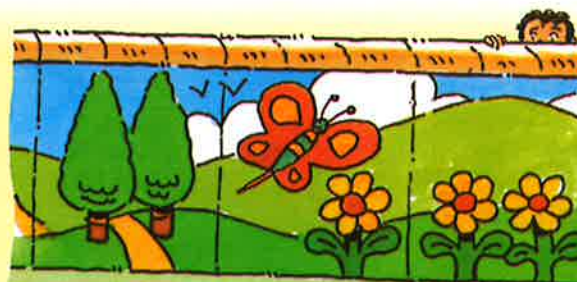
6 Tha $\frac{1}{2}$ cg de bhulbaichean anns gach poca.

Lorg cuideam nam bulbaichean gu lèir.

7 (a) $7 \times \frac{2}{3}$ (b) $8 \times \frac{3}{5}$ (c) $\frac{3}{7} \times 6$ (d) $15 \times \frac{3}{8}$ (e) $22 \times \frac{2}{5}$
 (f) $\frac{7}{10} \times 5$ (g) $6 \times \frac{5}{8}$ (h) $8 \times \frac{5}{6}$ (i) $\frac{3}{10} \times 32$ (j) $6 \times \frac{5}{16}$

8 Chaidh trì chairtealan de liotair peanta a chleachdadh anns gach earrann de dhealbh-balla na sgoile. Cia mheud liotair peanta a chaidh a chleachdadh airson
 (a) 3 earrannan (b) 5 earrannan
 (c) 9 earrannan (d) 10 earrannan?

- 1 Air Tac na Cloinne tha 1 gèadh ann airson gach 3 cearcan. Tha 5 geòidh ann. Cia mheud cearc a tha ann?
- 2 Tha 1 each ann airson gach 4 coin. Tha 12 coin ann. Cia mheud each a tha ann?
- 3 Tha 8 eireagan ann airson gach cearc-Fhrangach. Tha 6 cearcan-Frangach ann. Cia mheud eireag a tha ann?
- 4 Tha Raonaid a' toirt snèapan agus curranan do chuid dhe na beathaichean. Lorg na h-àireamhan a tha dhith anns a' chlàr.

Beathach	Co-mheas sneapan ri curranan	Àireamh shnèapan churranan	
Each	1 snèap ri 3 curranan	6	(a)
Gobhar	3 snèapan ri 1 churran	(b)	5
Asal	2 shnèap ri 3 curranan	6	(c)
Caora	3 snèapan ri 5 curranan	(d)	10

- 5 Mhottaich Raonaid gu bheil 3 uighean donn ann airson gach 2 ugh gheal. Lorg àireamh nan uighean geala nuair 's e seo àireamh nan uighean donna:

(a) 15	(b) 30	(c) 24	(d) 63.
--------	--------	--------	---------

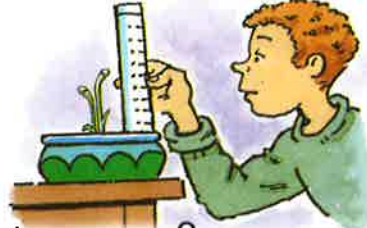
- 1 Air an tac, tha 2 rabad òs gach 3 molach.
Tha 12 rabaidean ann gu lèir.
Cia mheud (a) a tha molach (b) nach eil molach?
- 2 Tha 4 gobhair òs gach 7 fireann. Tha 14 gobhair ann gu lèir.
Cia mheud a tha (a) fireann (b) boireann?
- 3 Tha Raonaid a' toirt 24 cileagraman de bhiadh gu lèir do na gobhair agus na caoraich. Tha i a' toirt 1 cg anns gach 4cg do na caoraich.
Dè an cuideam a fhuair (a) na gobhair (b) na caoraich?
- 4 Tha Ailig a' measgachadh 1 tiona de pheanta geal agus 4 tionaichean de pheanta uaine.
Gu lèir, feumaidh e
 - 15 tionaichean peanta airson nan stàball
 - 20 tiona peanta airson an t-sabhail.
 Cia mheud tiona de pheanta uaine a dh'fheumas e airson (a) an stàball (b) an sabhal?

- 5 Tha an clàr a' sealltainn àireamh nam beathaichean mòra air an tac an-uiridh. Anns an **riochd as sìmplidhe**, sgrìobh na co-mheasan seo:
 - (a) eich ri mucan
 - (b) caoraich ri crodh
 - (c) eich ri gobhair
 - (d) crodh ri mucan
 - (e) eich ri beathaichean
 - (f) mucan ri beathaichean

Tac Chloinne Allt a' Chnuic
Àireamh beathaichean mòra

Eich	6
Caoraich	16
Gobhair	18
Mucan	12
Crodh	8
	<hr/>
	60

1 Anns an Fhaoilleach, bha àirde 5.6cm ann an neòinean-grèine Iain.

Dè an àirde a bha ann am flùraichean nan sgoilearan seo?

(a)

Sally

Tha am flùr agamsa 0.7cm nas àirde na flùr Iain.

(b)

Mark

Tha am flùr agamsa 0.9 cm nas ìsle na fear Iain

- 2 (a) $3.5 + 2.9$ (b) $2.8 + 4.4$ (c) $0.9 + 0.9$ (d) $1.7 + 7.8$ (e) $6.5 + 3.6$
 (f) $7.2 - 4.8$ (g) $3.1 - 1.3$ (h) $6.7 - 2.6$ (i) $4.9 - 3.9$ (j) $8.0 - 2.4$
 (k) $3.8 + \blacksquare = 6.7$ (l) $7.7 - \blacksquare = 1.8$

3

Anns a' Mhàrt, bha flùr Anwar air fàs gu àirde 23.5 cm.

- Bha flùr Beathaig 12.1cm na b' àirde na flùr Anwar.
- Bha flùr Pheadair 10.3cm na b' ìsle na flùr Anwar.

Dè cho àrd 's a bha flùr (a) Beathag (b) Peadair?

- 4 (a) $45.2 + 30.7$ (b) $17.0 + 52.5$ (c) $36.3 + 24.4$ (d) $18.1 + 34.6$
 (e) $14.8 + 13.3$ (f) $21.9 + 35.7$ (g) $12.5 + 28.5$ (h) $55.8 + 19.9$
- 5 (a) $37.8 - 25.4$ (b) $69.6 - 32.5$ (c) $42.7 - 24.2$ (d) $35.4 - 17.1$
 (f) $78.3 - 27.3$ (g) $56 - 22.6$ (h) $34.5 - 13.7$ (i) $40.2 - 26.8$

6 Chuir trì clasaichean ann an Sgoil Leamhain Neòineanan-grèine. San Ògmhios, rinn na sgoilearan coimeas eadar àirdean nan lusan aca.

0.32 m nas àirde na C.6

1.6m a dh'àirde

0.43m nas ìsle na C.6

Dè an àirde a bh' anns an neòinean-grèine ann an (a) C.7 (b) C.5?

- 7 (a) $3.24 + 5.55$ (b) $1.46 + 7.26$ (c) $6.09 + 1.97$ (d) $4.73 + 2.58$
 (e) $9.75 - 3.61$ (f) $8.93 - 5.4$ (g) $5 - 2.29$ (h) $7.03 - 1.45$

1 Sgrìobh faid gach leum **chun an deicheimh de 1 mheatair as fhaisge.**

2 Sgrìobh an àirde a leum gach bogh-leumadair chun an **deicheimh de 1 mheatair as fhaisge.**

Gio	Franco	Bert	Danny
3.67m	4.15m	3.51m	4.03m

3 Tha an clàr a' sealltainn mar a chaidh farpais na sleagha. Cruinnich gach astar a chaidh a thilgeil **chun a' mheatair shlàin as fhaisge.**

	Tilg 1	Tilg 2	Tilg 3
Ellie	61.26m	56.84m	67.07m
Cara	72.59m	75.13m	70.5m
Alana	63.81m	74.56m	68.02m

4 Airson gach farpaisich, lorg

(a) **tuairmse** air astar Tilg 1 agus Tilg 2 còmhla

(b) **tuairmse** air an diofar eadar Tilg 1 agus Tilg 2.

	Tilg 1	Tilg 2
Harry	16.41m	18.3m
Imo	12.26m	19.85m

5 Dèan ceist 4 a-rithist, ach an turas seo lorg na suimean agus na diofaran **mionaideach.**

1 Tha sgoilearan a' tighinn dhan sgoil sa mhadainn ann an diofar dhòighean.

Tha Marc a' coiseachd

astar ann is às **gach latha**
10.7 km.

Tha Sine air baidhsagal

astar ann is às **gach latha**
14.2 km.

Cia mhead km a tha gach sgoilear a' siubhal ann an

- (a) 3 làithean (b) 5 làithean (c) 7 làithean?

- 2 (a) 2×34.5 (b) 4×12.6 (c) 20.8×3 (d) 9×10.4 (e) 11.3×8
(f) 6×13.9 (g) 14.7×5 (h) 2×53.1 (i) 4×31.6 (j) 48.5×3

3 Tha feadhainn dhe na sgoilearan a' siubhal astar nas fhaide dhan sgoil.

Tha Nòra a' tighinn sa chàr

astar ann is às **gach seachdain**
101.3 km.

Tha Uilleam a' tighinn air a' bhus

astar ann is às **gach seachdain**
124.8 km.

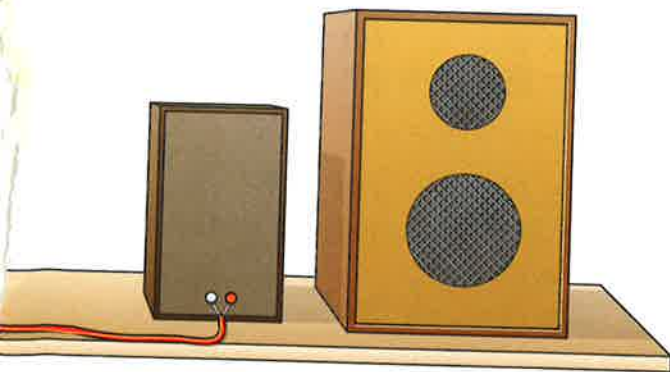
Cia mhead km a tha gach sgoilear a' siubhal ann an

- (a) 2 sheachdain (b) 6 seachdainean (c) 4 seachdainean?

- 4 (a) 3×219.4 (b) 5×176.1 (c) 105.9×9 (d) 4×230.5
(e) 367.8×2 (f) 3×400.2 (g) 7×150.7 (h) 8×132.4

1 Tha Saoghal Ciùil a' reic càball airson uidheaman ann am faidean meatair.

Finetune		£1.32 gach m
Senso		£0.85 gach m
Puresound		£2.16 gach m
Bassflex		£5.79 gach m
Corewire		£3.08 gach m
Truebeat		£4.60 gach m

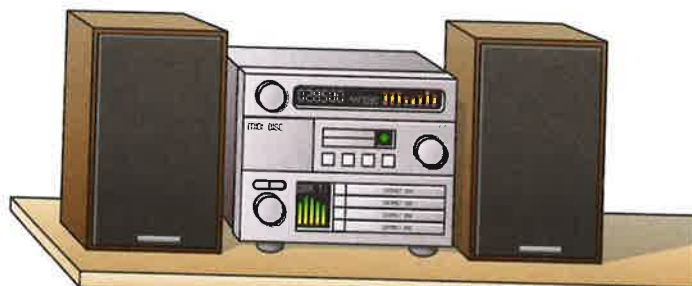
Dè na chosgadh na faidean seo de chàball?

(a) 3 m de <i>Finetune</i>	(b) 4 m de <i>Senso</i>	(c) 6 m de <i>Puresound</i>
(d) 5 m de <i>Bassflex</i>	(e) 9 m de <i>Corewire</i>	(f) 7 m de <i>Truebeat</i>

2 (a) 3×6.12	(b) 2×5.47	(c) 8×3.18	(d) 4×2.69
(e) 5×4.84	(f) 6×8.75	(g) 7×7.77	(h) 9×9.09

Meudaichear:
6 pàighidhean mìosail de £31.05

Siostam: 9 pàighidhean mìosail de £60.21

A' cleachdadh nam pàighidhean mìosail, dè a tha iad seo a' cosg gu lèir?

- (a) am meudaichear (b) an siostam

4 (a) 2×34.12	(b) 3×20.31	(c) 4×22.06	(d) 5×11.71
(e) 6×10.45	(f) 2×43.98	(g) 7×14.63	(h) 8×12.54
(i) 9×25.36	(j) 5×37.29	(k) 8×48.57	(l) 7×70.07

1 Lorg cuideam **cuibheasach** an èisg a fhuair gach iasgair?

(a) Tha suim 2.4 cileagraman anns na 3 èisg a fhuair mi.

(b) Tha cuideam 3.5 cileagraman anns na 5 a fhuair mise gu lèir.

- 2 (a) $1.6 \div 2$ (b) $4.8 \div 8$ (c) $5.4 \div 6$ (d) $8.4 \div 4$
 (e) $2.8 \div \blacksquare = 0.4$ (f) $7.2 \div \blacksquare = 0.8$ (g) $4.5 \div \blacksquare = 0.9$ (h) $6.8 \div \blacksquare = 3.4$

- 3 (a) $14 \div 10$ (b) $95 \div 10$ (c) $63 \div 10$ (d) $79 \div 10$
 (e) $\blacksquare \div 10 = 3.7$ (f) $\blacksquare \div 10 = 8.1$ (g) $\blacksquare \div 10 = 5.6$ (h) $\blacksquare \div 10 = 4.4$
 (i) Ath-sgrìobh agus crìochnaich an riaghailt seo:
 Gus roinn le 10, gluais gach figear àite chun na làimhe .

- 4 (a) $2.5 \div 10$ (b) $5.9 \div 10$ (c) $1.7 \div 10$ (d) $7.1 \div 10$
 (e) $\blacksquare \div 10 = 0.32$ (f) $\blacksquare \div 10 = 0.86$ (g) $\blacksquare \div 10 = 0.64$ (h) $\blacksquare \div 10 = 0.93$

- 5 (a) $41 \div 100$ (b) $98 \div 100$ (c) $26 \div 100$ (d) $67 \div 100$
 (e) $\blacksquare \div 100 = 0.19$ (f) $\blacksquare \div 100 = 0.75$ (g) $\blacksquare \div 100 = 0.34$ (h) $\blacksquare \div 100 = 0.53$
 (i) Sgrìobh riaghailt mar ann an ceist 3, airson roinn le 100.

6 Tha meanbh-bhiastagan air an roinn gu cothromach am measg iasgairean. Dè an cuideam a tha gach fear dhiubh a' faighinn?

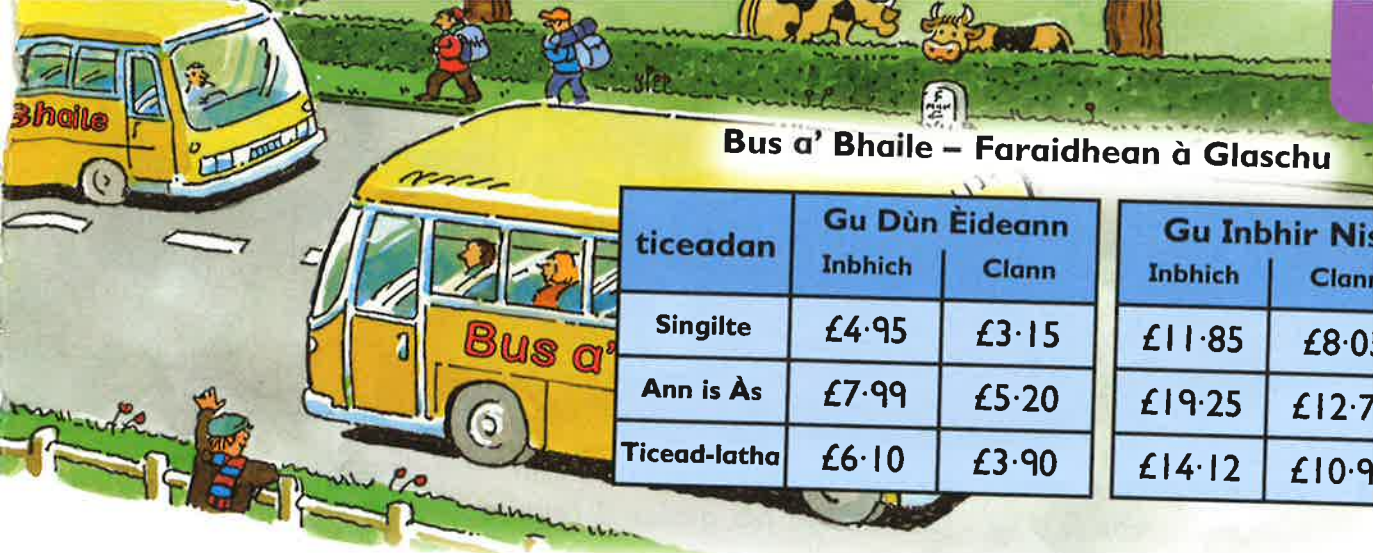
(a)
3 iasgairean

(b)
7 iasgairean

(c)
4 iasgairean

- 7 (a) $0.66 \div 6$ (b) $0.27 \div 9$ (c) $0.72 \div 8$
 (d) $0.63 \div 7$ (e) $4.02 \div 2$ (f) $6.33 \div 3$
 (g) $5.15 \div 5$ (h) $8.12 \div 4$ (i) $\blacksquare \div 2 = 0.06$
 (j) $\blacksquare \div 5 = 0.05$ (k) $\blacksquare \div 6 = 1.08$ (l) $\blacksquare \div 2 = 4.23$

Bus a' Bhaile – Faraidhean à Glaschu

ticeadan	Gu Dùn Èideann		Gu Inbhir Nis	
	Inbhich	Clann	Inbhich	Clann
Singilte	£4.95	£3.15	£11.85	£8.00
Ann is Às	£7.99	£5.20	£19.25	£12.70
Ticead-latha	£6.10	£3.90	£14.12	£10.90

Obraich a-mach nad cheann. Cruinnich gach suim chun na nota as fhaist

- 1 **Tuairmsich** dè an t-suim a thig a-steach ann am faraidhean airson nan ticeadan seo air a' bhus gu **Dùn Èideann**?
- (a) 6 Inbhich Singilte (b) 4 Clann Singilte (c) 8 Inbhich Ann is Às
 (d) 3 Clann Ann is Às (e) 7 Inbhich agus 7 Clann Ticeadan-latha
- 2 **Tuairmsich** dè an t-suim a thig a-steach sna faraidhean seo gu **Inbhir Nis**.
- (a) 2 Inbhich Ann is Às (b) 9 Clann Ann is Às (c) 5 Inbhich Ticeadan-latha
 (d) 20 Clann Ticeadan-latha (e) 30 Inbhich agus 25 Clann Singilte?

3 **Busaichean a' Bhaile – Mài Làitheil**

Microbus	Minibus	Bus	Maxibus
£53.80	£96.30	£199.99	£350.28

Lorg a' chosgais **thuairmseach** airson **gach neach-siubhail** airson màl aon latha

- Microbus airson (a) 2 neach-siubhail (b) 3 luchd-siubhail
- Minibus airson (c) 4 luchd-siubhail (d) 6 luchd-siubhail
- Bus airson (e) 20 neach-siubhail (f) 25 luchd-siubhail
- Maxibus airson (g) 50 neach-siubhail (h) 70 neach-siubhail

4 Lorg luach **thuairmseach** air

- (a) $(5 \times £14.92) + (9 \times £20.17)$ (b) $(£96.40 \div 8) - (£53.64 \div 6)$
 (c) $(£12.11 \times 4) - (£179.73 \div 9)$ (d) $(£240.21 \div 3) + (8 \times £50.94)$

5 Dèan ceist 4 a-rithist, ach an turas seo lorg an **fhìor** luach.

1 Tha Raonaid a' gearradh roilichean cellophane ann an duilleagan de dh'fhaid 10.8 m, airson 9 bagaidean beaga **no** airson 6 bagaidean mòra a chòmhdachadh. Lorg **faid chuibheasach** an cellophane a chleachdas i airson
 (a) bagaid bheag (b) bagaid mhòr?

- 2 (a) $25 \cdot 2 \div 3$ (b) $58 \cdot 8 \div 6$ (c) $22 \cdot 8 \div 4$ (d) $34 \cdot 5 \div 5$

3 Tha Raonaid a' cleachdadh pìos riobain, de dh'fhaid 91.5cm, gus 3 bagaidean a cheangal. Lorg faid chuibheasach an riobain a chleachdas i air **gach bagaid**.

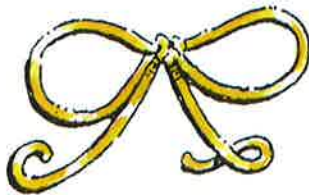
- 4 (a) $61 \cdot 8 \div 2$ (b) $92 \cdot 7 \div 9$ (c) $91 \cdot 6 \div 4$ (d) $76 \cdot 5 \div 3$

5 Tha bogha air feadhainn dhe na bagaidean aice. Lorg faid **chuibheasach** an riobain a chleachdas i airson gach seòrsa bogha.

(a) **Bogha-bròige**

(b) **Flùran**

(c) **Dithean**

120.8 m de rioban airson 8 boghan

120.6 m de rioban airson 9 boghan

101.5 m de rioban airson 7 boghan

- 6 (a) $348 \cdot 4 \div 4$ (b) $672 \cdot 7 \div 7$ (c) $231 \cdot 5 \div 5$ (d) $458 \cdot 4 \div 8$

- 7 (a) $954 \cdot 9 \div 9$ (b) $552 \cdot 9 \div 3$ (c) $285 \cdot 6 \div 2$ (d) $967 \cdot 2 \div 8$
 (e) $803 \cdot 6 \div 7$ (f) $737 \cdot 2 \div 4$ (g) $623 \cdot 5 \div 5$ (h) $791 \cdot 4 \div 6$

1 Tha **bogsa** de lilidhean a cosg £4.95 do *Flùraichean*.
Dè a tha **gach bagaid** a' cosg nuair a roinneas Raonaid iad eadar

- (a) 5 bagaidean (b) 9 bagaidean?

2 (a) $£1.24 \div 4$ (b) $£1.62 \div 2$ (c) $£5.18 \div 7$ (d) $£4.98 \div 6$

3 Tha bogsa chàrnaidean a' cosg £8.64 do *Flùraichean*. Dè a tha **gach bagaid** a' cosg nuair a roinneas Raonaid iad eadar

- (a) 8 bagaidean (b) 3 bagaidean?

4 (a) $£5.38 \div 2$ (b) $£7.85 \div 5$ (c) $£9.04 \div 4$ (d) $£9.73 \div 7$

5

Tha taigh-bidhe a' pàigheadh £30.24 do *Flùraichean* airson 7 bhàsaichean de fhùraichean. Lorg cuibheas air a' phrìs airson **gach bhàs**.

6 (a) $£24.54 \div 6$ (b) $£64.98 \div 9$
(c) $£26.01 \div 3$ (d) $£57.36 \div 8$

7 Tha Raonaid a' toirt fhùraichean gu 4 luchd-ceannach, agus tha i a' faighinn £84.96 gu lèir. Lorg a' phrìs chuibheasach a phàigh gach neach-ceannach airson nam fhùraichean aca.

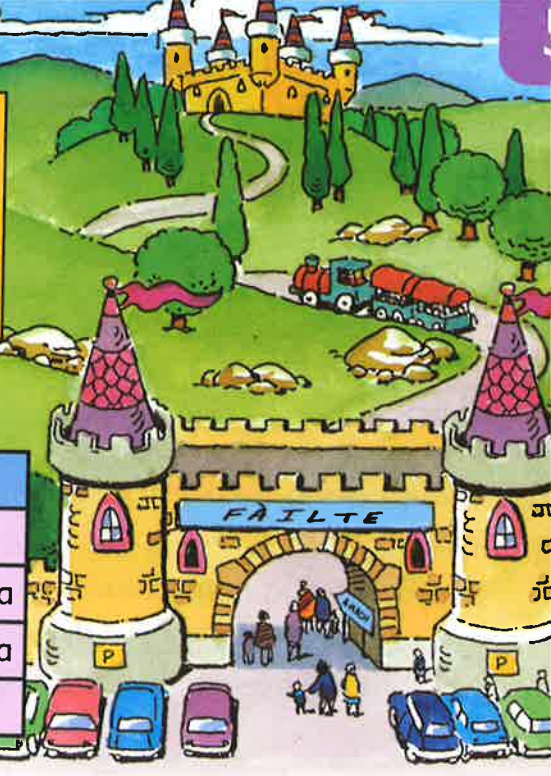
8 (a) $£69.36 \div 3$ (b) $£65.46 \div 6$
(c) $£48.54 \div 2$ (d) $£81.05 \div 5$
(e) $£94.14 \div 9$ (f) $£72.66 \div 7$
(g) $£37.50 \div 2$ (h) $£95.92 \div 8$

Caisteal a' Chnuic Cosg/neach-tadhail

Bus chun a' chaisteil		60sg
Film		£2.75
Turas	↗ 2 uair a-thìde	£7.15
fiosrachaidh	↘ $\frac{1}{2}$ -latha	£11.35

1 Dè na tha gach buidheann a' pàigheadh gu lèir airson an turais chun a' chaisteil?

	Buidheann	Bus	Film	Turas
(a)	96 luchd-turais			2-uair
(b)	133 luchd-turais		✓	$\frac{1}{2}$ -latha
(c)	47 luchd-turais	✓		$\frac{1}{2}$ -latha
(d)	109 luchd-turais	✓	✓	2-uair

2 Tha buidheann de luchd-turais a' pàigheadh pris shònraichte de £820.26. Tha iad a' cleachdadh a' bhus, a' coimhead an fhilm, agus a' gabhail an turais-fhiosrachaidh $\frac{1}{2}$ -latha. Dè na tha iad a' sàbhaladh air a' phris àbhaisteach (a) gu lèir (b) gach duine?

3 Air gach turas chun a' chaisteil, gabhaidh am bus 24 luchd-tadhail. Nuair tha 174 luchd-siubhail ann:

- (a) cia mheud turas a dh'fheumas am bus dèanamh
- (b) cia mheud turas a tha am bus làn
- (c) cia mheud neach-tadhail a tha air a' bhus nach eil làn?

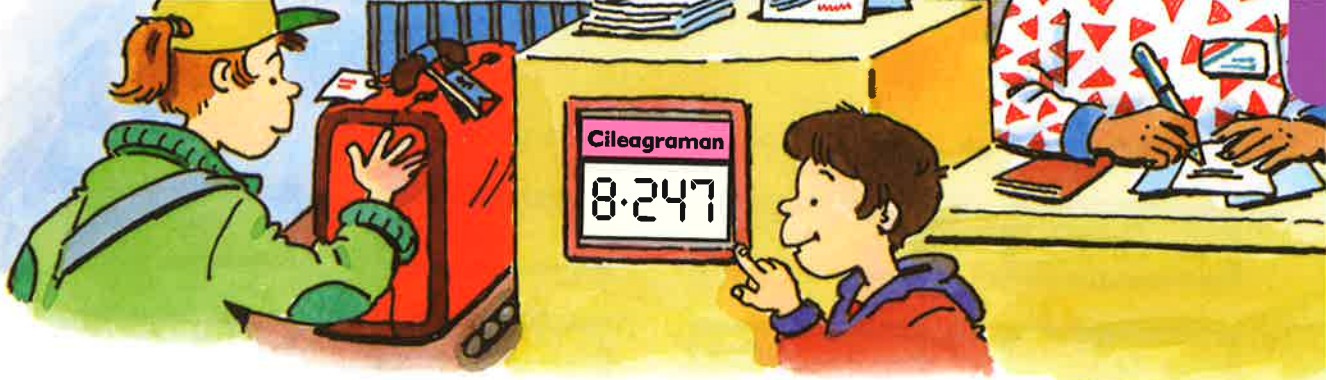
4 Tha 19 sèithrichean anns gach sreath san t-seòmar-film. Nuair tha 446 luchd-tadhail ann:

- (a) cia mheud sreath air a bheil feum
- (b) cia mheud sreath a tha làn
- (c) cia mheud neach a tha anns an t-sreath nach eil làn?

5 Tha 33 fònaichean-cluaise airson fiosrachaidh anns gach bogsa. Nuair tha 289 luchd-tadhail ann:

- (a) cia mheud bogsa a dh'fheumas iad fosgladh
- (b) cia mheud bogsa làn a th' air an cleachdadh
- (c) cia mheud fòn-cluaise a tha iad a' toirt às a' bhogsa nach eil air a chleachdadh gu lèir?

1 Tha cuideam **8.247 cg** no **$8 \frac{247}{1000}$ cg** no **8247 mìleamhan de 1 cg** ann am baga Anna. Sgrìobh gach fear dhe na cuideaman seo ann an dòighean eile.

- (a)

Cileagraman
1.576

 (b)

Cileagraman
0.449

 (c)

Cileagraman
9.704

 (d)

Cileagraman
0.608
- (e)

Cileagraman
0.123

 (f)

Cileagraman
5.851

 (g)

Cileagraman
0.037

 (h)

Cileagraman
6.005

2 Sgrìobh gach cuideam san riochd dheicheach.

- (a) $\frac{982}{1000}$ cg (b) $\frac{566}{1000}$ cg (c) $\frac{17}{1000}$ cg (d) 309 mìleamhan de 1 cg
- (e) $2 \frac{294}{1000}$ cg (f) $7 \frac{473}{1000}$ cg (g) $4 \frac{5}{1000}$ cg (h) 8708 mìleamhan de 1 cg

3 Ath-sgrìobh agus crìochnaich gach òrdugh àireamh.

- (a) 0.347, 0.348, 0.349, _____, _____, _____, 0.353
- (b) 1.094, 1.096, 1.098, _____, _____, _____, 1.106
- (c) 0.716, 0.712, 0.708, _____, _____, _____, 0.692
- (d) 3.515, 3.510, 3.505, _____, _____, _____, 3.485
- (e) 0.283, 0.483, 0.683, _____, _____, _____, 1.483
- (f) 4.199, 4.298, 4.397, _____, _____, _____, 4.793

4 Sgrìobh a' bhloigh dheicheach 3-ionad eadar

- (a) 0.124 agus 0.126 (b) 3.817 agus 3.819
- (c) 6.305 agus 6.307 (d) 5.032 agus 5.034

5 Sgrìobh bloigh dheicheach 3-ionad a tha eadar

- (a) 0.997 agus 1.002 (b) 1.231 agus 1.321
- (c) 9.589 agus 9.6 (d) 4.45 agus 4.46

- 1 Sgrìobh an àireamh a tha air gach pump **chun an deicheimh de 1 liotair as fhaide**
- 2 Sgrìobh na tomhasan-lionaidh seo chun an deicheimh de 1 liotair as fhaigse.

3

	Cuairt 1	Cuairt 2
	41.2 d	37.5 d
	48.91 d	43.67 d
	39.497 d	39.501 d
	52.086 d	54.742 d

Tha an clàr a' sealltainn nan uairean airson gach càr, ann an diogan, ann an cuairtean **ron rèis**.

Sgrìobh na h-uairean airson gach tè, air an cruinneachadh chun **na h-àireimh slàin** de dhiogan as fhaigse.

- 4 Seo ùineachan nan càraichean ann an diogan anns an **rèis**.

Cuairt 1	40.7 d	47.09 d	36.168 d	53.004 d
Cuairt 2	36.2 d	41.83 d	29.522 d	59.519 d

Airson gach càr, cruinnich

na h-uairean chun na h-àireimh slàin de dhiogan as fhaigse. An uair sin, lorg

(a) **tuairmse** air an ùine gu lèir airson Cuairt 1 agus Cuairt 2

(b) **tuairmse** air an diofar eadar uairean Cuairt 1 agus Cuairt 2.

- 5 Lorg na fìor suimean agus diofaran ann an ceistean **4(a)** agus **4(b)**.

1 Sgrìobh na bhloigh **agus** na cheudad.

- (a) 31 a-mach à 100 (b) 30 a-mach à 60 (c) 20 a-mach à 200
(d) 100 a-mach à 500 (e) 7 a-mach à 100 (f) 50 a-mach à 1000

2 Lorg an **ceudad** dhen stuth aodaich **nach eil** air a dhèanamh de

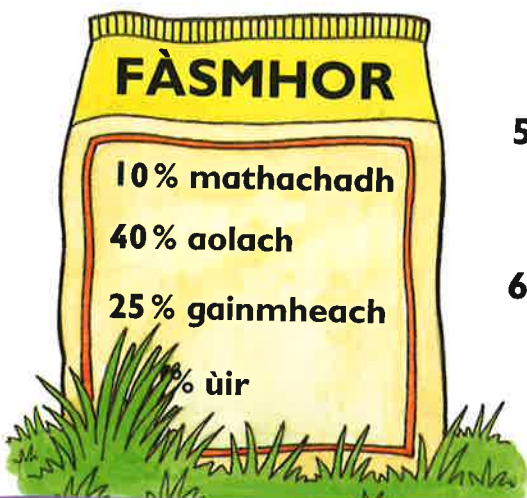
- (a) cotan (b) snàth (c) naidhlean

3 Lorg.

- (a) 10% de 30 (b) 20% de 100 (c) 50% de 500
(d) 40% de 70 (e) 30% de 90 (f) 70% de 40
(g) 80% de 20 (h) 60% de 200 (i) 100% de 60

4 Dè am botal anns a bheil an tomhas-lìonaidh as motha de **shùgh orainseir**?

5 Dè an ceudad de **dh'ùir** a tha anns gach poca?

6 Lorg an cuideam de
• mathachadh • aolach • gainmheach
ann am poca **400cg** de Fàsmhor.

- 1 Obraich a-mach an àireamh de gach tìotal a reic e-leabhar eadar an Fhaoilleach agus an t-Ògmhios.

e-leabhar... Bùth-leabhraichean Eadar-lìon...

Tìotal	Àireamh san stòr (Am Faoilleach)	% air an reic ron Ògmhios
Wizard's Revenge	825	12%
Jokes Galore	550	2%
Money Matters	475	16%
Return to Sunway	350	14%
Good Food	125	8%
Fame for a Day	700	28%
Up and Away	750	26%

- 2 (a) 22% de 1650 (b) 4% de 6750 (c) 35% de 7020 (d) 24% de 7650
 (e) 6% de 27 150 (f) 72% de 11 250 (g) 34% de 14 450 (h) 46% de 19 550

3 Lorg, chun na h-àireimh slàin as fhaisge:

- (a) 11% de 840 (b) 20% de 654 (c) 36% de 690 (d) 25% de 430
 (e) 13% de 658 (f) 27% de 459 (g) 5% de 909 (h) 61% de 782
 (i) 17% de 2646 (j) 15% de 2135 (k) 7% de 2997 (l) 19% de 3425

- 4 Cia mheud copaidh de gach tìotal a chaidh a reic eadar an t-Iuchar agus an Dùbhlachd?

e-leabhar... Bùth-leabhraichean Eadar-lìon...

Tìotal	Faoilleach – Ògmhios Copaidhean air an reic	Iuchar – Dùbhlachd Copaidhean air an reic
Socceroo	1250	+56%
Scary Tales	2050	-18%
A Knight's Tale	1175	+32%
Dreams	1620	+45%
Magic Tricks	1050	-42%
World View	1240	+65%
Camping	2880	-55%
Pet Care	2125	-68%

- 1 (a) Dèan liosta de gach biadh eadar-dhealaichte anns a bheil Tòiseachadh agus Prìomh chùrsa a dh'fhaodadh tu òrdachadh.
- (b) Tha Mario, an còcaire, a' cur Fheusganan ris an Tòiseachadh. Dèan liosta dhe na biadhan a **bharrachd** a gheibheir a-nise.

- 2 (a) Aig an deireadh-sheachdain, tha Mario a' cur Milseanan ris a' chlàr-bidhe. Dèan liosta de gach biadh anns a bheil trì cùrsaichean a dh'fhaodadh tu òrdachadh.
- (b) Dèan liosta de na biadhan trì-cùrsa a **bharrachd** a gheibhear ma chuireas Mario Tagliatelle ri na Prìomh chùrsaichean.

Clàr-bidhe deireadh-sheachdain	
Tòiseachadh	Brot Sùgh Feusganan
Prìomh chùrsa	Iasg Cearc Pìotsa
Milsean	Reòiteag Gateau

- 3 Tha trì rudan a' dol air Pìotsa Mario. Tha luchd-ceannach a' taghadh bho Dhearcan-ola, Tomàto, Pepperoni, Balgan-buachair agus Tiùna. Dèan liosta de gach seòrsa Pìotsa a gheibhear le trì rudan air a' mhullach.

1 Tha Bob, Ruairidh, Iain agus Ailig a' cluich ball-coise.

Cleachd am fiosrachadh seo agus maids gach cluicheadair ris an àireimh aige agus an t-suidheachadh a tha aige air a' phàirc.

- 'S e Iain an *striker*.
- Chan eil an *goalie* na sheasamh ri taobh an *striker*.
- Tha an àireamh as motha air a' *winger*.
- 'S e caraid Ailig a tha ann am *midfield*.
- Tha àireamh 19 air Iain.
- Tha Bob na sheasamh eadar Ailig agus Iain.

2 Tha àireamh **palindromic** co-ionann nuair leughas tu i air ais agus air adhart.

22 20102 313 888 7447

(a) Sgrìobh gach **palindrome** trì-figear a tha a' tòiseachadh le 5.

(b)

27972

Dè an ath àireamh palindromic a gheibh thu air gleoca-luaths a' chàr seo?

3 Minich na tha cumanta eadar na h-àireamhan anns gach seata.

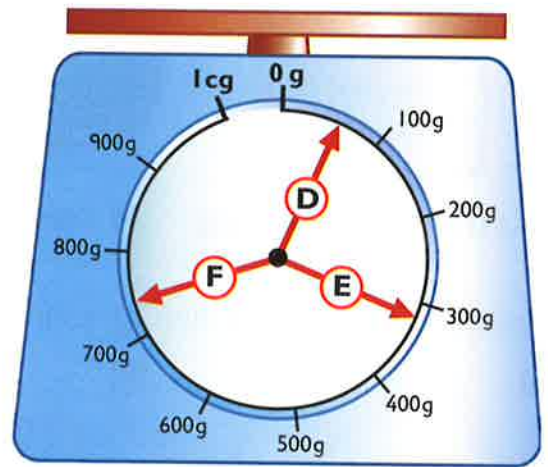
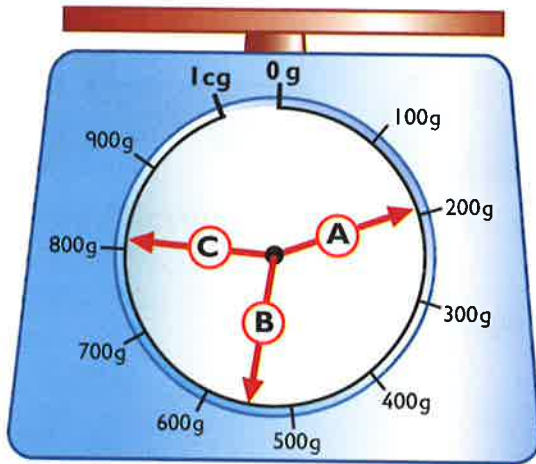
(a) 92 324 7209
282 613 200
1 504 722

(b) 20 365 95
1215 4 35 610
7000

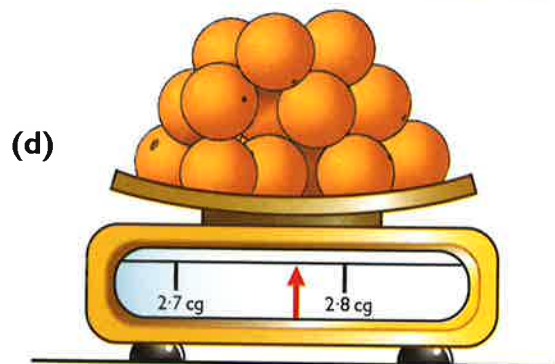
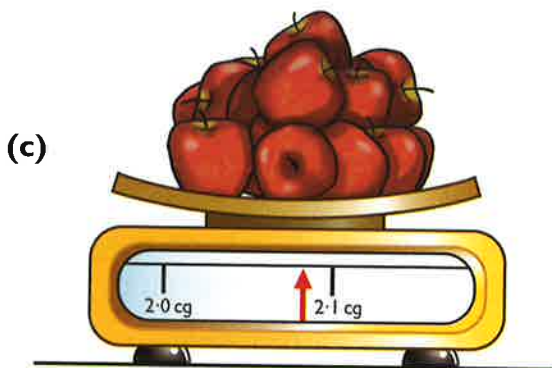
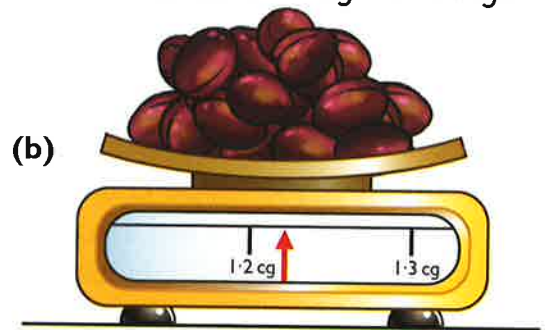
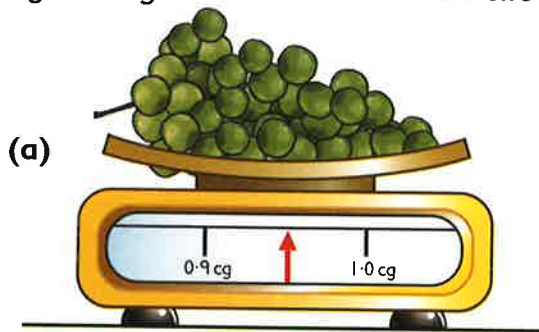
(c) 25 85 14
96 47 63

(d) 91 2314 46
532 28 712

1 Sgrìobh gach cuideam ann an graman, chun an 10g as fhaisge.

2 Sgrìobh gach cuideam ann an cileagraman, chun an 0.01 cg as fhaisge.

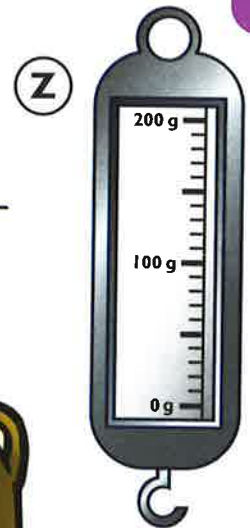
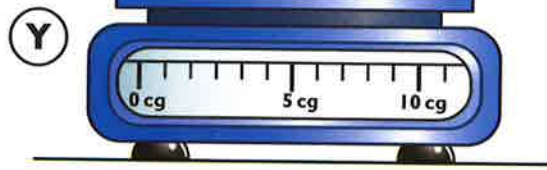
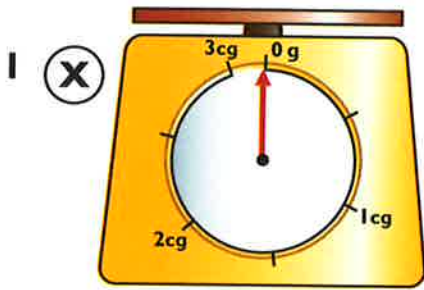

3 Lorg cuideam poca chiùban

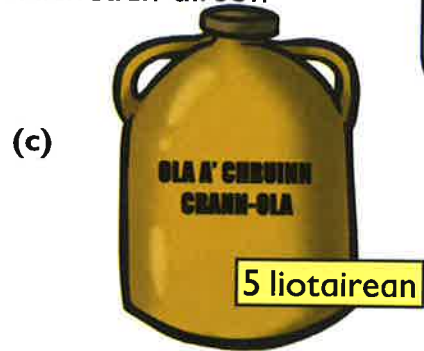
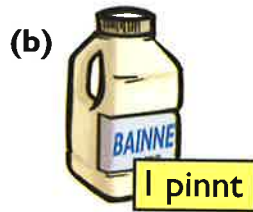
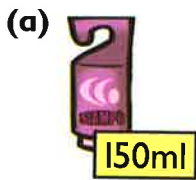
- ann an graman, chun an 10g as fhaisge
- ann an cileagraman, chun an 0.01 cg as fhaisge.

4 Dèan an àirde poca gainmhich anns a bheil cuideam timcheall air 410 graman.

An e meidh (X) (Y) no (Z) a b' fheàrr cleachdadh airson iad seo a chothromachadh?

2 **Obraichibh ann am paidhrichean.** Airson gach gnìomh:

- bruidhnibh air mar a dh'fhaodadh sibh cuideam an rud a lorg
- cothromaich an rud
- sgrìobh mu na rinn sibh.

A

Lorg cuideam sèithear an tidseir.

B

Lorg cuideam tiona a tha làn.

C

Lorg cuideam aon chunntair.

D

Lorg cuideam còta.

3 Cleachd meidh dà-phana, cuideam 20g agus poca chiùban.

- (a) Cothromaich 50g de chiùban ann an dà dhòigh **eadar-dhealaichte**.
- (b) Sgrìobh mun dà dhòigh.

1 Tomhais gach eun ann an cm, agus an uair sin obraich a-mach an fhìor fhaid a rèir an sgèile.

Sgèile: 1 cm ri 3 cm

(a) Gocan

(b) Brù-dhearg

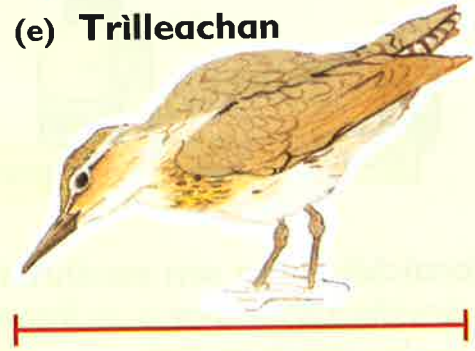
(c) Buidheag

(d) Currghalan

(e) Trilleachan

2 Tha gach eun air a dhealbh ri sgèile eadar-dhealaichte.

(a) Tomhais gach rèis-sgiath ann an ceudameatairean, agus an uair sin obraich a-mach fìor fhaid an rèis-sgiath.

1 cm ri 6 cm

Gobhlan-gaoithe

1 cm ri 10 cm

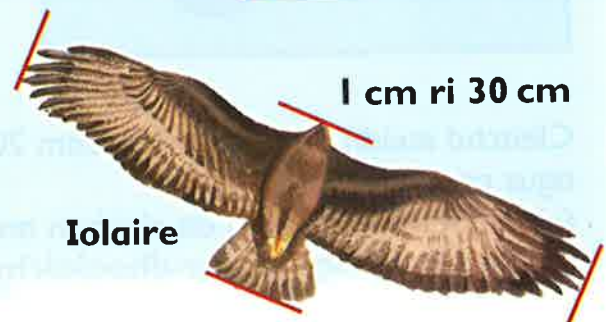
Speireag

1 cm ri 20 cm

Clamhan

1 cm ri 30 cm

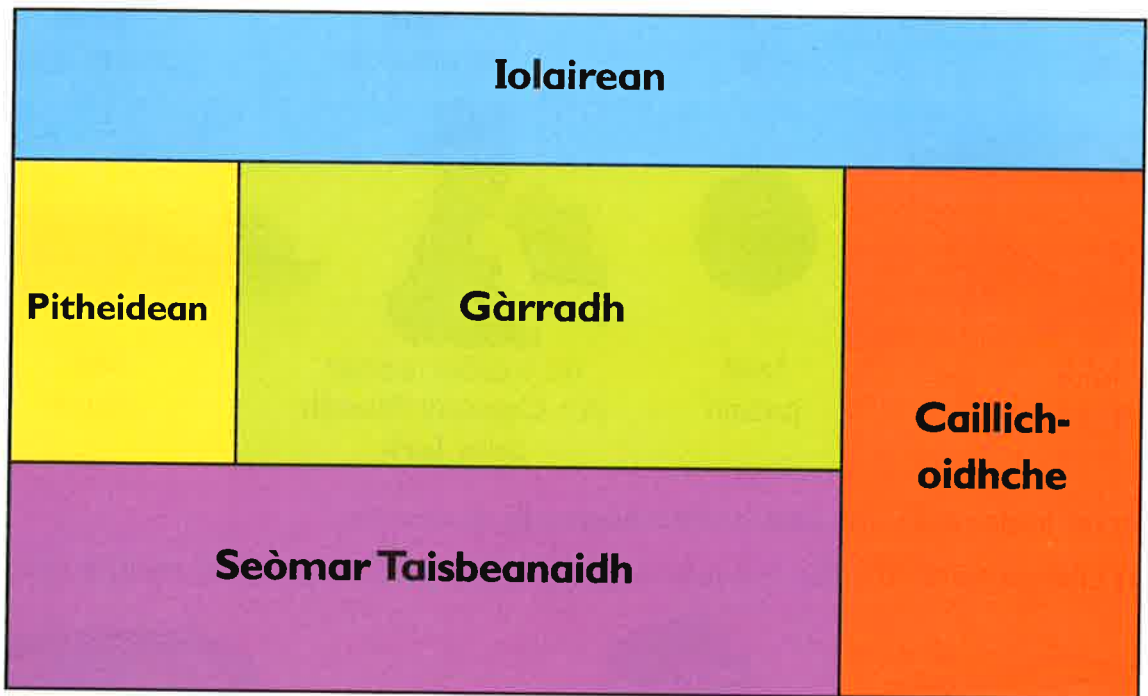

Iolaire

(b) Lorg fìor fhaid a h-uile eun.

- 1 Tha am plana seo dhen ionad eun air a dhealbhadh ri sgèile 1 cm ri 2 m. Lorg fìor fhaid agus fìor leud gach pàirt.

- 2 Tha na craobhan seo a' fàs faisg air an ionad-eun.

(a) Lorg fìor àirde gach craoibhe.

Giuthas
1 cm ri 10 m

Iubhar
1 cm ri 3 m

Caorann
1 cm ri 6 m

Giuthas
Lochlannach
1 cm ri 15 m

Leamhan
1 cm ri 12 m

- (b) Dèan sgeidse de gach craoibh a' cleachdadh sgèile 1 cm ri 3 m.

1 Dè an tuairmse dhiubh seo bu choltaiche airson gach faid?

mu
100 m

mu
10 mm

mu
1 m

mu
1 km

mu
10 m

mu
100 km

mu
10 cm

mu
5 m

faid
crios

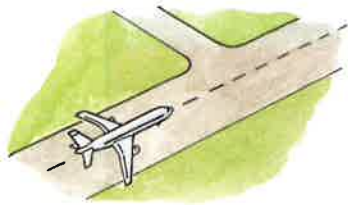
faid
càr

leud
àireamhair

àirde
puist-solais

faid
raoin-laighe

leud
putain

an t-astar eadar
An Caisteal Nuadh
agus Iork

faid
trèana

2 Dè na faidean dhiubh seo a thomhaiseadh tu ann an
(a) cilemeatairean (b) meatairean (c) ceudameatairean (d) milimeatairean?

faid
bus

àirde
craoibhe

rèis-sgiath
meanbh-chuileig

an t-astar eadar a'
Ghealach agus an Talamh

faid
mòr-rathaid

faid
peansail

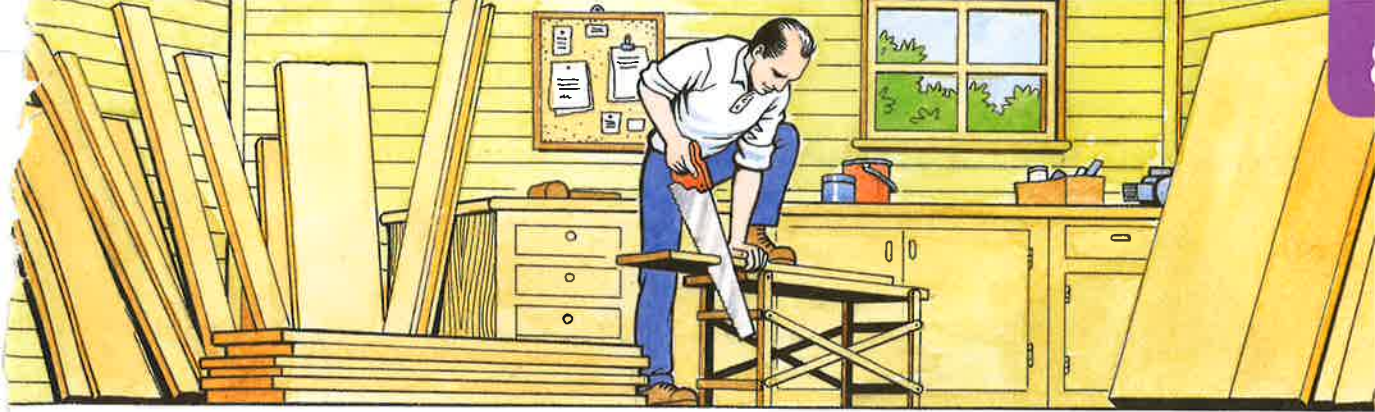

tiughad
bonn airgid

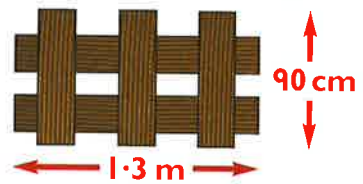
àirde
taighe

3 Sgrìobh dà rud eile a thomhaiseadh tu ann an
(a) cilemeatairean (b) meatairean (c) ceudameatairean (d) milimeatairean?

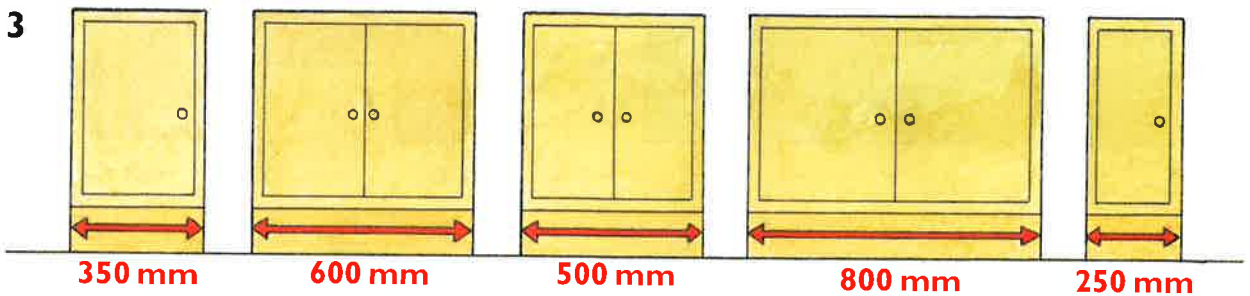

1 Lorg faid an fhiodh a tha air fhàgail nuair a thèid

- (a) 35 cm a ghearradh bhon fhiodh-ghiuthais
- (b) 1 m 65 cm a ghearradh bhon fhiodh-leamhain

3

(a) Dè an leud a tha anns na preasan a cheannaicheas gach duine?

Feumaidh mi dà phreas a bheir dhomh leud 140 cm gu lèir.

Daibhidh

Feumaidh mi trì preasan a bheir dhomh leud 120 cm gu lèir.

Seng

(b) Dè na ceithir preasan eadar-dhealaichte anns a bheil leud dà mheatair gu lèir?

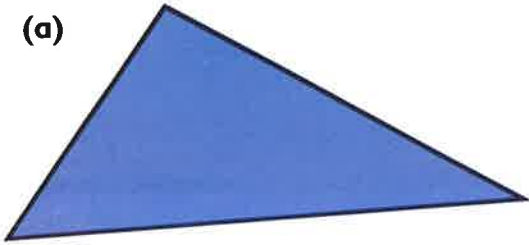
4 Lorg an t-astar a shiubhail bhana Sheumais tron t-seachdain air fad.

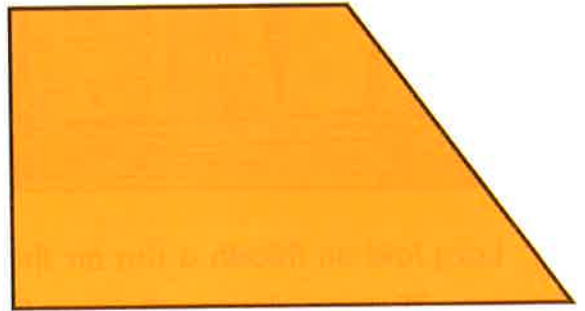
Astar air a shiubhal	
Diluain	3 km
Dimàirt	6700 m
Diciadain	4 km 450 m
Diardaoin	5.5 km
Dihaoine	2800 m

1 Tomhais cuairt-thomhas gach cumaidh.

(a)

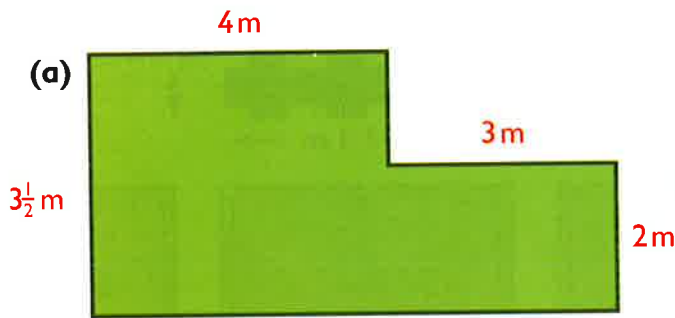

(b)

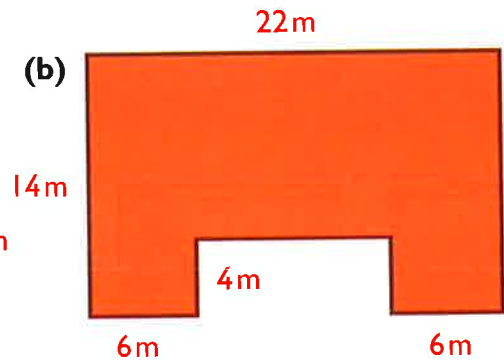

2 Obraich a-mach cuairt-thomhas gach cumaidh.

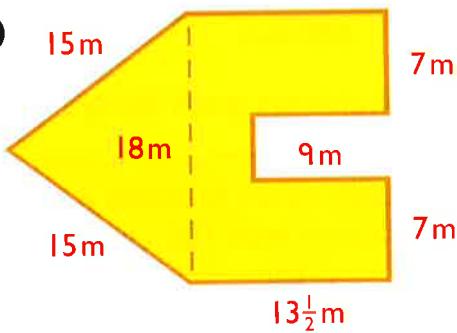
(a)

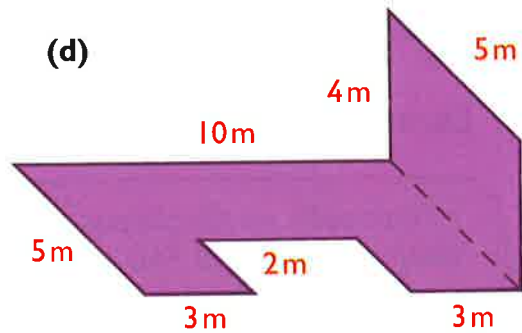
(b)

(c)

(d)

3 Lorg fìor chuairt-thomhas gach togalaich anns na planaichean seo.

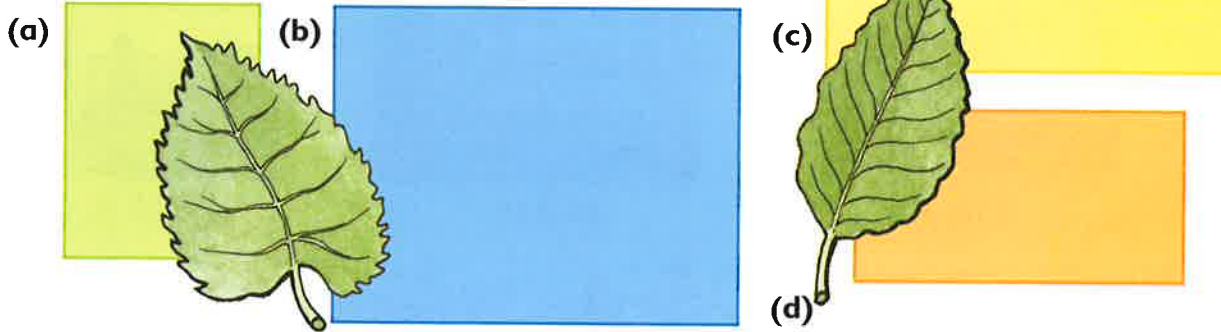
Sgèile: 1 cm ri 2 m

Sgèile: 1 cm ri 5 m

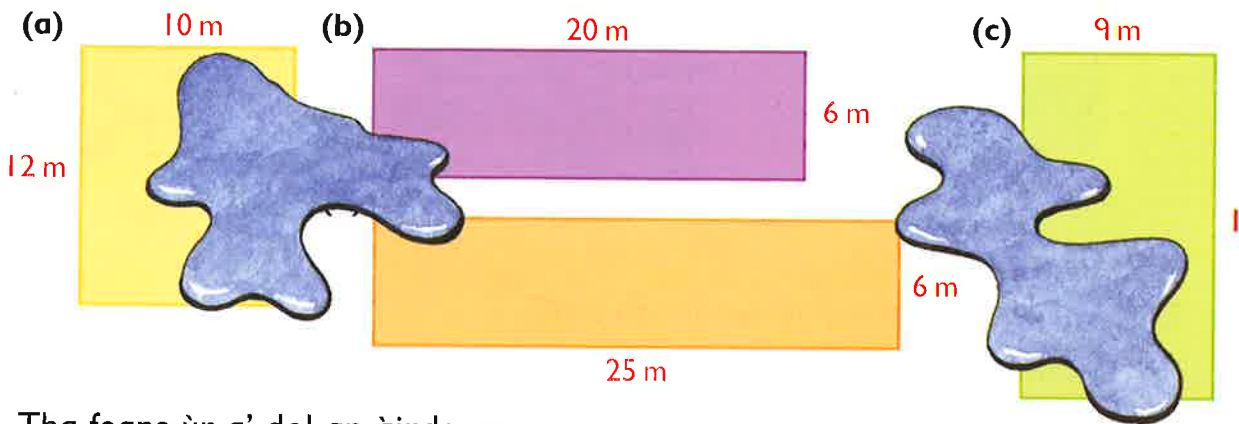

1 **Tomhais** ann am milimeatairean agus lorg cuairt-thomhas gach ceart-cheàrnaich.

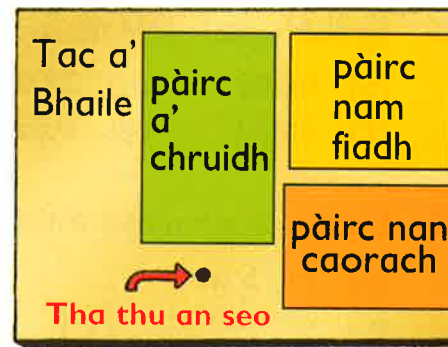
2 Ciamar a dh'obraicheas tu a-mach cuairt-thomhas ceart-cheàrnaich nuair tha fios agad air an fhaid agus air an leud?

3 **Obraich a-mach** cuairt-thomhas gach ceart-cheàrnaich.

4 Tha feans ùr a' dol an-àirde mu chuairt-thomhas gach pàirc ann an Tac a' Bhaile. Obraich a-mach faid an fheansaidh a dh'fheumar airson

- (a) pàirc nam fiadh - faid 30 m, leud 25 m
- (b) pàirc a' chruidh - faid 45 m, leud 22 m
- (c) pàirc nan caorach - faid 27 m, leud 18 m.

5 Tha Tac a' Bhaile

- ceart-cheàrnachail
- de dh'fhaid 65 meatairean agus de leud 60 m
- le balla mu thimcheall na cuairt-thomhais.

Obraich a-mach faid a' bhalla.

1 Sgrìobh gach uair na h-uair 24-uarach.

7.00 m.

8.00 m.

8.55 m.

10.13 m.

11.32 m.

12.00 m.-latha

2.07 f.

4.43 f.

5.00 f.

2 Càit an robh Gavin aig na h-uairean seo?

- (a) 06:58 (b) 08:26 (c) 11:31 (d) 15:03 (e) 16:52

3 Sgrìobh gach uair na h-uair 12-uarach. Cleachd m. no f.

- (a) 04:00 (b) 22:00 (c) 02:15 (d) 19:45 (e) 23:09
 (f) 00:23 (g) 20:36 (h) 18:51 (i) 01:11 (j) 00:00

4 Dè an ceann-uidhe a tha aig an turas a tha a' fàgail

- (a) aig 5 m. (b) aig 9.35 f.
 (c) dìreach ro 1.30 f. (d) dìreach an dèidh 6 m.
 (e) dìreach an dèidh 8.10 f. (f) dìreach ro 5.45 f.
 (g) eadar 8.15 m. agus 11.15 m.
 (h) eadar meadhan-latha agus 12.30 f.?

5 Dealbh clàr nan **Tursan a' fàgail**, ann an òrdugh, a' tòiseachadh leis an uair as tràithe.

Tursan a' fàgail	
Obar Dheathain	1327
Beul Feirste	0601
Bristol	2135
Baile Atha Cliath	1227
Dùn Èideann	0500
Glaschu	2011
Manchester	1744
An Caisteal Nuadh	0935

Uair Ionadail mu Thimcheall an t-Saoghail

New York Bermiùda Lunnainn Baile na h-Àithne Mumbai Beijing Adailèad

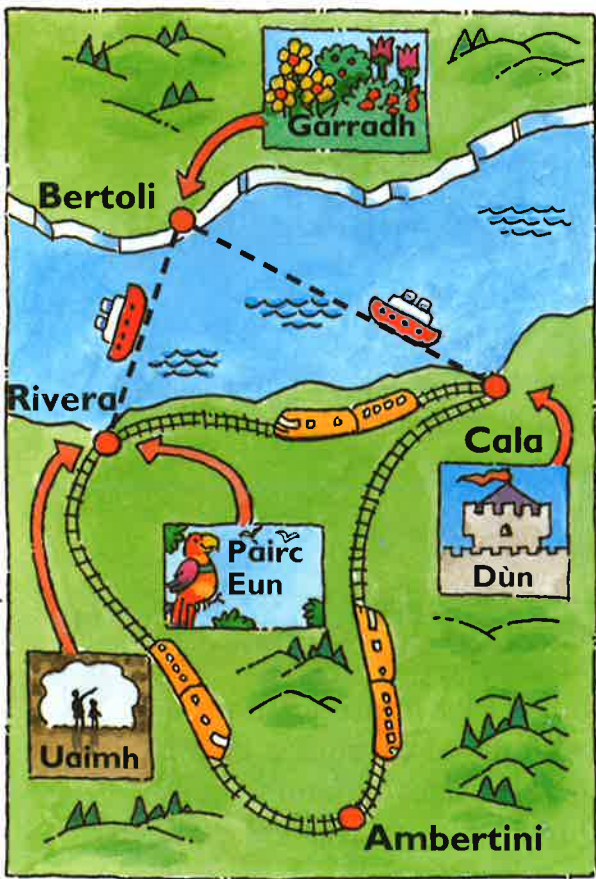
07:00 09:00 12:00 14:00 17:30 20:00 21:30

- Cia mhead uair air thoisich, no air dheireadh air Lunnainn, a tha gach uair ionadail?
- Nuair a tha e 14:30 ann an Lunnainn, dè an uair a tha e ann am
 - Baile na h-Àithne
 - Mumbai
 - Bermiùda?
- Airson gach tè dhe na h-uairean ionadail seo, innis an uair ann an Lunnainn.

Beijing	Adailèad	New York
(a) 23:00	(b) 17:30	(c) 06:00
- Tha e 03:00 ann an New York. Dè an uair a tha e ann am
 - Baile na h-Àithne
 - Bermiùda
 - Mumbai?
- Tha turas-plèana bho Lunnainn chun na Ròimh a' toirt 3 uairean a thìde. fhàg a' phlèana aig 07:30. Tha uair ionadail na Ròimh 1 uair air thoisich uair Lunnainn. Dè an uair a tha e san Ròimh nuair laigheas a' phlèana air
 - Lorg an uair-laighe ionadail airson nan tursan seo à Lunnainn.

Ceann-uidhe	Ciopras	Mosgo	Washington	San Francisco
Ùine an turais	$4\frac{3}{4}$ u	$3\frac{1}{2}$ u	8 u	$11\frac{1}{2}$ u
Uair a' fàgail	09:00	09:45	14:00	17:30
Diofar eadar uair ionadail agus uair Lunnainn	+2 u	+4 u	-5 u	-8 u

Trèana: Ambertini - Cala - Rivera				
Fàg	Ambertini	0710	1135	1550
Rui	Cala	0815	1250	1700
Fàg	Cala	0820	1310	1715
Rui	Rivera	0915	1400	1820
Fàg	Rivera	0925	1405	1825
Rui	Ambertini	1040	1535	1945

Bàta: Cala - Bertoli				
Fàg	Cala	0905	1310	1740
Rui	Bertoli	0945	1400	1820
Fàg	Bertoli	0955	1420	1835
Rui	Cala	1040	1505	1915

Bàta: Rivera - Bertoli				
Fàg	Rivera	0920	1410	1830
Rui	Bertoli	0940	1435	1850
Fàg	Bertoli	1010	1455	1905
Rui	Rivera	1035	1515	1935

- Ghabh an teaghlach an trèana bho Ambertini gu Cala. Thug an turas 1 uair agus 15 mionaidean. Dè an trèana a fhuair iad?
- Ghabh an teaghlach bàta bho Cala gu Bertoli, agus an uair sin ghabh iad bàta eile bho Bertoli gu Rivera. Ràinig iad Rivera aig 15:15. Dè an ùine a chosg iad ann am Bertoli?
- (a) Dè an ùine a bha iad a' feitheamh airson trèana air ais gu Ambertini?
(b) Dè an uair aig an do ràinig iad Ambertini?
- Am b' urrainn dhaibh trèana a ghabhail bho Ambertini gu Cala, agus an uair sin bàta a ghabhail gu Rivera tro Bertoli, agus an uair sin siubhal air ais air trèana gu Ambertini airson biadh aig 16:15? Minich.
- Tha Lucy agus Eanraig a' planadh turas-latha bho Ambertini, a' cosg na h-ùine a th' air a sealltainn aig a' Ghàrradh agus co-dhiù dà àite eile. Minich an turas aca.

30 mion
Gàrradh

1 u
Pàirc Eun

50 mion
Uaimh

45 mion
Dùn

- 1 Ath-sgrìobh agus crìochnaich an clàr seo gus sealltainn gach ùine-bruich.

Cuideam Ùine-bruich	1 cg	$1\frac{1}{4}$ cg	$1\frac{1}{2}$ cg	$1\frac{3}{4}$ cg	2 cg	$2\frac{1}{4}$ cg	$2\frac{1}{2}$ cg
Cearc	40 mion						
Uan	48 mion						
Mairt	60 mion						

- 2 Feumaidh Cedric, an còcaire, biadh a chur air a' bhòrd aig 1 f. Dè an uair mu dheireadh aig am faod e iad seo a chur dhan àmhainn?

(a) 2 cg de chearc (b) $2\frac{1}{2}$ cg de mhairt-fheòil
(c) $1\frac{3}{4}$ cg de dh'fheòil uain

- 3 Dè cho fada 's a chanadh tu a bheireadh Cedric

(a) a' bruich ugh \longrightarrow 30 mion **no** 15 mion **no** 3 mion?
(b) a' bruich casaroil lusan \longrightarrow 1 uair **no** 3 uairean **no** 6 uairean?
(c) a' bruich cèic le measan \longrightarrow $1\frac{1}{2}$ uairean **no** 8 uairean **no** 16 uairean?

Tràthan-foise Cedric	bracaist 20 mion	cofaidh maidne 15 mion	biadh 35 mion	dinneir 1 u	suipeir 20 mion
-----------------------------	----------------------------	----------------------------------	-------------------------	-----------------------	---------------------------

Tha Cedric ag obair 5 làithean gach seachdain.

Dè an ùine a tha e a' faighinn gu lèir ann an 5 làithean airson fois?

- 5 Tha Cleo, an cuidiche, 21 bliadhna a dh'aois.

A bheil i air a bhith beò airson barrachd air, no nas lugha na

(a) 1000 seachdain (b) 8000 latha (c) 183 000 uair?

Minich.

1 Obraich còmhla ri caraid.

- (a) Sgrìobh an aois agad cho tric 's as urrainn dhut ann an 10 diogan. Gabhaibh cuairt mu seach a' sgrìobhadh agus a' gabhail na h-ùine.
- (b) Obraich a-mach do reit **sgrìobhaidh** ann am figearan san diog.
- (c) Aig an reit seo, cia mheud litir a sgrìobhadh tu ann an
 - 1 mhionaid • 10 mionaidean • 1 uair?

2 Obraich a-mach gach reit.

- (a) Reit taidhpaidh ann an litrichean san diog.
- (b) Reit còmhraidh ann am faclan san diog.
- (c) Reit leughaidh ann am faclan san diog.

Thaidhp Bill 60 litir ann an 30 diog.

Thuirt Liz 120 facal ann am 20 diog.

Leugh Iain 36 facail ann an 15 diogan.

3 Ruith Sue 150 meatair ann am 25 diogan. Dè an luaths ruithe a bha aig Sue ann am meatairean san diog?

4 Obraich a-mach gach luaths ann am meatairean san diog.

Dh'iomair Sine 48 m ann an 12 diogan.

Ghluais Sal 80 m ann an 16 diogan.

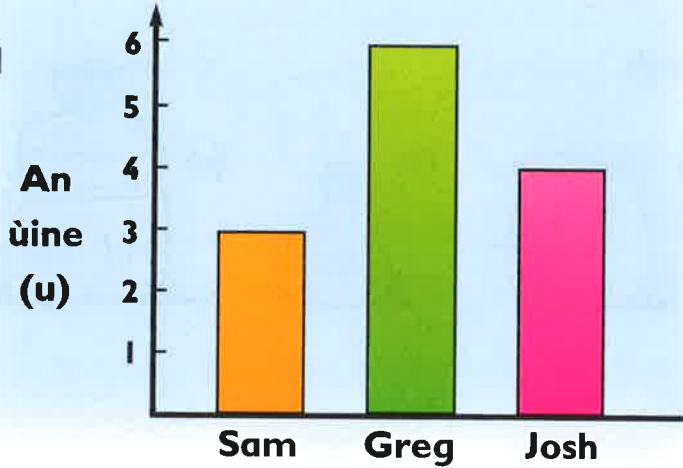
Rinn Dan 420 m ann an 40 diog.

5 Obraich còmhla ri caraid.

Lorg an luaths leum agad ann am meatairean san diog.

Rèis-monaidh (24 mìltean)

Tha an graf a' sealltainn nan ùineachan a thug daoine gus rèis 24 mìltean a ruith.

- Cò bu luaithe?
- Obraich a-mach luaths cuibheasach gach ruitheadair.

- Sheòl an *Queen Mary* 225 mìltean ann an 9 uairean. Sgrìobh an luaths ann am mìltean san uair.

- Lorg gach luaths, ann am mìltean san uair, **chun na h-àireimh slàin as fhaide**

273 mìle ann an 4 u

614 mìle ann an 5 u

43 mìle ann an 3 u

343 mìle ann an 6 u

3500 mìle ann an 8 u

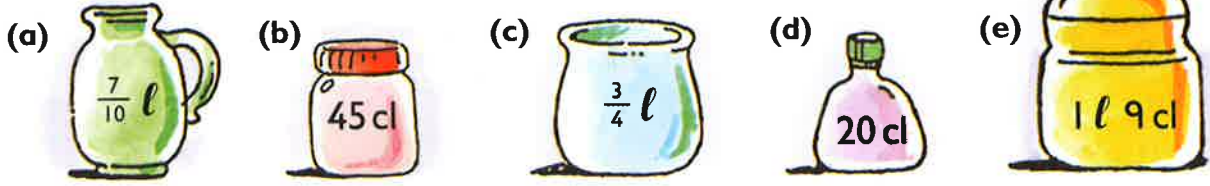
274 mìle ann an 14 u

- Bha 130.5 mìltean ann an turas Carla. Shiubhail i ann an tràna airson $2\frac{1}{4}$ uairean aig 54 mìle san uair, agus an uair sin air bus airson 24 mionaidean.

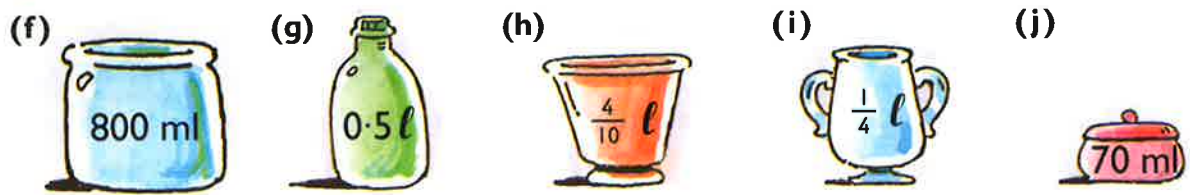
- Dè an t-astar a shiubhail Carla air an tràna?
- Lorg luaths cuibheasach a' bhus.

1 Sgrìobh comas-lionaidh gach soithich ann am **milliotairean**

ann an **ceudalioairean**

2 Dè an comas-lionaidh a tha anns an t-soitheach a ghabhas am meud as motha

am meud as lugha?

3 Sgrìobh iad seo ann an òrdugh.

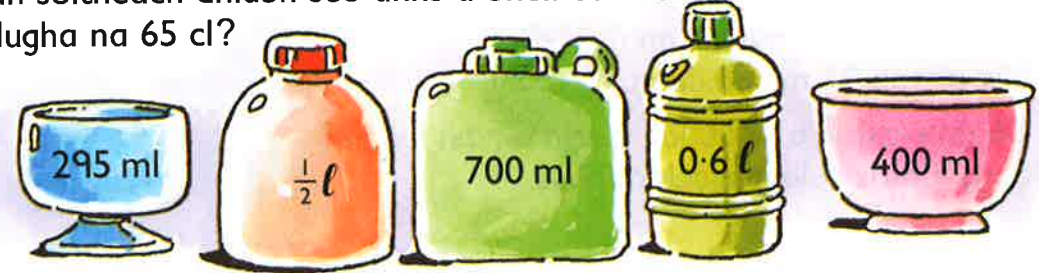
(a) Tòisich leis an tomhas-lionaidh **as motha**.

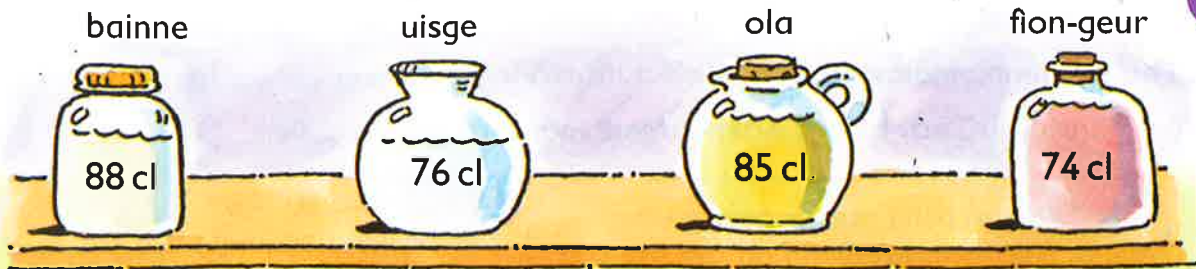

(b) Tòisich leis an tomhas-lionaidh **as lugha**.

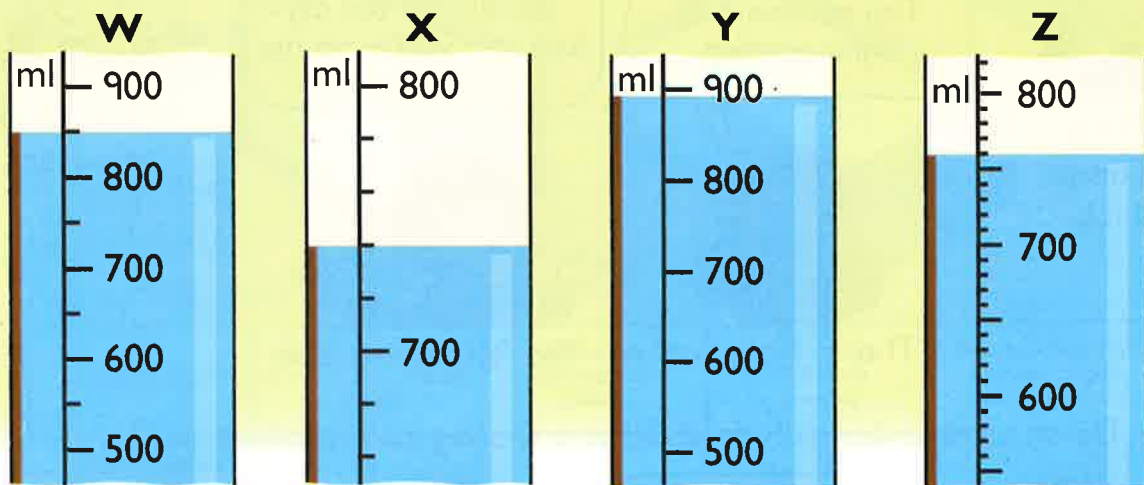
4 Dè an soitheach dhiubh seo anns a bheil comas-lionaidh nas motha na 35 cl agus nas lugha na 65 cl?

Dè an sgèile a tha a' sealltainn tomhas-lìonaidh nan rudan seo?

- am bainne
- an t-uisge
- an ola
- am fion-geur

Airson gach soithich:

- dèan tuairmse air a' chomas-lìonaidh ann an ceudaliothairean
- dèan cinnteach le bhith a' tomhas.

Clàraich do fhreagairtean ann an clàr mar seo.

Soitheach	Tuairmse	Tomhas
A	mu cl	mu cl
B		

B Lorg dà shoitheach eile, gach fear le comas-lìonaidh eadar 35 cl agus 0.5 l.

- 1 Tha sgoilearan Clas 7 air a bhith a' dòrtadh uisge ann an soithichean.
 (a) Sgrìobh **Ceart** no **Ceàrr** airson seantans gach sgoileir.

Tha barrachd uisge agam na tha aig Sophie, ach nas lugha na tha aig Zoe.

Tha 50 cl a bharrachd agam na tha aig Sophie.

Tha am meud as lugha agamsa.

Tha barrachd uisge agamsa na tha aig Jack, aig Sophie no aig Mark.

Tha 95 cl aig Mark.

Tha 91 cl de dh'uisge aig Jack

Tha $\frac{9}{10}$ l aig Sophie. Tha 940 ml aig Zoe.

- (b) Dè an tomhas-lionaidh de dh'uisge a tha aig gach sgoilear seo?

Tha 75 ml nas lugha agam na tha aig Mark.

Rosie

Tha 10 cl a bharrachd agam na tha aig Sophie.

Leela

2

Lorg tomhas-lionaidh a' pheanta anns na soithichean seo?

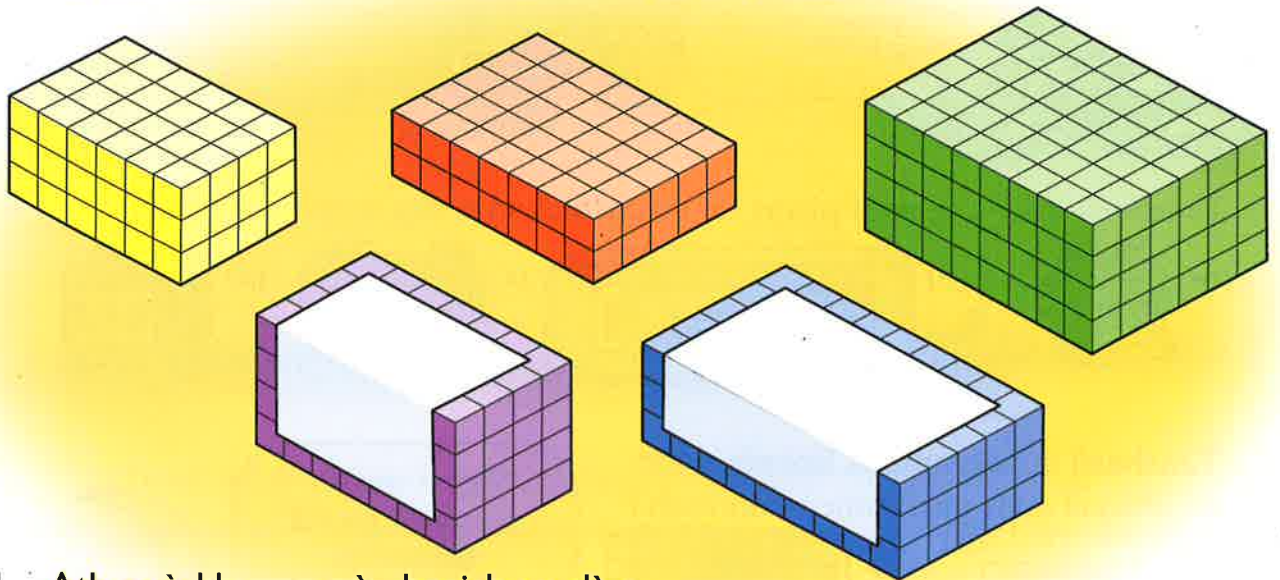
(a) uaine agus buidhe	(b) donn agus geal
(c) gorm agus donn	(d) buidhe agus dearg
(e) dearg agus uaine	(f) gorm, buidhe agus geal

Dè an dà thomhas-lionaidh a bheir dhut suim

(a) 900 ml	(b) 0.75 l	(c) 1 l 50 ml	(d) 1 l?

Tha gach ciùbaid air a dèanamh le ciùban ceudameatair.

1 Ath-sgrìobh agus crìochnaich an clàr.

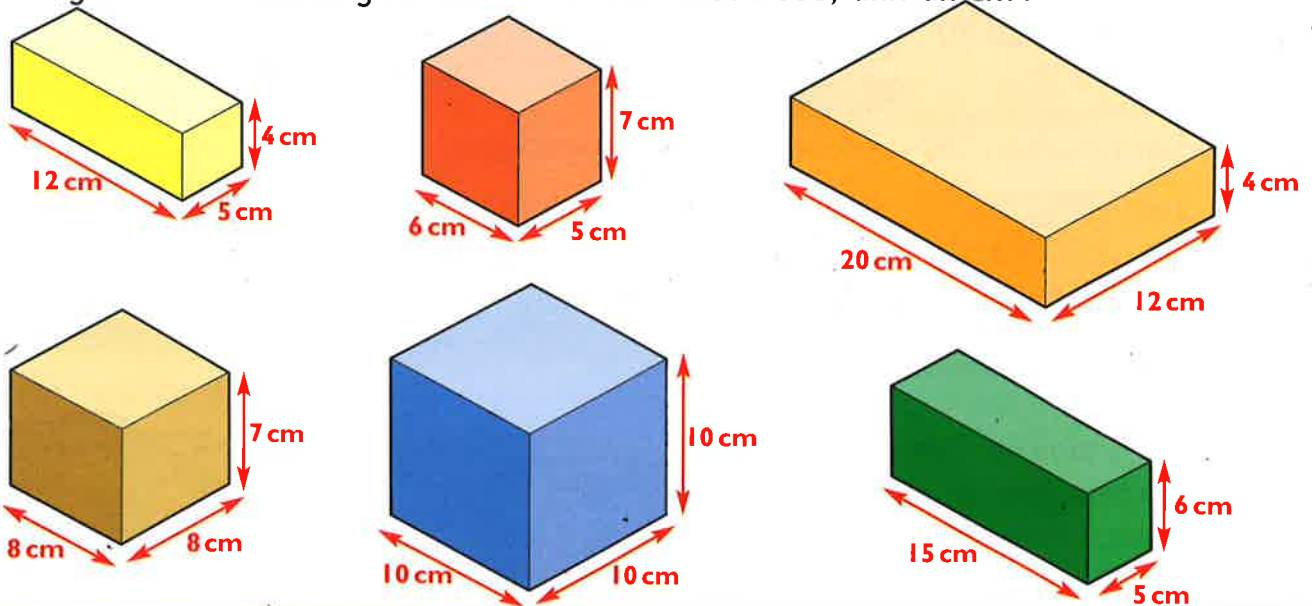
Ciùbaid	Àireamh chiùban ann an aon sreath (faid)	Àireamh shreathan (leud)	Àireamh fhilleadh (àirde)	Tomhas-lionaidh ann an ciùban ceudameatair
Buidhe	6	4	3	cm ³

2

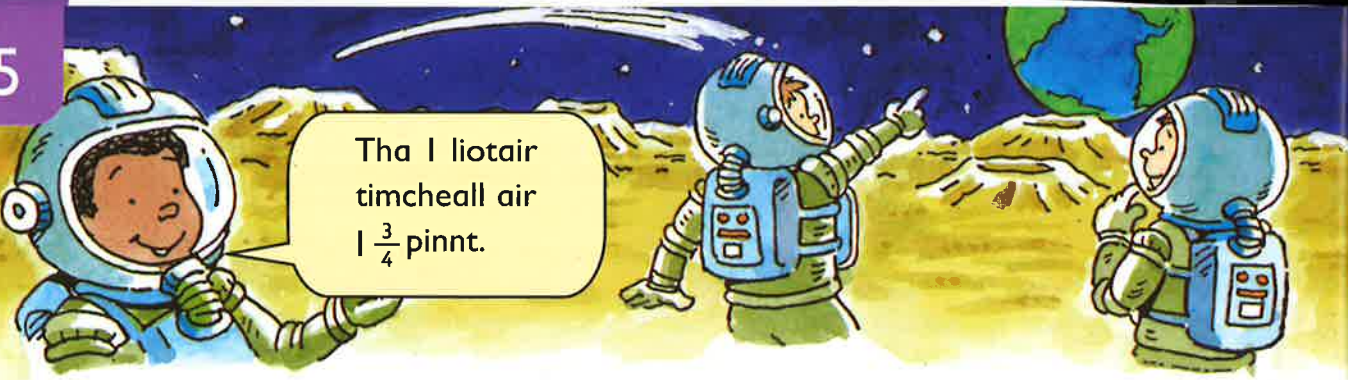
Sgrìobh riaghailt gus tomhas-lionaidh ciùbaid a lorg nuair tha fios agad air an fhaid, an leud agus an àirde.

3 Lorg tomhas-lionaidh gach tè dhe na ciùbaidean seo, ann an cm³.

MEASADH

Tomhas-lionaidh: ciùbaid, $T = f \times l \times à$

Tha I liotair timcheall air $1\frac{3}{4}$ pinnt.

1 Timcheall air cia mheud **pinnt** de dh'ogsaidean a tha anns gach tanca?

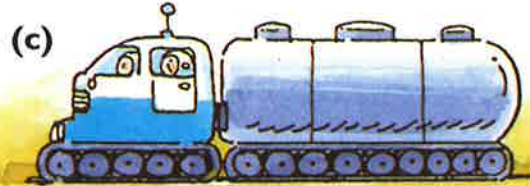
- (a) 2l
- (b) 100 l
- (c) 12 l
- (d) $4\frac{1}{2}$ l

2 Timcheall air cia mheud **liotair** a tha air fhàgail anns gach tanca-connaidh?

- (a)
- (b)

10 galain air fhàgail 25 galain air fhàgail

Tha I ghalan timcheall air 4.5 liotairean.

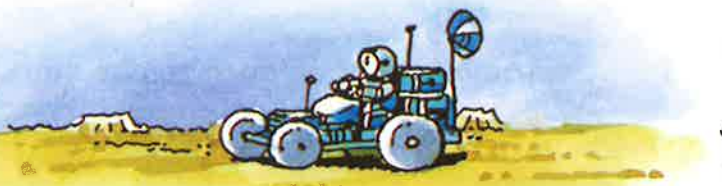

150 galan air fhàgail

500 galan air fhàgail

3 Tha I ùnsa timcheall air 30 gram.

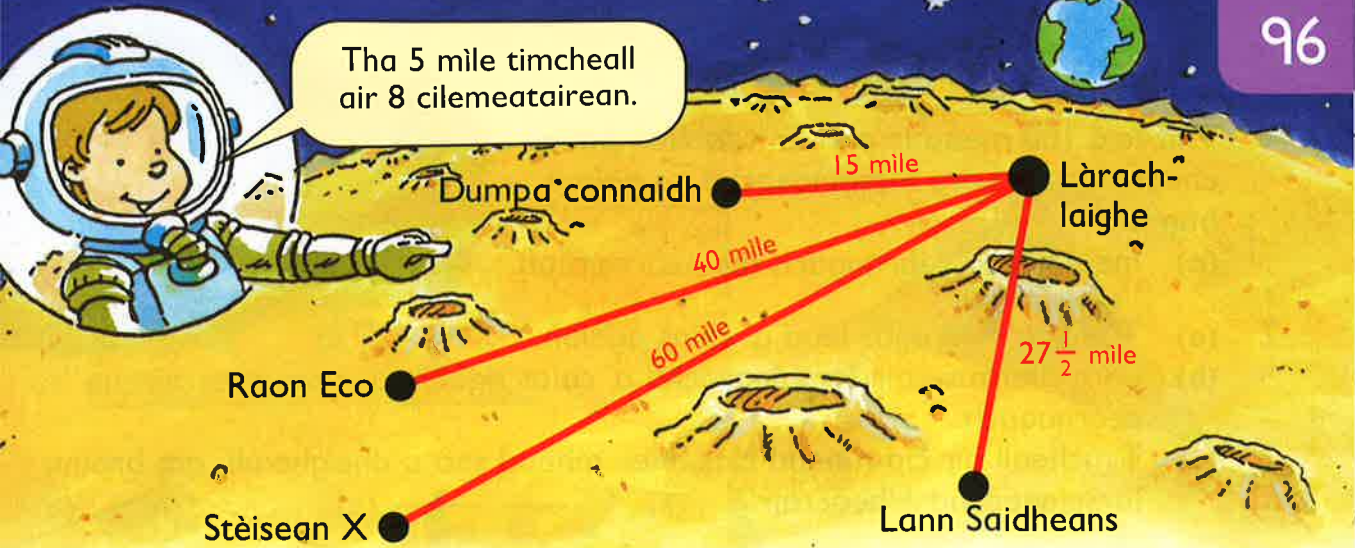

Lorg cuideam tuairmseach gach creag-gealaich, ann an **graman**.

- (a) 4 ùnsaichean
- (b) 7 ùnsaichean
- (c) 12 ùnsaichean
- (d) $10\frac{1}{2}$ ùnsaichean

4 Lorg tuairmse air a' chuideam **gu lèir**, ann an **cileagraman**, anns na creagan-gealaich seo.

1 Timcheall air cia mhead **cilemeatair** a tha bhon Làrach-laighe gu

- (a) Dumpa connaidh (b) Raon Eco (c) Stèisean X (d) Lann Saidheans?

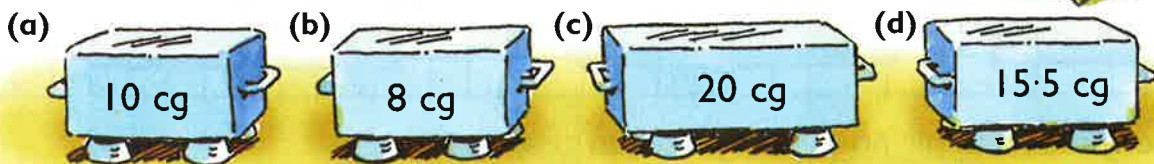
ASTARAN BHO STÈISEAN X

Cruinn-shloc	45 mile.....
Bholcàno	74 cilemeatairean..
Fàsach	36 cilemeatairean..
Mèinn	21 mìle.....

2 Dè am fear as fhaisge air Stèisean X?

- (a) an Cruinn-shloc no am Bholcàno
(b) am Mèinn no am Fàsach

3 Lorg cuideam tuairmseach gach bucas innealan, **ann am puinnd**.

Tha 1 chileagram timcheall air 2.2 puinnd

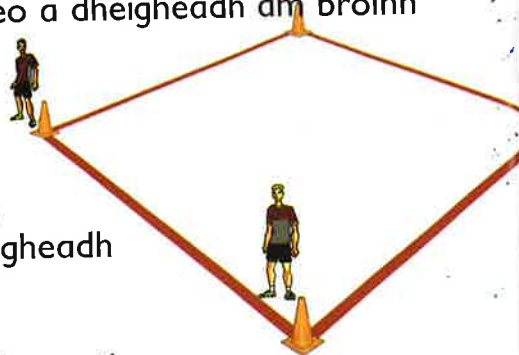
4 Sgrìobh na h-aonadan Ìmpireil **agus** meatrach as fheàrr airson iad seo a thomhas.

- (a) comas-lìonaidh poit tì
(b) cuideam àireamhaire
(c) an t-astar eadar an Talamh agus a' Ghealach
(d) comas-lìonaidh tanca-connaidh càr
(e) cuideam breige

- 1 Tha faid 100 meatair ann an taobhan pàirc cheàrnagach. Lorg farsaingeachd na pàirce ann am
(a) meatairean ceàrnagach (b) heactairean.

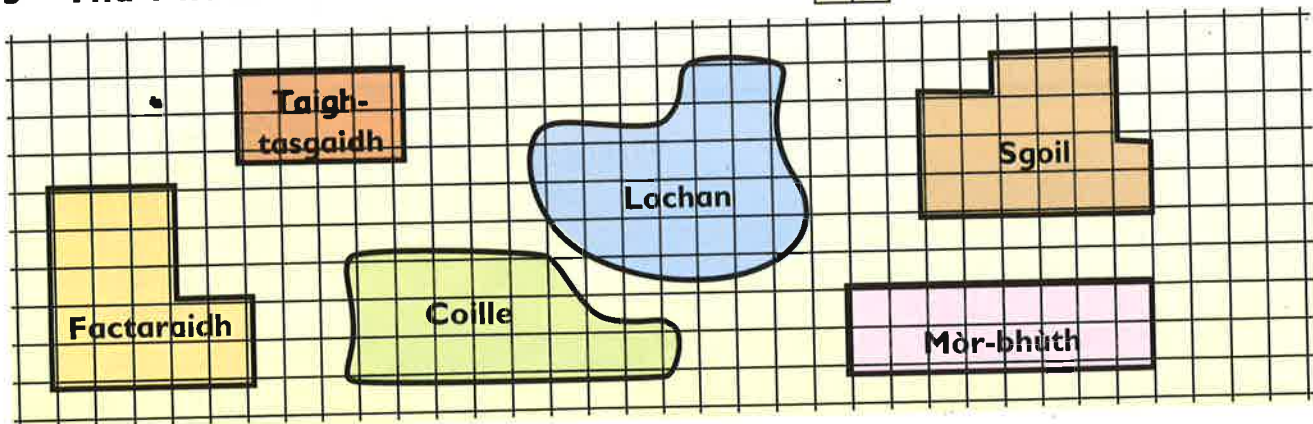

- 2 (a) Tomhais faid agus leud a' chlas agaibh.
(b) Lorg tuairmse air farsaingeachd a' chlas agaibh ann am meatairean ceàrnagach.
(c) Timcheall air cia mheud clas dhen mheud seo a dheigheadh am broinn farsaingeachd 1 heactair?

- 3 (a) Comharraich a-mach ceàrnag mhòr le taobhan de mheud 25 m.
(b) Lorg farsaingeachd na ceàrnaig ann am m^2 .
(c) Cia mheud ceàrnag dhen mheud seo a dheigheadh am broinn farsaingeachd 1 heactair?
- 4 Tha faid 60 m agus leud 40 m ann an raon-cluiche sgoile. Timcheall air cia mheud raon-cluiche dhen mheud seo a dheigheadh am broinn farsaingeachd 1 heactair?

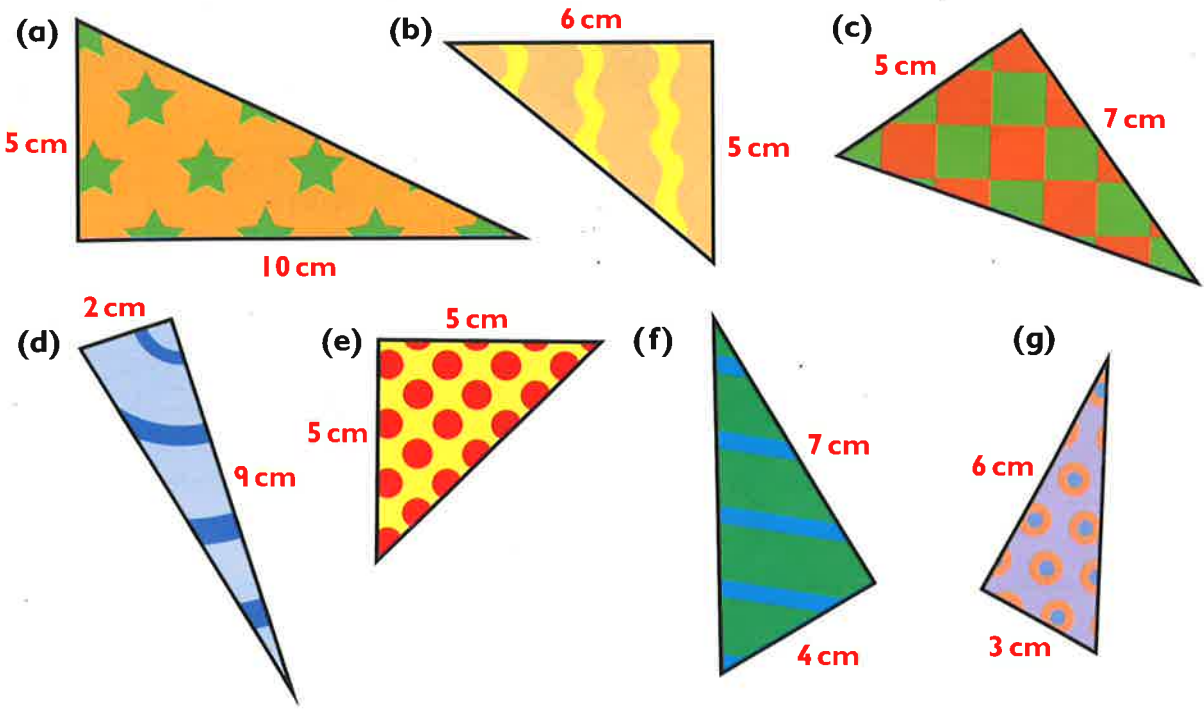
- 5 Tha 1 heactair air a chomharrachadh le

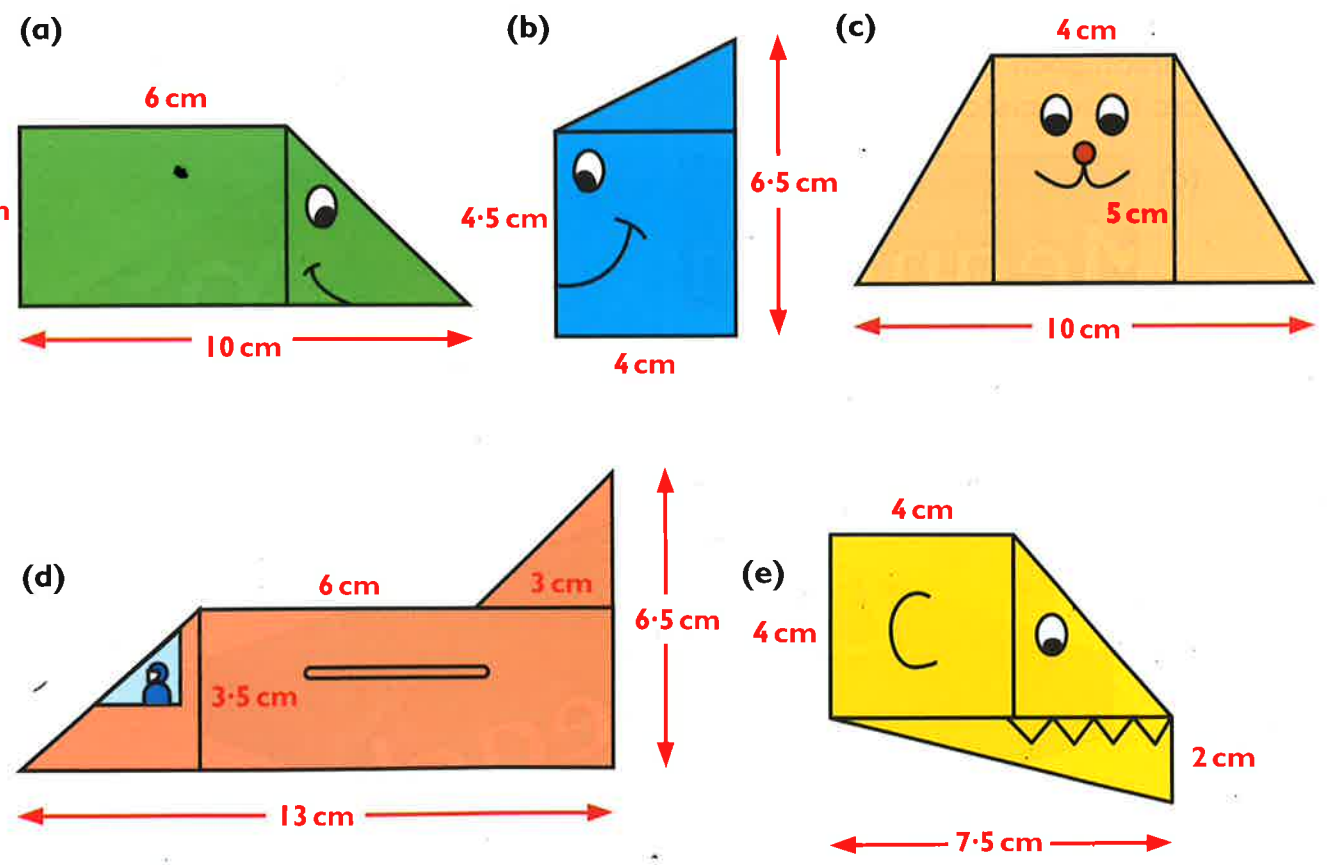
Lorg tuairmse air na farsaingeachdan seo:

- (a) taigh-tasgaidh (b) factaraidh (c) mòr-bhùth
(d) sgoil (e) coille (f) lochan
- 6 (a) Cia mheud meatair ceàrnagach a tha ann an 1 chilemeatair ceàrnagach?
(b) Cia mheud heactair a tha ann an 1 chilemeatair ceàrnagach?
- 7 Timcheall air cia mheud raon-cluiche le faid 60 meatair agus le leud 40 meatair a dheigheadh am broinn farsaingeachd 1 chilemeatair ceàrnagach?

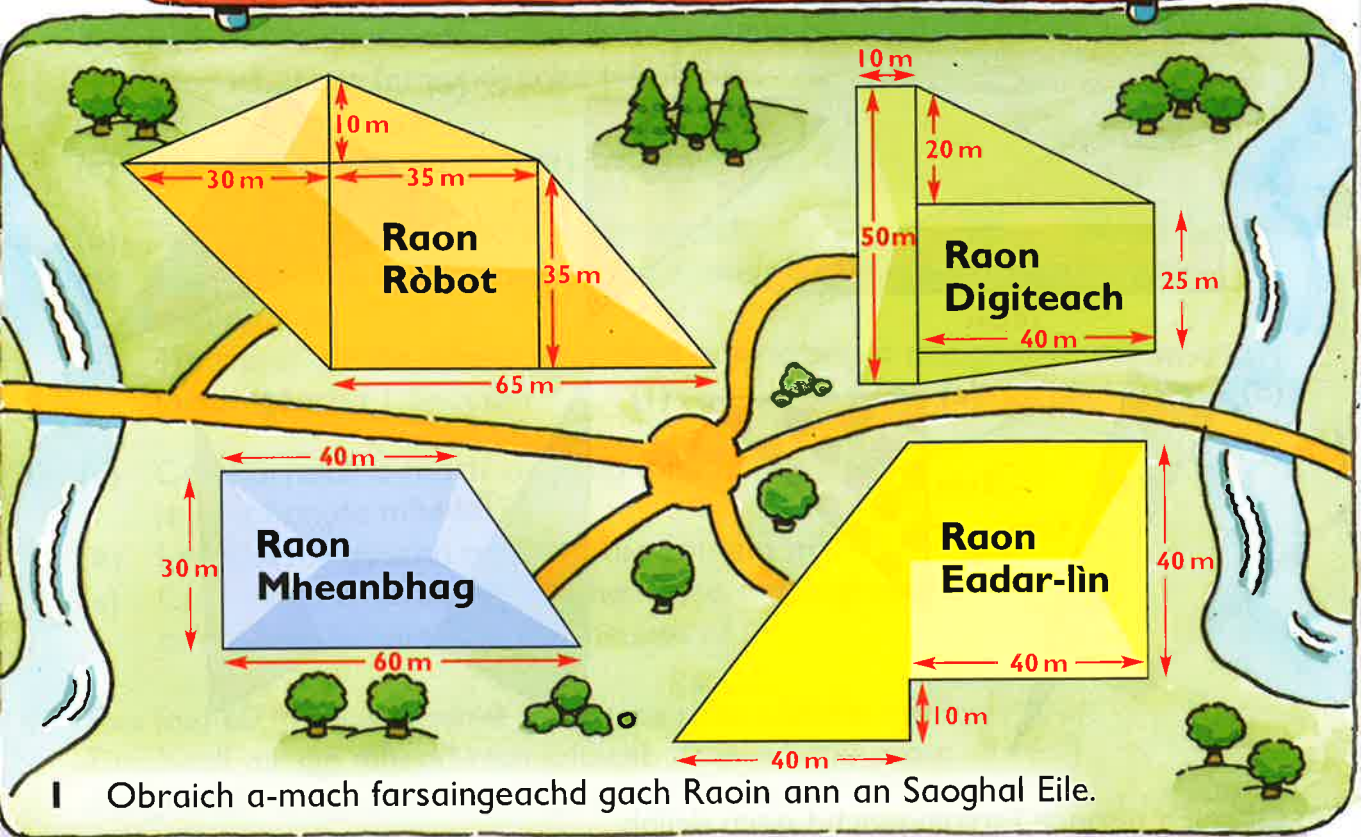
Obraich a-mach farsaingeachd gach triantain.

Obraich a-mach farsaingeachd gach deilbh.

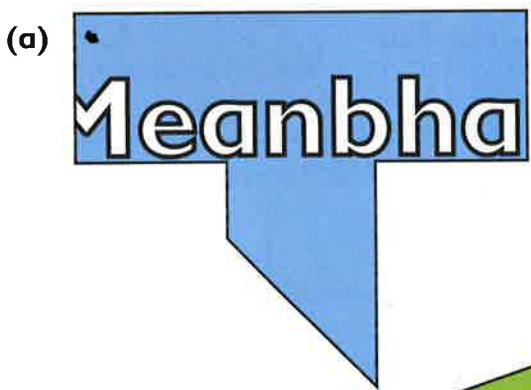

FÀILTE GU SAOGHAL EILE ...

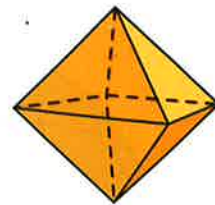
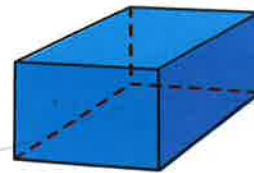
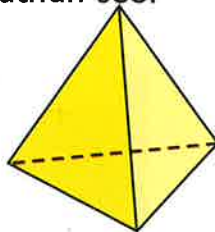
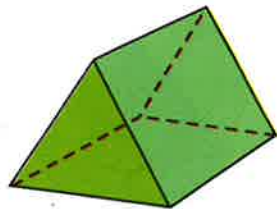
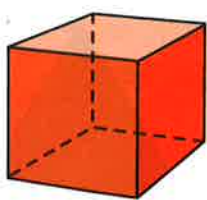

1 Obraich a-mach farsaingeachd gach Raoin ann an Saoghal Eile.

2 Airson gach cumaidh, tomhais taobhan no faidean eile, agus obraich a-mach am farsaingeachd.

- 1 (a) Dèan gach fear dhe na cruthan seo.

- (b) Ath-sgrìobh agus crìochnaich an clàr seo airson do chruthan.

Cruth	Àireamh aodainnean	Àireamh ghoban	Àireamh oirean
Ciùb			

Lorg pàtran anns a' chlàr agad. Sgrìobh riaghailt a leigeas dhut an àireamh oirean a lorg nuair tha fios agad air an àireamh aodainnean agus an àireamh ghoban.

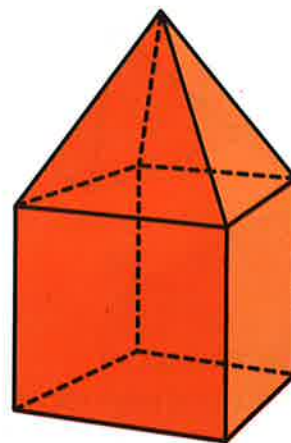
- 2 (a) Cleachd do riaghailt bho cheist 1 gus crìoch a chur air an fhiosrachadh airson pioramaid cheàrnagach

Pioramaid cheàrnagach	5		8
-----------------------	---	--	---

- (b) Crùthaich pioramaid cheàrnagach airson dèanamh cinnteach.

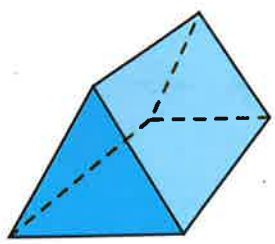
- 3 (a) Leudaich an clàr agad airson an 'tùir' seo.

- (b) Ma dh'fheumas tu, cruthaich an cruth airson dèanamh cinnteach.

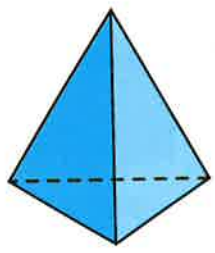

- 4 Lorg **suim** faidean nan oirean ann an ciùb air a bheil aodainnean de dh'fharsaingeachd 9 cm^2 ?

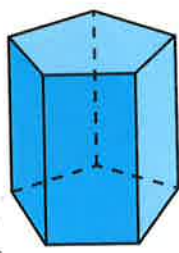
1 Ainmich gach cruth.

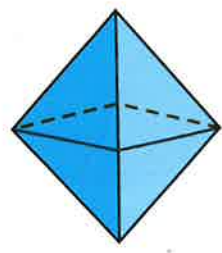
A

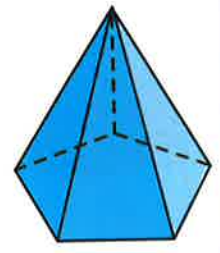
B

C

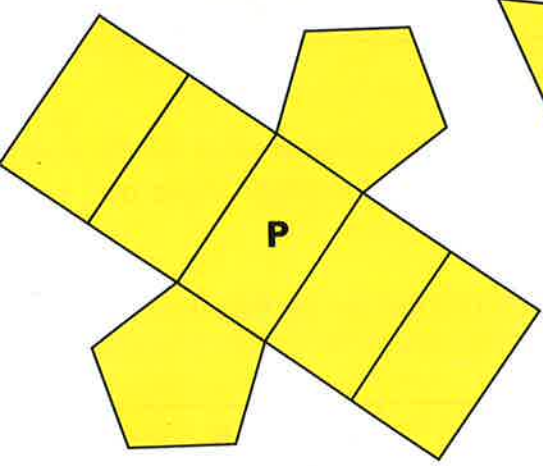

D

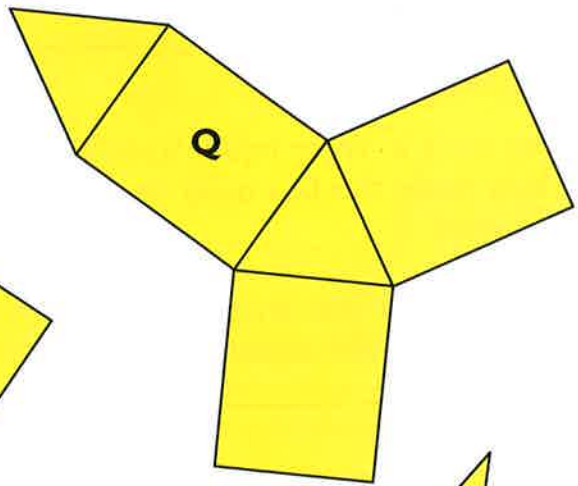

E

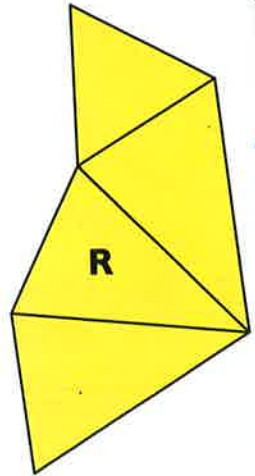
2 Maids gach cruth bho cheist 1 ris an lion aige.

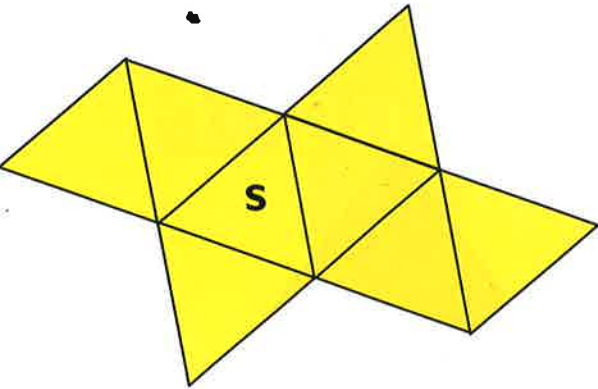
P

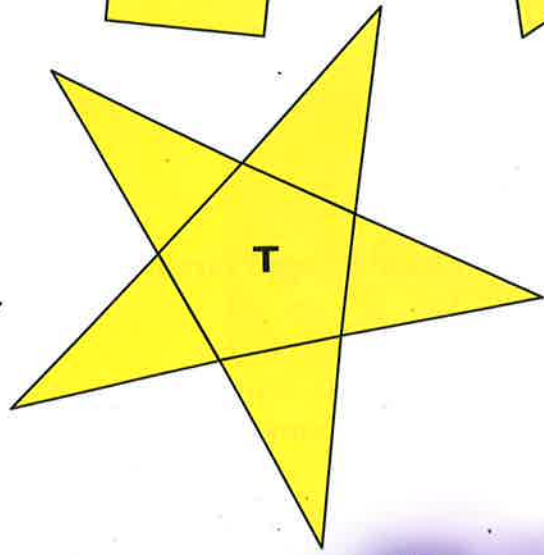
Q

R

S

T

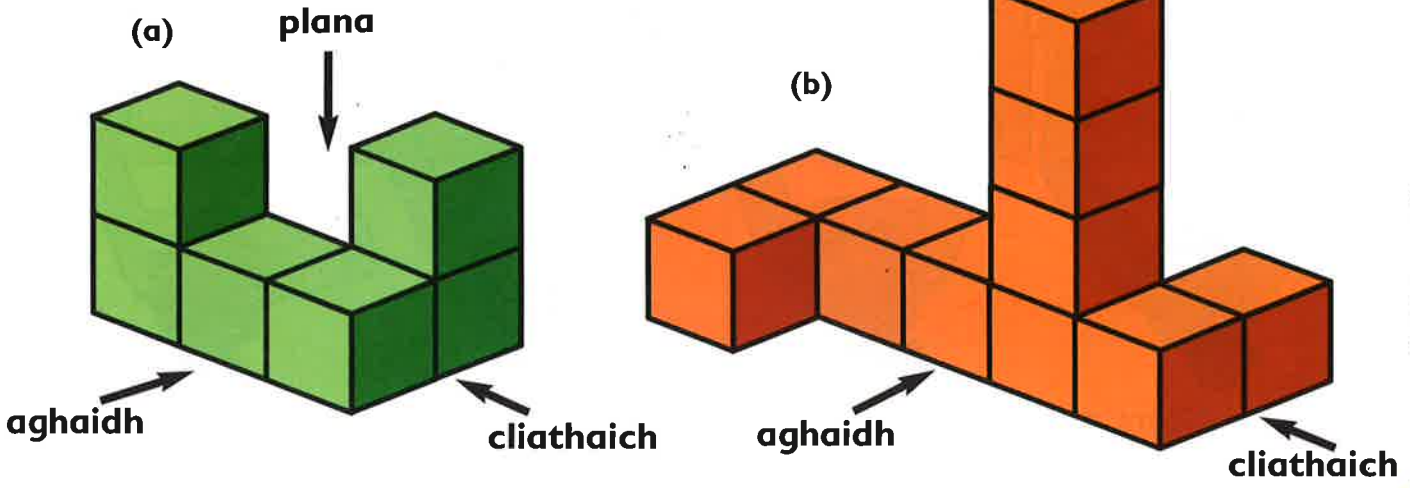
- 3 Dèan dealbh de lion
 (a) priosam sia-cheàrnachail
 (b) pioramaid sia-cheàrnachail.

Dèan cinnteach, ma dh'fheumas tu, le bhith a' dèanamh an lìn agus a' chruth.

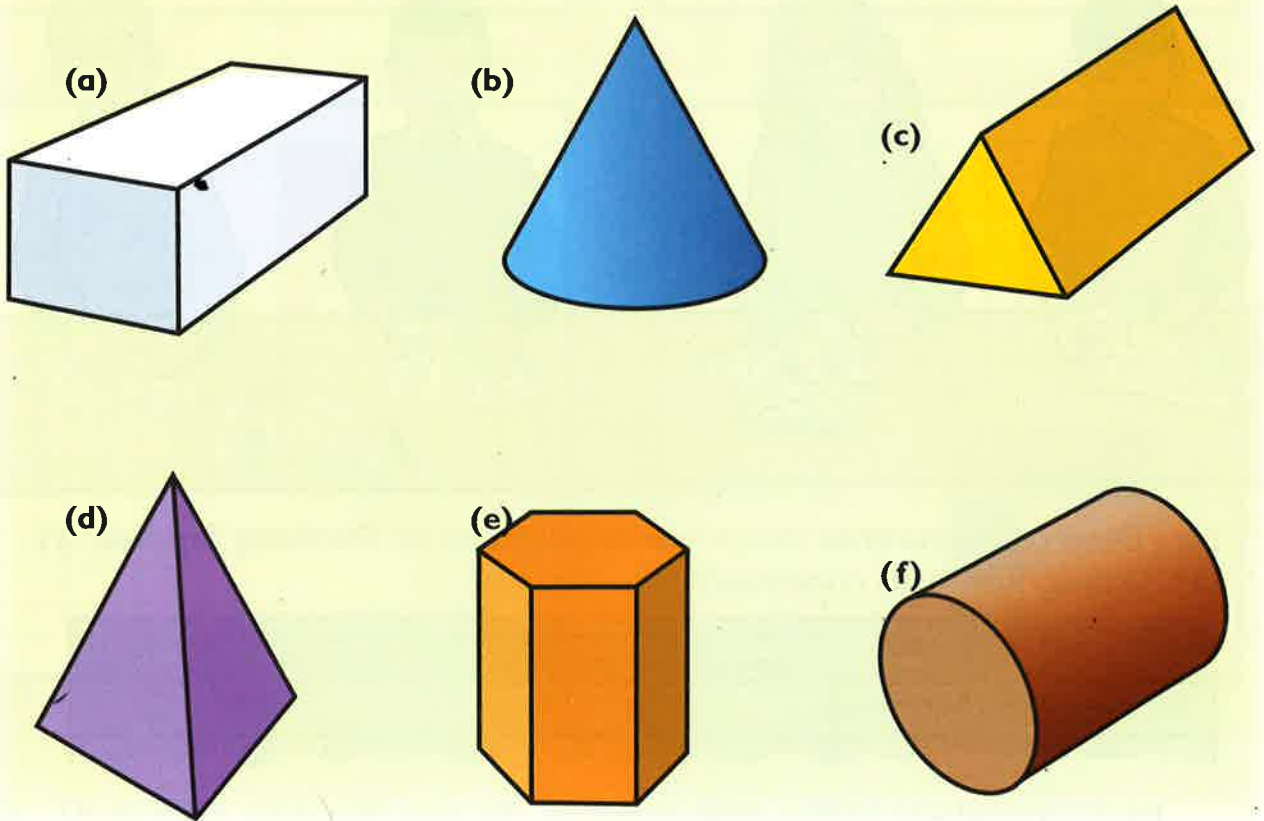

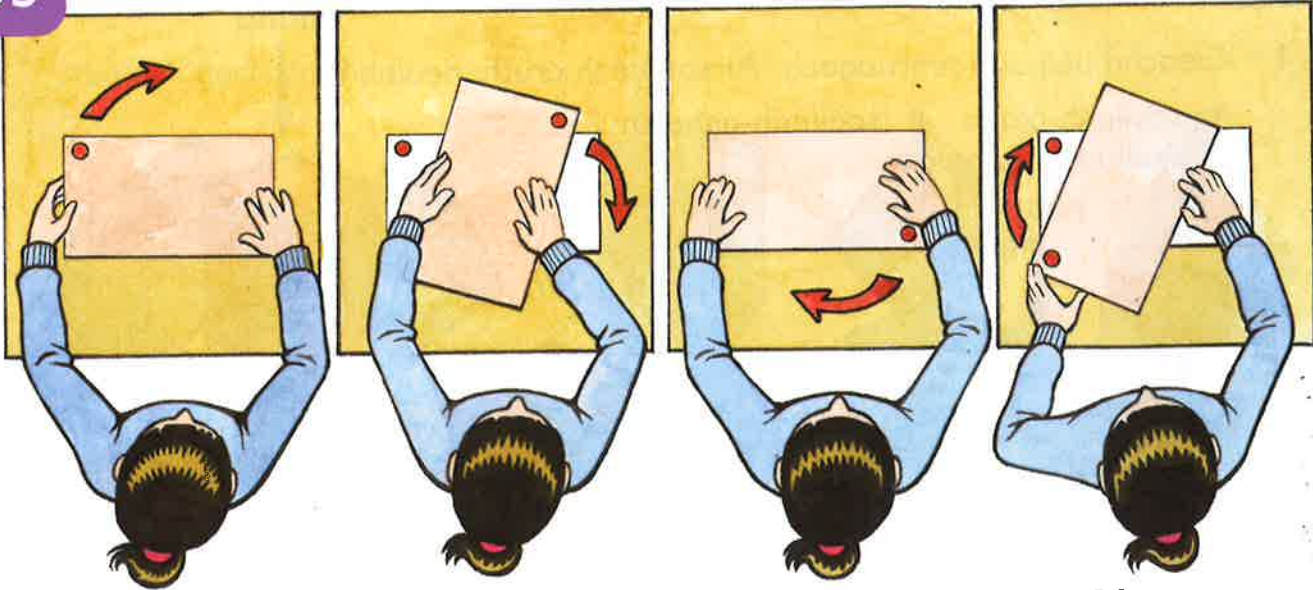
1 Cleachd pàipear ceàrnagach. Airson gach cruth, dealbh an

- sealladh-plana
- sealladh-aghaidh
- sealladh-cliaithaiche.

2 Dèan dealbh de shealladh-plana gach cruth.

- 1
- Geàrr a-mach na cumaidhean aig bonn **Duilleag Sgoileir 30**.
 - Cuartaich gach cumadh air muin a' chumaidh dhen aon sheòrsa bho mhullach na duilleig.
 - Sgrìobh air gach cumadh an àireamh thursan a thèid e am broinn na loidhne-muigh ann an aon chuairt iomlan.
 - Glaodh na cumaidhean anns an leabhar-sgrìobhaidh agad.

2

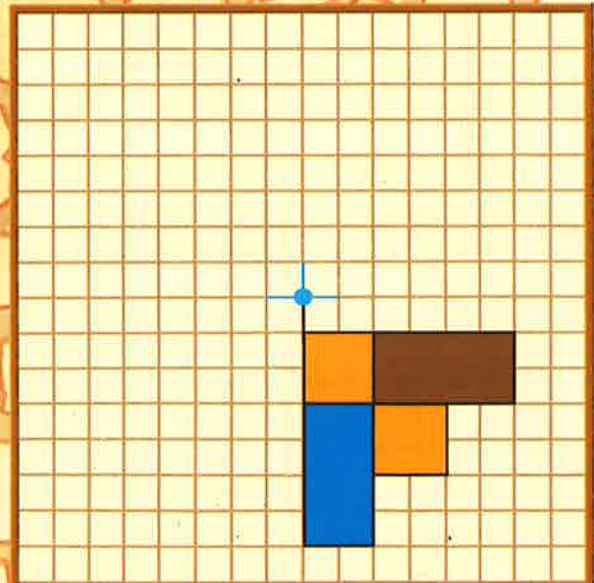
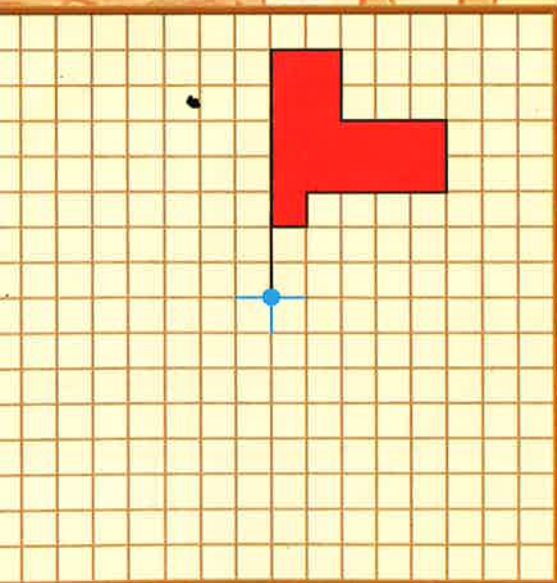
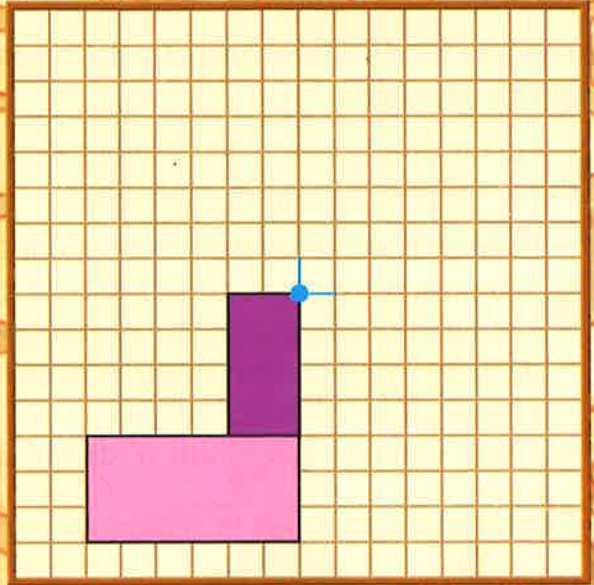
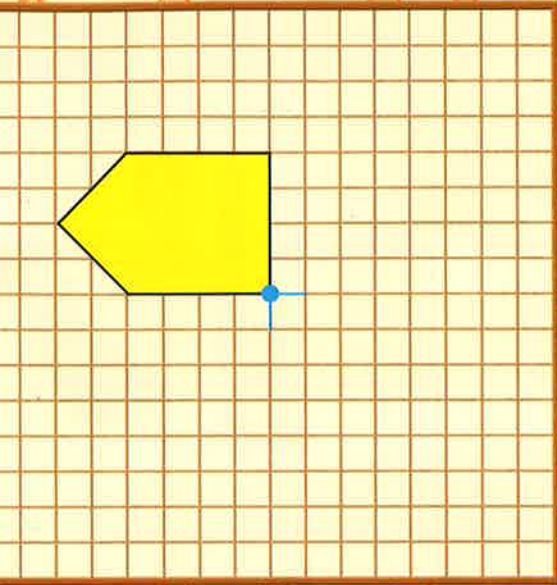
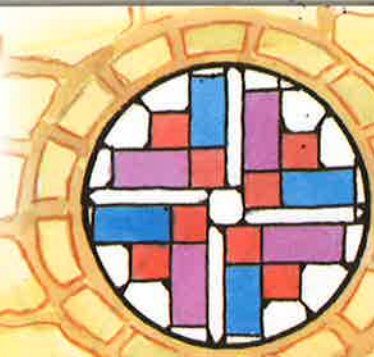

- Dèan ceist 1 a-rithist airson nan cumaidhean air **Duilleag Sgoileir 31**.
- Ath-sgrìobh agus crìochnaich clàr mar seo:

Poileagan àbhaisteach	Àireamh thaobhan co-ionann agus ceàrnan co-ionann	Àireamh thursan a thèid e am broinn na loidhne-muigh
Triantan ionann-thaobhach	3	3

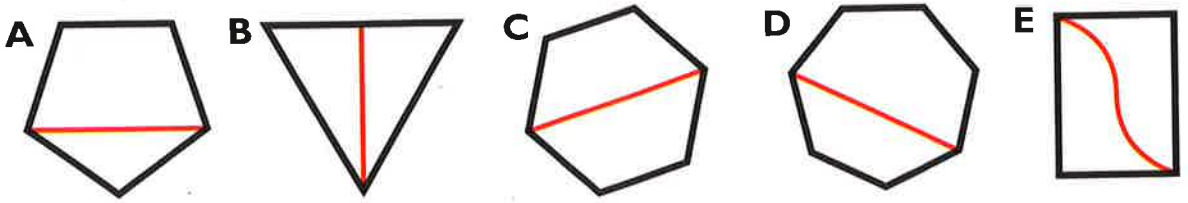
- Dè a tha thu a' mothachadh?

- (a) Dèan lethbhreac de gach dealbh air pàipear ceàrnagach.
- (b) Crìochnaich gach dealbh gus am bi co-chothromachd chuartail aige.

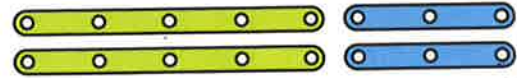

- 2 Dèan fhèin, agus cuir dath air, dealbhan anns a bheil co-chothromachd chuartail.

1 Dè na cumaidhean anns a bheil an loidhne dhearg na trastan?

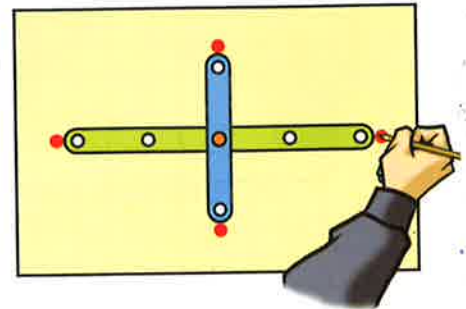

Feumaidh tu dà shrianag fhada agus dà shrianag ghoirid.

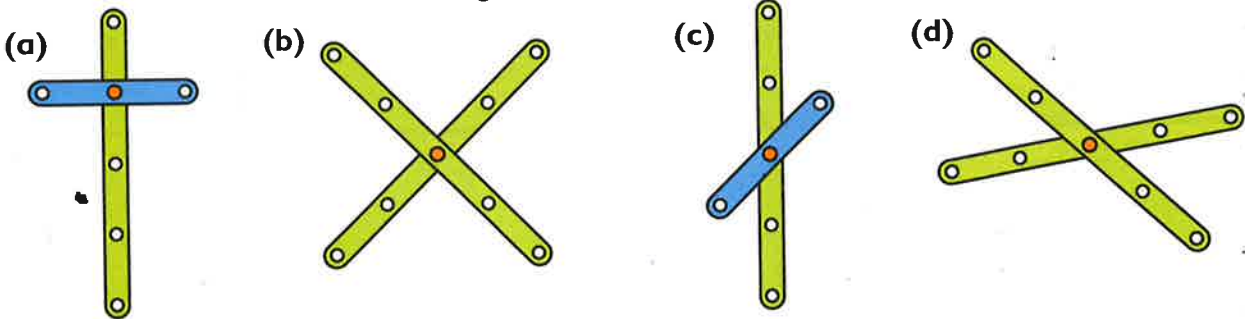

2 Cleachd an t-srianag fhada agus aon ghoirid mar thrastanan de cheithir-cheàrnach.

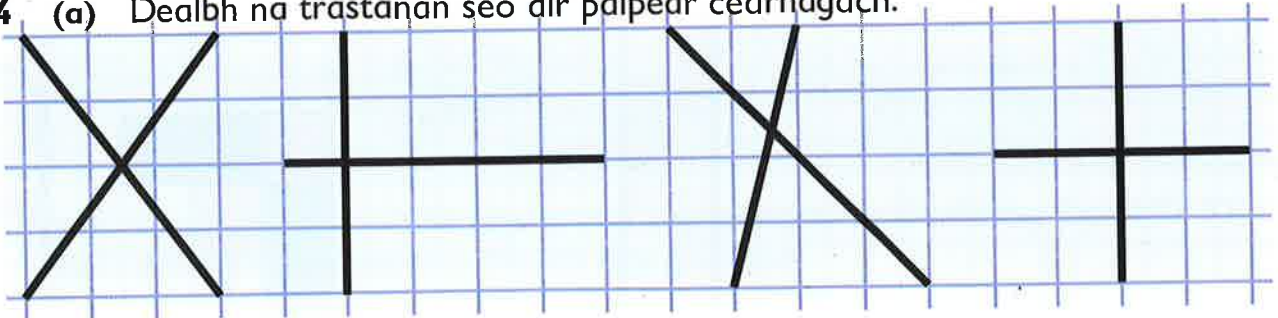
- Ceangail na srianagan mar a chì thu an seo.
- Comharraich gach ceann dhe na trastanan.
- Dè an cumadh a tha thu a' smaoinichadh a tha air a dhèanamh nuair thèid na cinn a cheangal le loidhnichean dìreach?
- Dèan cinnteach le bhith a' dealbh nan loidhnichean.

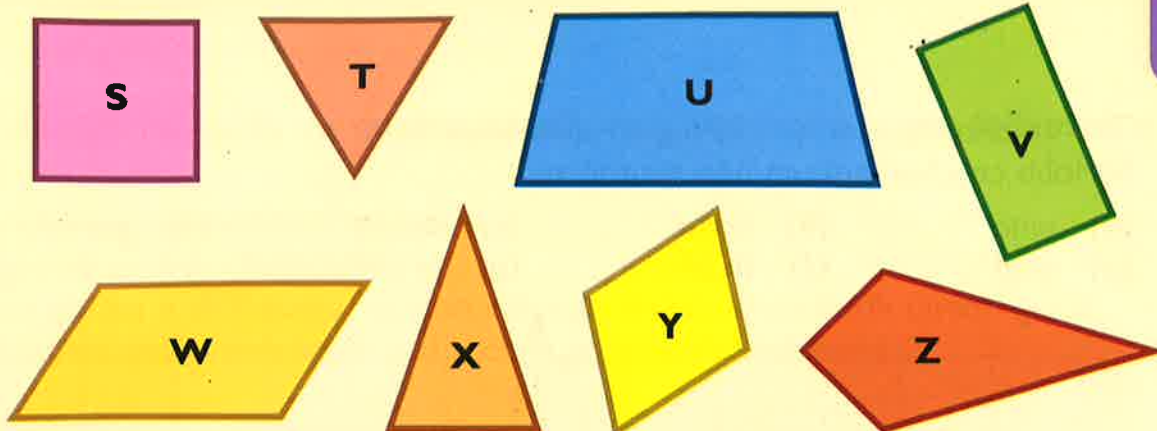
3 Dèan ceist 2 a-rithist le srianagan air an ceangal mar seo.

4 (a) Dealbh na trastanan seo air pàipear ceàrnagach.

- (b) Dè na cumaidhean a tha thu a' smaoinichadh a gheibh thu nuair a tha cinn nan trastanan air an ceangal le loidhnichean dìreach? Dèan cinnteach le bhith a' dealbh nan loidhnichean.
- (c) Ainmich na ceithir-cheàrnachan anns a bheil trastanan
 - a tha a' trasnadh aig ceàrnan ceart
 - **nach eil** dhen aon fhaid.

1 Dè an cumadh, no na cumaidhean, air a bheil gach sgoilear a' bruidhinn?

(a)

Tha co-chothromachd chuartail aige.

(b)

Tha na trastanan aige a' trasnadh aig ceàrn ceart.

(c)

Tha dìreach aon phaidhir de thaobhan mu choinneimh a chèile co-shìnte.

(d)

Thèid e am broinn a loidhne-muigh trì tursan ann an aon chuairt iomlan.

(e)

Tha aon loidhne cothromachaidh aige agus dìreach aon phaidhir de thaobhan dlùth co-ionann

(f)

'S e loidhnichean cothromachaidh a tha anns na trastanan aige, agus thèid e am broinn a loidhne-muigh barrachd air dà thuras ann an aon chuairt iomlan.

(g)

Tha a thrastanan co-ionann agus tha iad a' letheadh a chèile. **Chan e** loidhnichean cothromachaidh a tha anna.

(h)

Tha a thrastanan a' letheadh a chèile aig ceàrnan ceart agus thèid e am broinn a loidhne-muigh dìreach dà thuras ann an aon chuairt iomlan.

(i)

Tha dà phaidhir de thaobhan mu choinneimh a chèile co-ionann agus co-shìnte. **Chan eil** na trastanan co-ionann, agus chan e loidhnichean cothromachaidh a tha anna.

2 Ainmich gach cumadh S, T, U, ... Z.

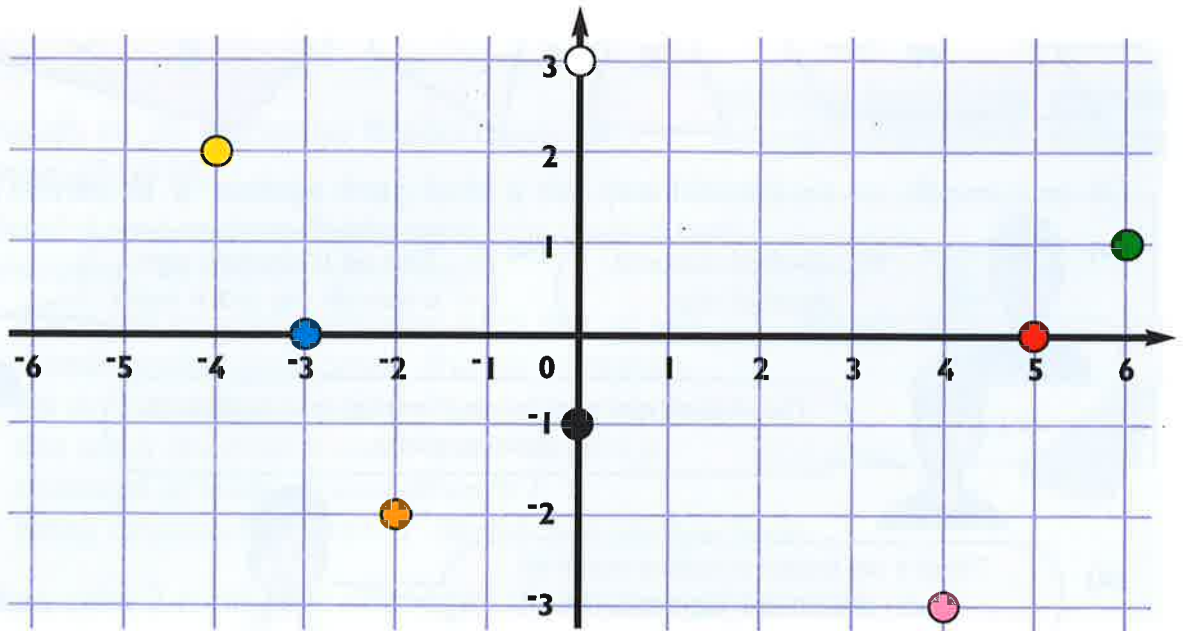
3

Dèan dealbh de chumadh anns a bheil co-chothromachd chuartail agus dìreach sia loidhnichean cothromachaidh.

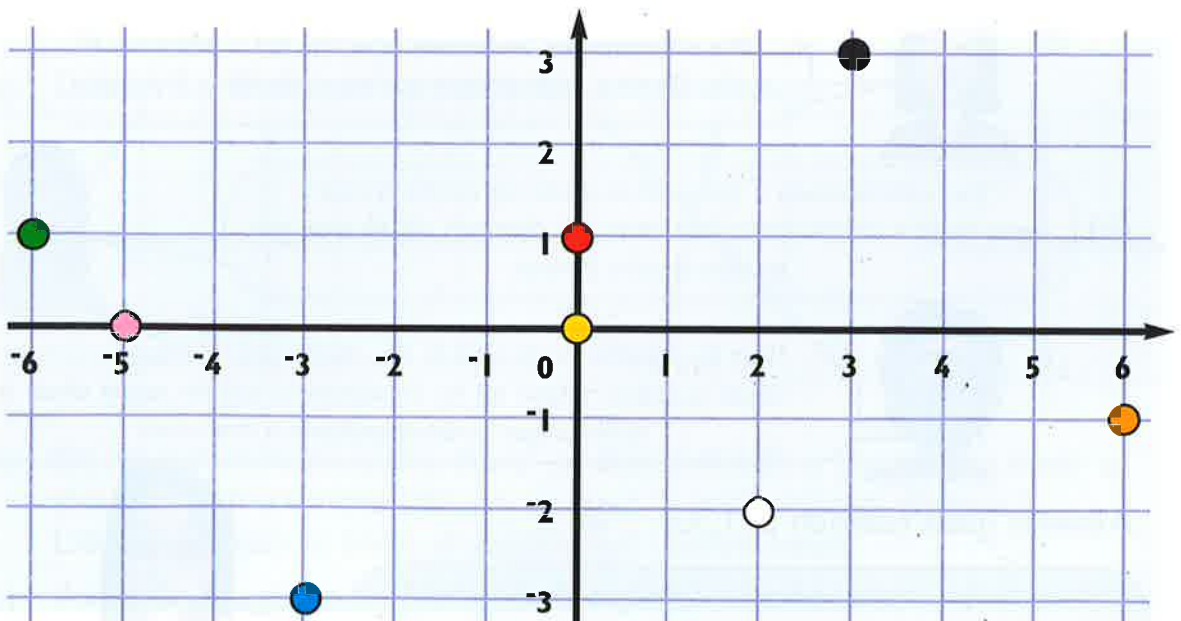
- 1 Tha co-chomharran $(-4, 2)$ aig an spot bhuidhe. Sgrìobh co-chomharran nan spotan seo:

- (a) pinc (b) uaine (c) dearg (d) gorm
 (e) geal (f) dubh (g) orains

- 2 Dè an dath a tha air an spot aig gach fear dhe na suidheachaidhean seo?

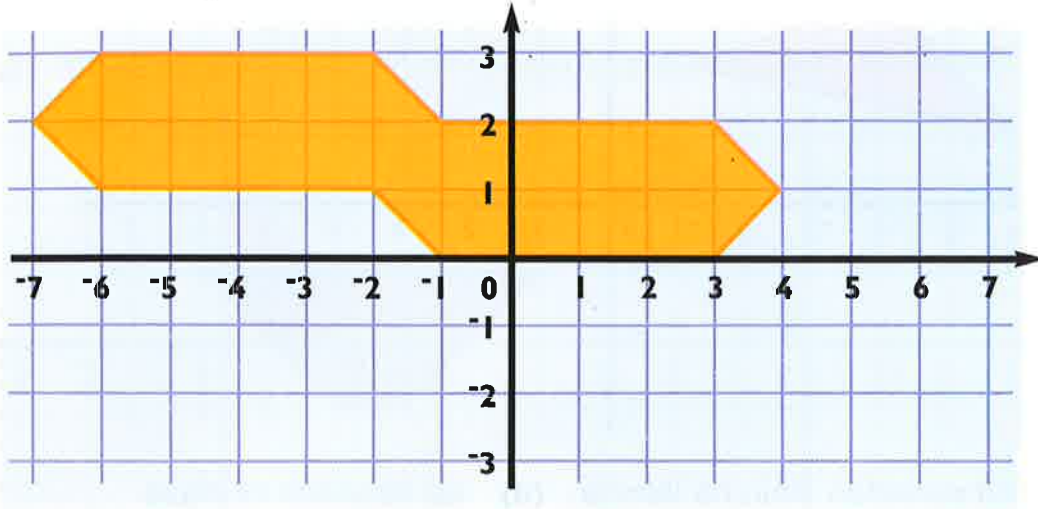
- (a) $(3, 3)$ (b) $(0, 1)$ (c) $(6, -1)$ (d) $(-3, -3)$ (e) $(-5, 0)$
 (f) $(2, -2)$ (g) $(-6, 1)$ (h) $(0, 0)$

Dèan **dealbh-lorgaidh** de gach cumadh agus cuartaich e gus faileasan a
org.

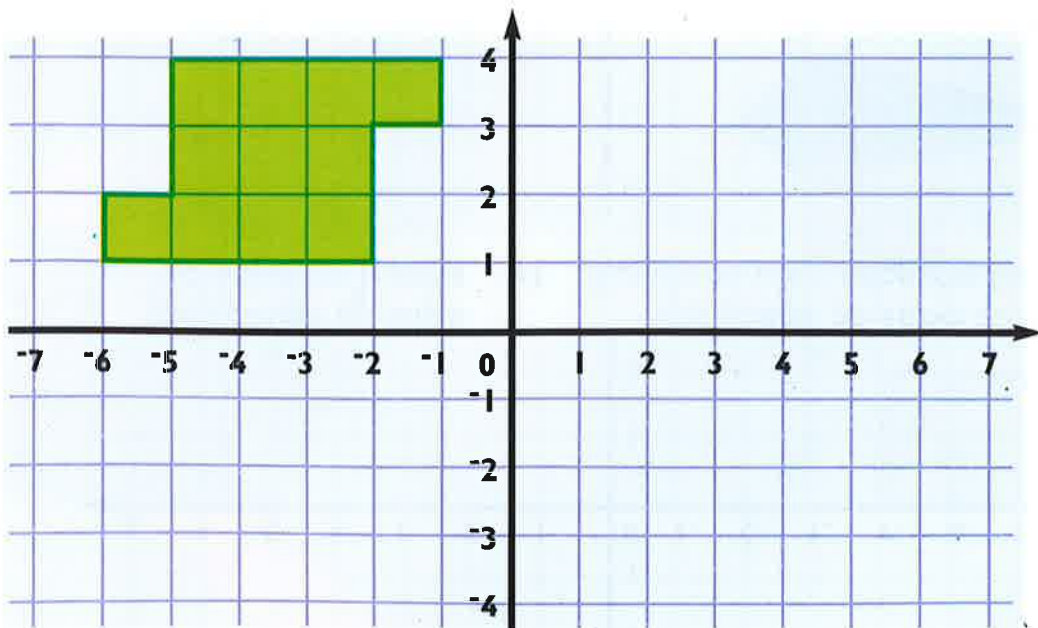
Sgrìobh na co-chomharran seo:

- goban an leth-chumaidh
- na goban a dh'fheumar gus an cumadh a chrìochnachadh airson gur e
loidhne cothromachaidh a tha anns an axis **chòmhnard**.

Sgrìobh na co-chomharran seo:

- goban a' chumaidh
- goban faileas a' chumaidh nuair tha na h-axes dìreach **agus** còmhnard
nan loidhnichean cothromachaidh.

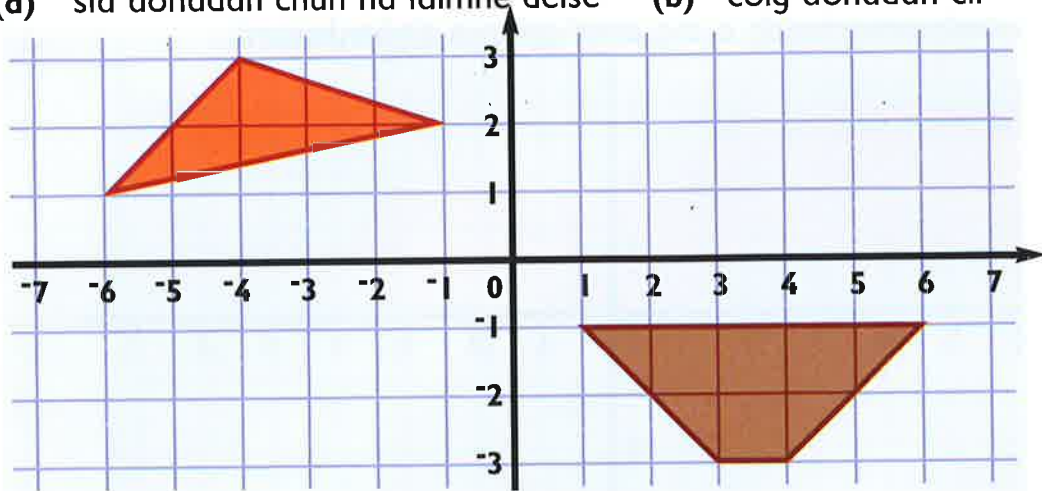

Dèan dealbh-lorgaidh ma dh'fheumas tu.

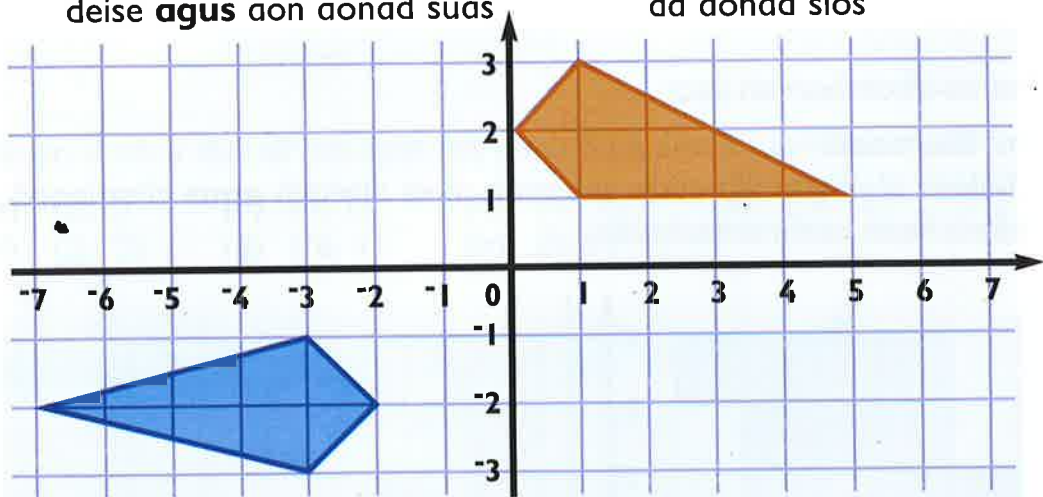
I Sgrìobh co-chomharran goban gach cumaidh

- anns an t-suidheachadh sa bheil e
- an dèidh don chumadh gluasad

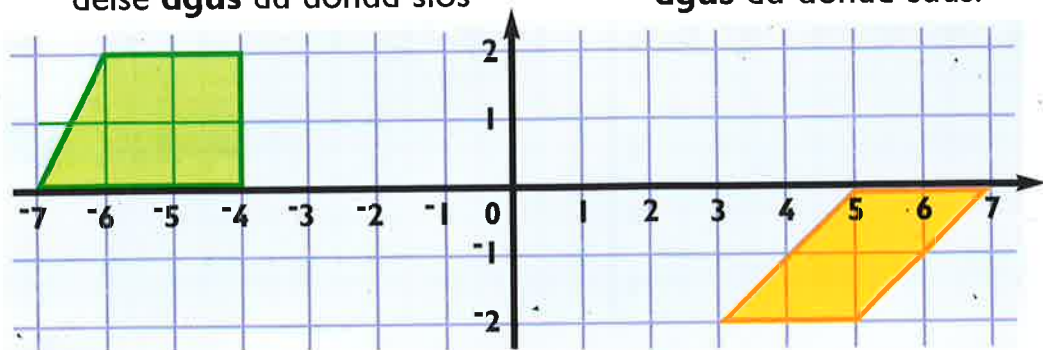
(a) sia aonadan chun na làimhe deise (b) còig aonadan cli

(c) ochd aonadan chun na làimhe deise agus aon aonad suas (d) sia aonadan cli agus dà aonad sìos

(e) còig aonadan chun na làimhe deise agus dà aonad sìos (f) seachd aonadan cli agus dà aonad suas.

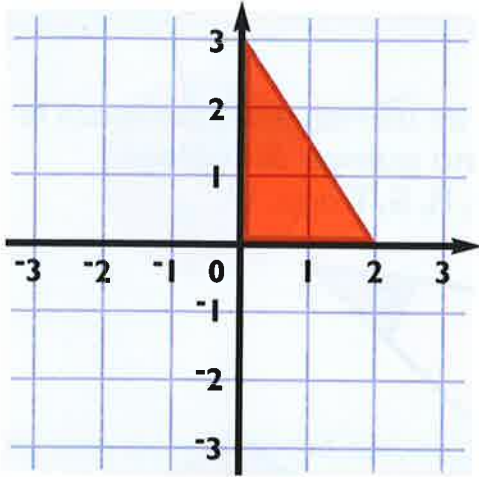

Dèan dealbh-lorgaidh de gach cumadh agus cuartaich e gus an suidheachadh ùr a lorg.

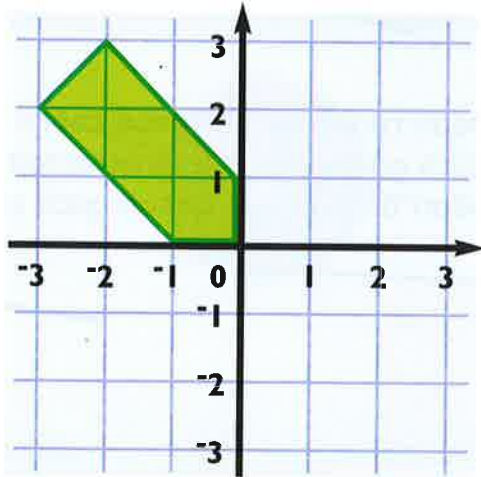
I Sgrìobh co-chomharran goban a' chumaidh

- anns an t-suidheachadh sa bheil e
- an dèidh don chumadh cuairt a chur mun ghob aig (0, 0)

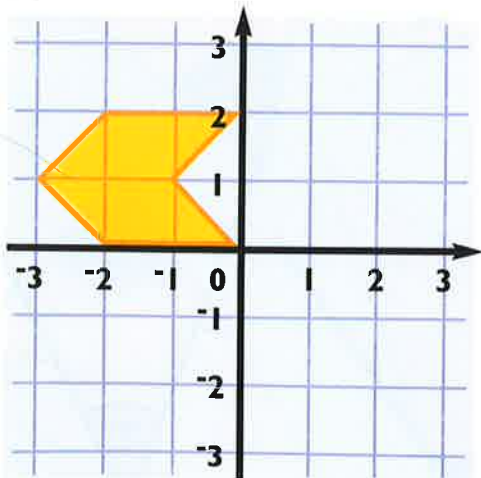
(a) 90° tuathal

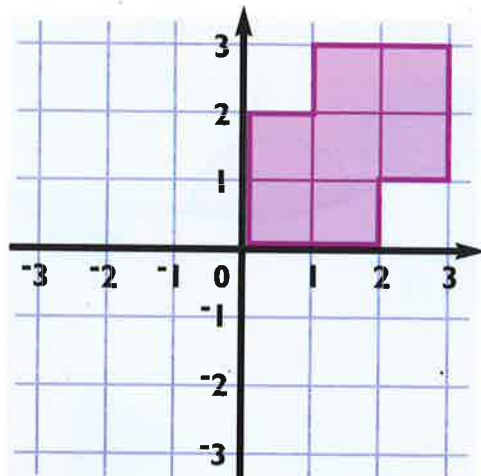
(b) 180° deasail

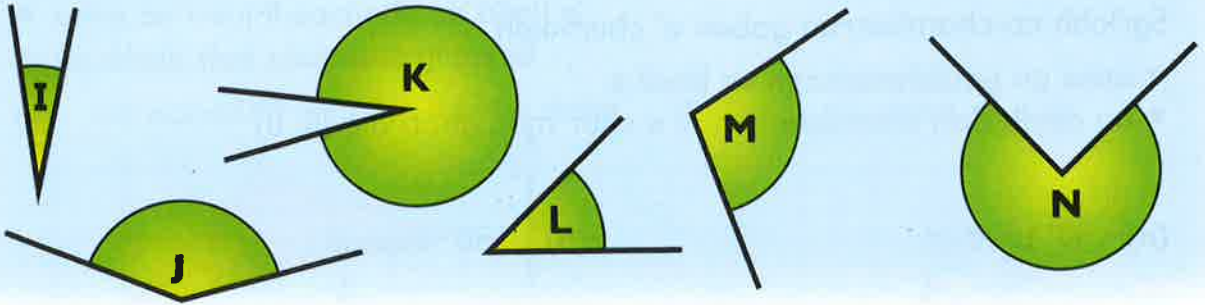
(c) 90° deasail

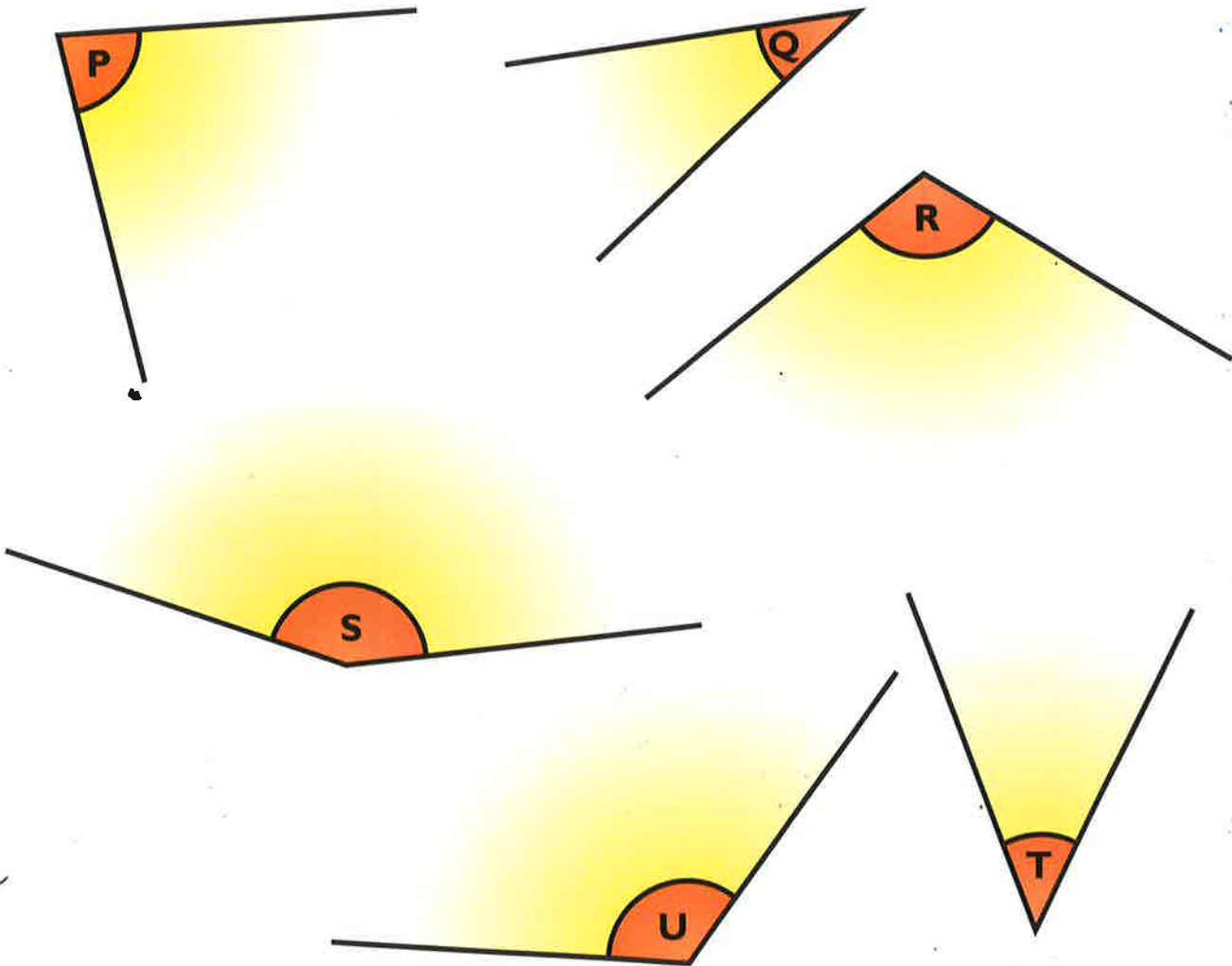
(d) 180° tuathal.

1 Dè na ceàrnan a tha caol farsaing fosgailte?

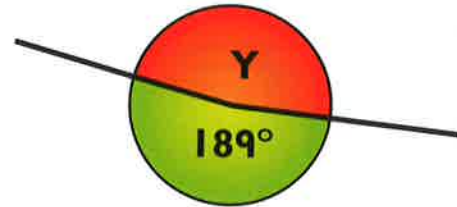
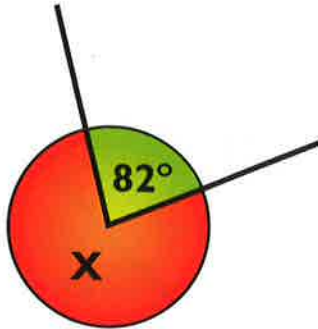
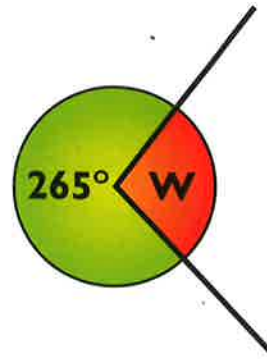
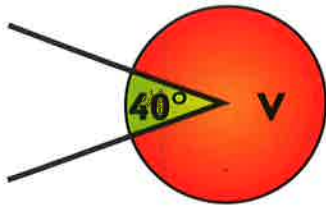

2 (a) Dèan tuairmse air meud ceàrn P agus an uair sin dèan cinnteach le bhith ga thomhas le protractair **chun na puinge as fhaisge**.
 (b) Dèan an aon rud airson gach ceàrn Q, R, S, T agus U.

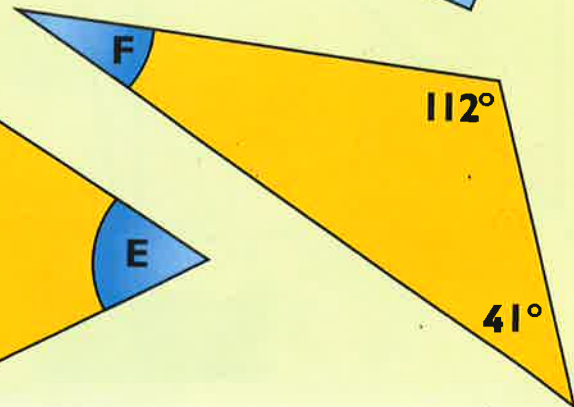
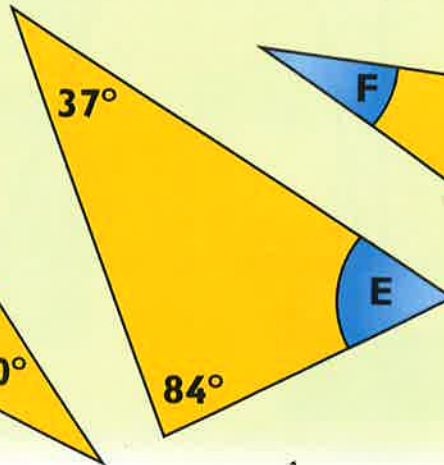
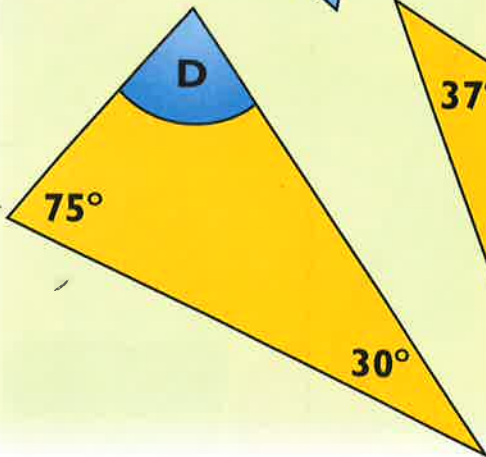
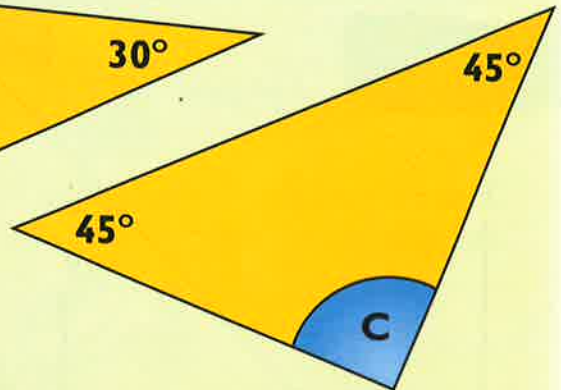
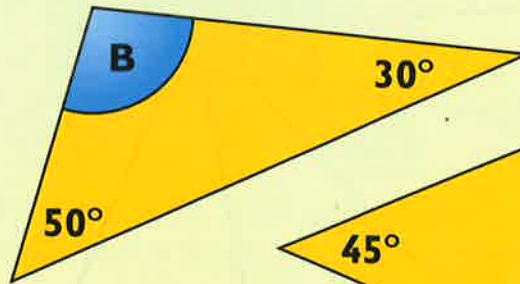
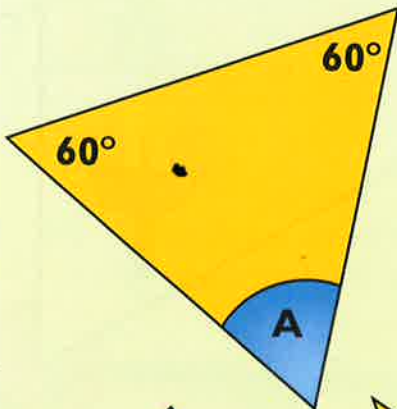

3 Dealbh ceàrnan de
 (a) 60° (b) 145° (c) 28° (d) 99° .

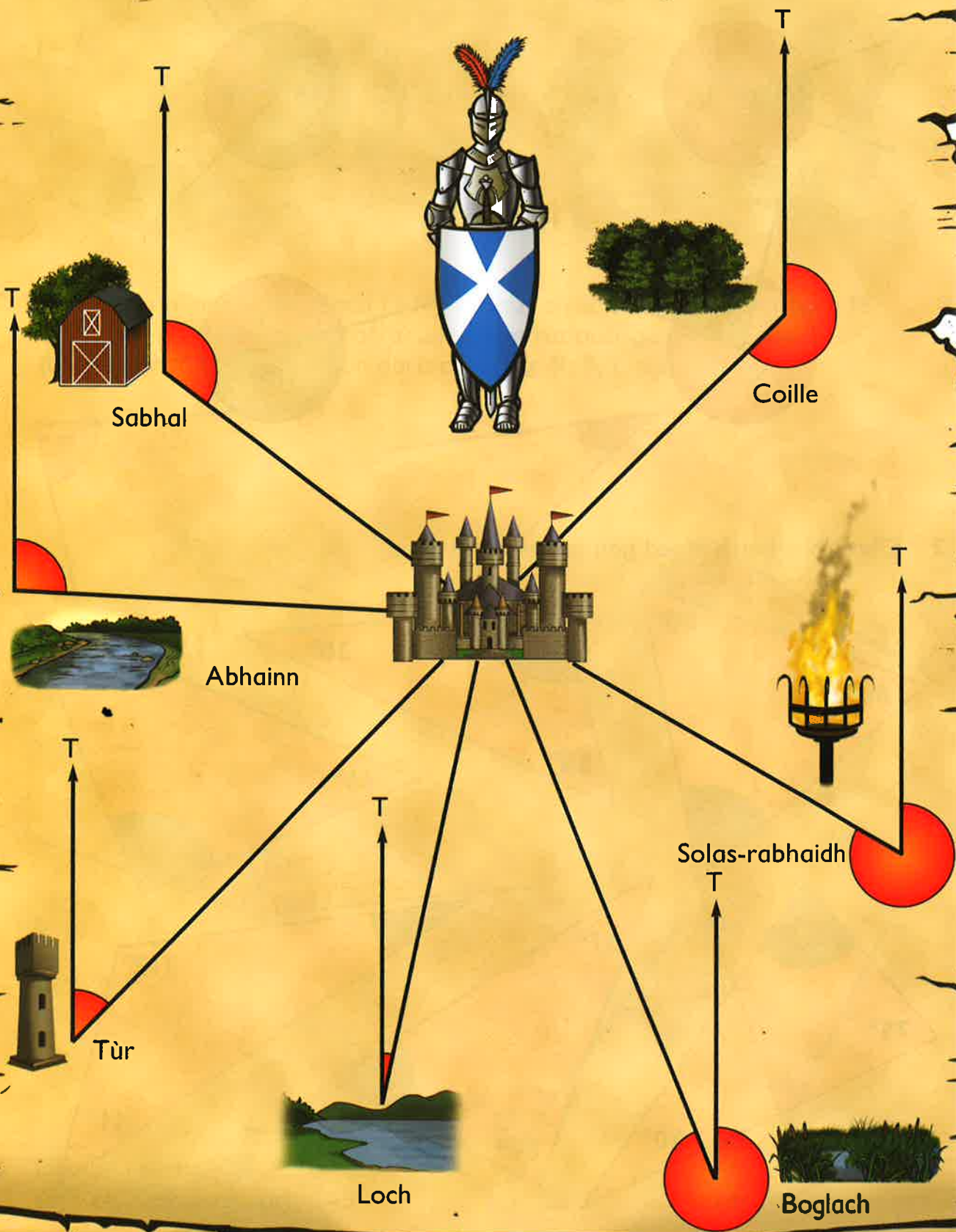
1 Obraich a-mach meud nan ceàrnan dearga.

2 Obraich a-mach meud nan ceàrnan gorma.

I Sgrìobh cùrsa a' Chaisteil bho gach àite air an dealbh.

Obraichibh mar bhuidheann.

Tha thu a' dol a ghabhail cunntas dhen chlas agad gus faighinn a-mach cò aig a tha peata agus, ma thà, dè an seòrsa peata a tha aca.

(a) Dè an ceisteachan gu h-ìosal a b' fheàrr a chleachdadh? Minich.

Peata	Àireamh pheatan	Suim	Cù	Cat	Gearbail
Iasg-òr	I		Jake	Mina	Emma (3)
Rabaid			Ailean	Robbie(2)	Rosie
Hamstair					
			Suim ☐	Suim ☐	Suim ☐

- (b) Gabh an cunntas leis a' cheisteachan tha thu a' smaoinichadh as fheàrr.
- (c) Dealbh graf gus na freagairtean agad a shealltainn.
- (d) Sgrìobh aithris ghoirid mun chunntas.

S' e am peata as cumanta.

Bha barrachd aig nighnean na bha aig balaich.

(a) Dèan fhèin an-àirde ceisteachan, agus gabh cunntas gus lorg dè am 'peata eagalach' dhiubh seo a thaghadh gach sgoilear sa chlas agad.

- (b) Dèan foillseachadh dhe na toraidhean agad.
- (c) Sgrìobh aithris ghoirid mu na toraidhean agad.

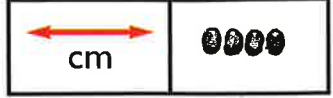
Àrainn

Feartan

Iuchair:

Coille Feur Uisge

Faid Uighean

Black Shadow
 25 – 30 cm

		Cèitean gu Sult	30-40	
--	--	-----------------	-------	--

Bee Bug
 Up to 25 cm

		Iuch gu Dùbh	suas gu 15	
--	--	--------------	------------	--

Mexray
 20 – 25 cm

		Giblean gu Dàmh	5-10	
--	--	-----------------	------	--

Grass Creeper
 15 – 20 cm

		Ògmh gu Dàmh	20-25	
--	--	--------------	-------	--

- Cleachd am fiosrachadh bho stòr-data nam biastagan agus dèan Duilleag Sgoileir 37.
- Dè na mìosan tro am biodh e comasach iad seo fhaicinn?
 - na biastagan gu lèir
 - dìreach** trì seòrsaichean
- Ainmich a' bhiastag
 - coille, a tha ag ithe tron latha agus a ghabhas a làimhseachadh
 - a chithear sa Ghiblean, a tha ag ithe tron oidhche is a tha puinnseanta
 - coille, a chithear sa Chèitean, agus a tha ag ithe tron latha
- Dè a' bhiastag

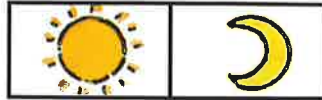
<ol style="list-style-type: none"> a gheibhear sa choille dh'fhaodadh a bhith 30cm de dh'fhaid a chithear san Ògmhios 	<ol style="list-style-type: none"> a tha ag ithe tron oidhche a ghabhas a làimhseachadh a tha a' breith nas lugha na 30 ug
--	---

Cunnart

Puinnseanta Bìdeadh Sàbhailte

Ag ithe

Tron latha Tron oidhche

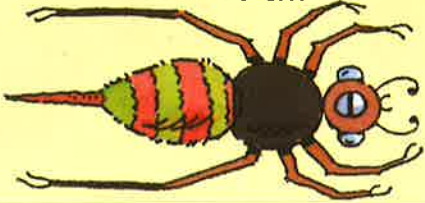
Glusad

Miosan

Skimmer

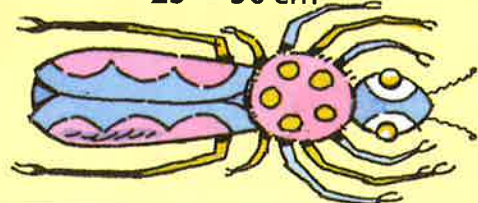
10 – 15 cm

Màrt
gu
Lùn

up to 15

Hopper

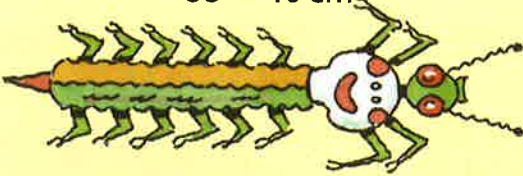
25 – 30 cm

Iuchair
gu
Samh

30-35

Stinger

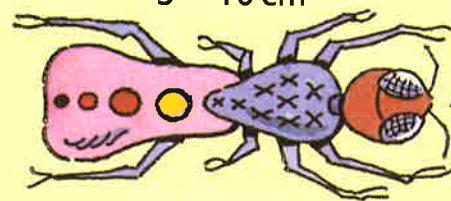
35 – 40 cm

Màrt
gu
Dàmh

5-10

Dragon Beetle

5 – 10 cm

Màrt
gu
Samh

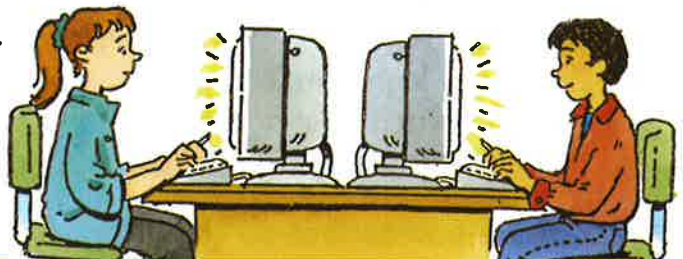
40-45

5 Lorg a' bhiastag a tha

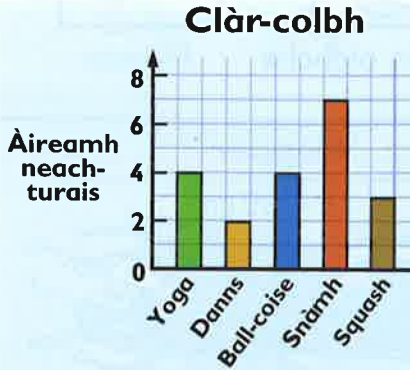
- (a)
- ri fhaicinn san t-Sultain
 - a' breith barrachd air 10 uighean
 - ag ithe tron oidhche
 - beò san fheur
 - a dh'fhaodadh bhith 10 cm de dh'fhaid
- (b)
- a' glusad airson nas lugha na 9 mìosan
 - a dh'fhaodadh breith barrachd air 10 uighean
 - a dh'fhaodadh bhith 25 cm de dh'fhaid
 - beò san fheur
 - ag ithe tron latha

6 Sgrìobh dà phìos fiosrachaidh airson dìreach an **Skimmer** a lorg.

7 Faighnich don tidsear am faod thu am fiosrachadh a chur ann an stòr-data coimpiutair.

- 1 Tha gach graf a' sealltainn an aon fhiosrachaidh mu na cur-seachadan a thagh 20 neach-turais aig Ionad-spòrs na Bruaich

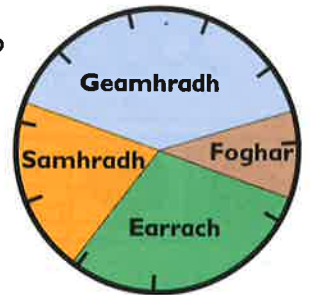
Lorg gach freagairt agus innis dè an clàr as soilleire a sheallas e.

- Dè an cur-seachad a thagh barrachd air cairteal dhen luchd-turais?
- Dè an dà chur-seachad a thagh an aon àireamh de luchd-turais?
- Cia mheud neach-turais a thagh gach cur-seachad?
- Dè an dà chur-seachad **còmhla** a thagh leth dhen luchd-turais?

- 2 Tha an clàr-cearcaill a' sealltainn nan ràithean anns a bu thrice a chleachadh an t-ionad.

Cleachdadh Ràitheil

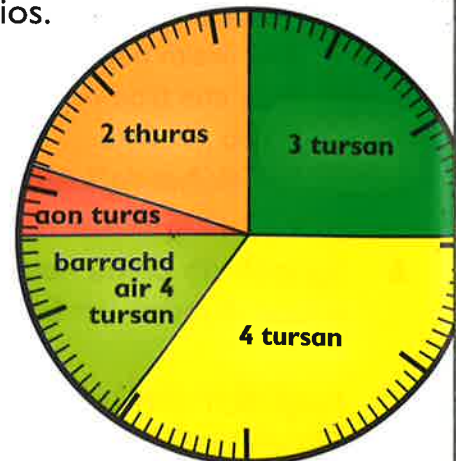
- Cia mheud roinn cho-ionann a tha anns a' chearcaill?
- Dè an **ceudad** dhe na daoine a chleachd an Ionad bu thrice as t-Earrach as t-Fhoghar?
- Dè an ràith anns a bu thrice a chleachdadh an t-ionad le dìreach 20% 40% dhe na daoine?

- 3 Tha an clàr-cearcaill a' sealltainn an àireamh thursan a thadhail 100 duine air an Ionad san Ògmhios.

Àireamh thursan: Ògmhios

- Dè na h-àireamhan thursan as cumanta agus as neo-chumanta
- Cia mheud roinn cho-ionann a tha anns a' chearcaill?
- Dè an **ceudad** dhe na daoine a thadhail air an Ionad dà thuras barrachd air 4 tursan nas lugha na 3 tursan barrachd air aon turas **eadar** aon turas agus còig?

- 4 Seall am fiosrachadh sa chlàr-chearcaill ann an **clàr-colbh loidhne**.

Ghabh Clas 7 cunntas gus lorg an t-astar a leumadh sgoilearan le 'leum cangarù'.

- Dè am bèarn clasa anns a bheil
 - an àireamh as motha de sgoilearan
 - an àireamh as lugha de sgoilearan?

- Dè am bèarn clasa anns a bheil
 - an leum as giorra
 - an leum as fhaide?

- Cia mhead sgoilear gu lèir a ghabh pàirt anns an leum cangarù?

- Cia mhead sgoilear a leum
 - na b' fhaide na 119 cm
 - na bu ghorra na 160 cm?

- Dè a' **bhloigh** dhe na sgoilearan a leum
 - na bu ghorra na 140 cm
 - eadar 119 cm agus 180 cm?

- Dè an **ceudad** dhe na sgoilearan a leum na b' fhaide na 139 cm?

- Leumaidh ceathrad sa cheud dhe na sgoilearan ann an Clas 6 nas fhaide na 139 cm.

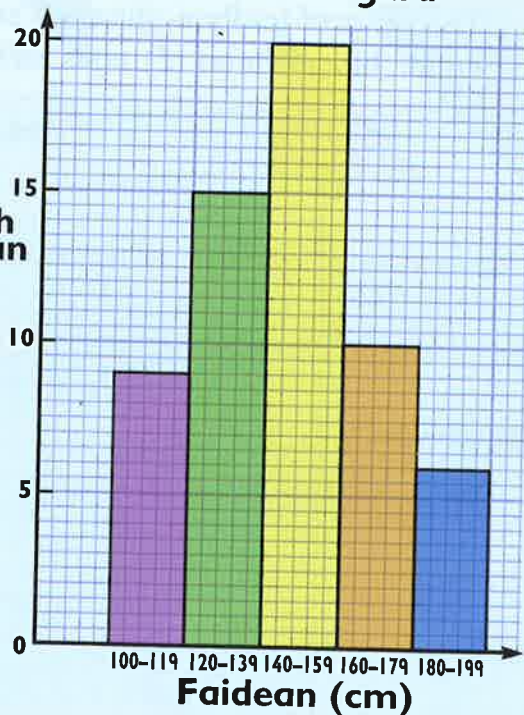
Cleachd **Duilleag Sgoileir 39** agus am fiosrachadh gu h-ìosal gus faighinn a-mach a bheil seo fìor le bhith

- a' crìochnachadh a' chlàir-thriceid
- a' dealbh clàr-colbh.

Leuman cangarù

Àireamh sgoilearan

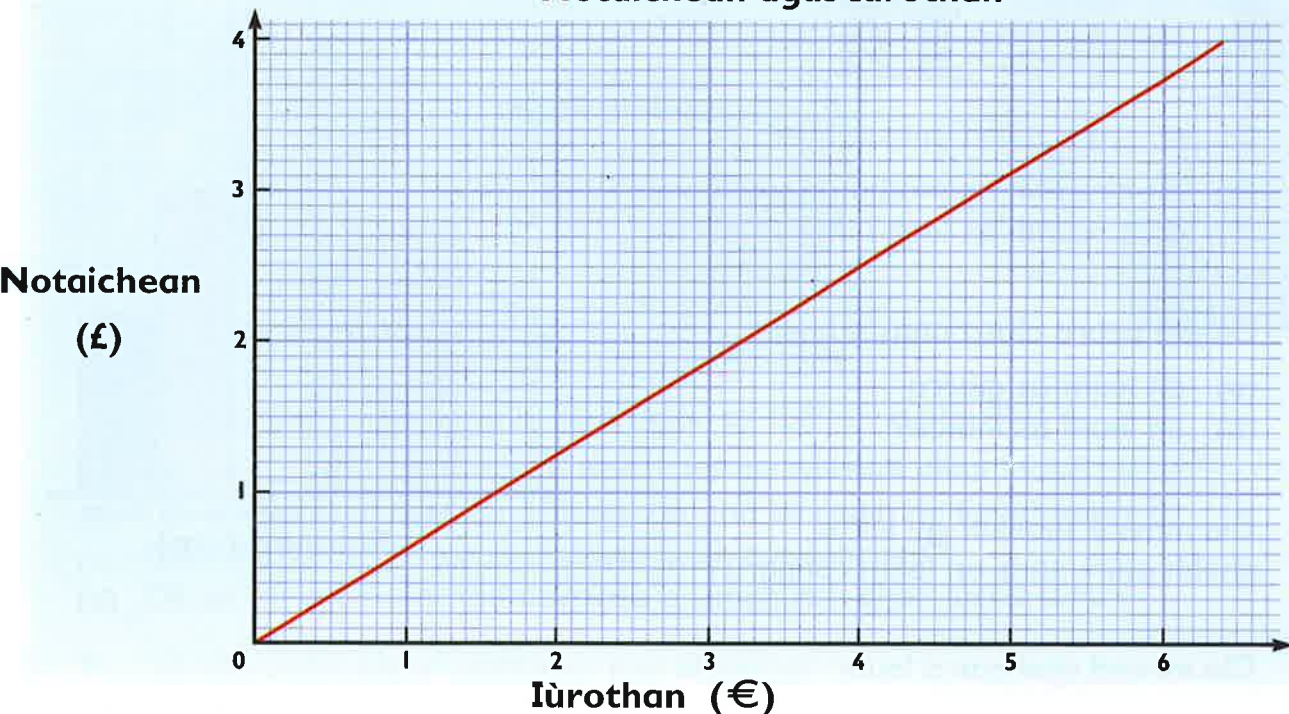
Leuman cangarù Clas 6 (cm)									
113	123	165	121	125	107	130	115	128	118
145	136	174	142	150	158	145	116	136	147
124	156	106	180	127	137	113	152	140	109
114	136	173	125	132	116	109	159	169	153
108	140	134	183	106	153	139	124	148	132

A' làimhseachadh data: clàran-colbh le bèarnan clasa

Tha an graf loidhne-dhìreach seo a' sealltainn na dàimh eadar Notaichean (£) agus Iùrothan (€) ann an 2003.

Notaichean agus Iùrothan

1 Tha 100 cent ann an 1 Iùro. Dè a tha gach beàrn beag a' comharrachadh
 (a) air axis nan Iùrothan (b) air axis nan Notaichean?

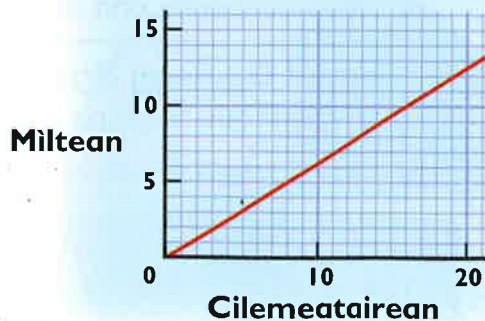
2 Cleachd an graf.

- Cuir ann an Iùrothan. (a) £1.00 (b) £3.50 (c) £2.25
- Cuir ann an Notaichean. (d) €4.00 (e) €2.40 (f) €6.00

3 Anns a' mhòr-chuid de dhùthchannan Eòrpach, tha na h-astaran eadar bhailtean air an sgrìobhadh ann an cilemeatairean.

- Dèan lethbhreac dhen ghraf seo air pàipear ceàrnagach 2 mm.
- Leudaich aon axis gu 55 mìltean; am fear eile gu 90 km.
- Cuir na puingeann (32km, 20 mìle) agus (80km, 50 mìle) air.
- Dealbh loidhne tro na puingeann seo chun an origin gus graf loidhne-dhìreach a dhèanamh.

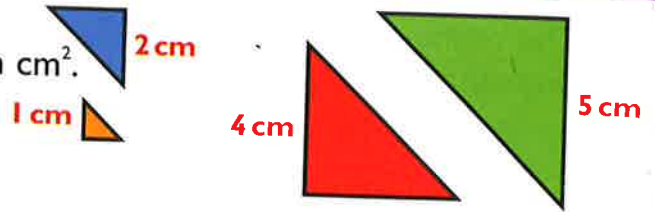
Miltean agus Cilemeatairean

4 Cleachd an graf agad.

- Cuir ann am mìltean. (a) 40 km (b) 24 km (c) 60 km
- Cuir ann an cilemeatairean. (d) 5 mìltean (e) 30 mìle (f) 47.5 mìltean

- 1 Lorg farsaingeachd gach triantain cho-chasaich cheart-cheàrnachail, ann an cm^2 .
Ma dh'fheumas tu, dealbh na triantain air pàipear ceàrnagach ceudameatair.

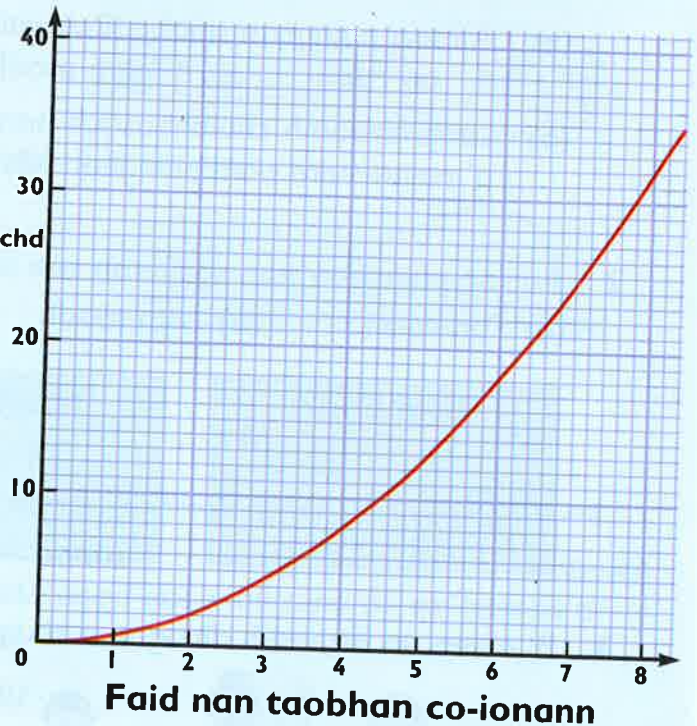
- 2 Tha an graf a' sealltainn na dàimh eadar faid nan taobhan co-ionann agus am farsaingeachd, ann an triantain cho-chasach le ceàrn ceart.

Cleachd an graf.

- (a) Ath-sgrùd do fhreagairt airson Ceist 1.
- (b) Lorg farsaingeachd an triantain nuair tha na faidean seo anns na taobhan co-ionann:
• 6 cm • 7 cm?
- (c) Lorg faidean nan taobhan co-ionann nuair tha farsaingeachdan nan triantan:
• 32 cm^2 • $4 \frac{1}{2} \text{ cm}^2$?

Farsaingeachd
(cm^2)

Triantain cho-chasach le ceàrn ceart

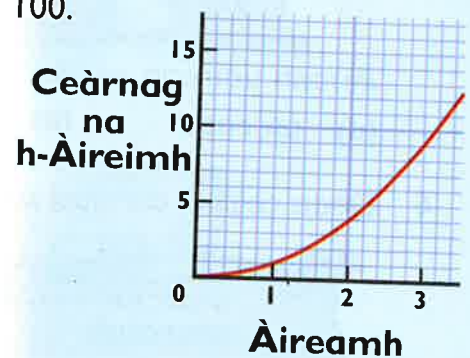
- 3 (a) Dèan lethbhreac dhen ghraf **Àireamhan Ceàrnagach** seo air pàipear ceàrnagach 2 mm.

(b) Leudaich aon axis gu 10 agus am fear eile gu 100.

(c) Cuir na puingeann seo air:
(1, 1), (2, 4), (3, 9), (4, 16), ... (10, 100).

(d) Dealbh loidhne tro na puingeann chun an origin gus graf loidhne-lùbte a dhèanamh.

Àireamhan Ceàrnagach

4. Cleachd an graf agad.

(a) Lorg **tuairmsean** air:

• ceàrnag 4.5 • an àireamh le 56.25 mar cheàrnag.

(b) Cleachd àireamhair gus dèanamh cinnteach de phàirt (a).

Tha ceithir sgoiltean a' gabhail pàirt ann an Latha Spòrs.

- 1 B' e seo na sgòran a fhuair na cluicheadairean ann an Sgioba Comraigh airson *keepie-uppie*.

6 8 13 7 15 3 8 9 5 17 8

- (a) Airson puingean sgioba Comraigh, lorg
 • an raon • am modh • am meadhan.
- (b) Lorg àireamh chuibheasach nam puingean a chaidh a sgòradh le bhith a' roinn suim nam puingean leis an àireamh sgoilearan san sgioba.

- 2 Airson puingean nan sgoiltean seo san fharpais, lorg

- (a) an raon (b) am modh (c) am meadhan (d) a' chuibheas.

Bàghphort			
10	14	15	10
11	23		7
	10	26	

Nuabhaile			
7	14	7	19
5	16	23	

Dail-iar			
3	14	12	8
8		26	5
	20		

- 3 B' e seo an àireamh dhiogan a thug sgioba Nuabhaile ann an rèis nam poca.

Airson uairean sgioba Nuabhaile, lorg

- (a) an raon (b) am modh (c) am meadhan (d) a' chuibheas.

- 4 Dèan ceist 3 a-rithist airson uairean rèis nam poca aig na sgoiltean seo:

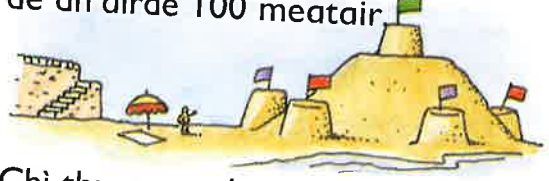
Comraigh				Bàghphort			Dail-iar		
19	21	18	22	25	30	31	36	23	25
18	21	17		29	26	26	27	35	
23	18	24	19	31	28	26	29	34	23

1 Tha an clas agad a' dol air turas chun a' chladaich.
Cleachd **eu-comasach** no **neo-choltach** no **coltach** no **cinnteach**
airson bruidhinn mu dè cho choltach 's a tha na tachartasan seo.

(a) Chì thu crùbag.

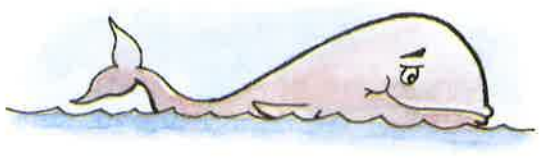
(b) Togaidh tu caisteal-gainmhich de dh'airde 100 meatair.

(c) Bidh uisge na mara saille.

(d) Chì thu muc-mhara.

2 Dealbh sgèile mar seo.

gun theansa droch theansa teansa ionann deagh theansa cinnteach
Dealbh agus ainmich gathan air an sgèile agad gus sealltainn dè an teansa a
th' ann gun tachair iad seo a-màireach.

(a)

Thig sneachd.

(b)

Ithidh tu biadh

(c)

'S e balach a' chiad naoidhean a thèid a bhreith.

(d)

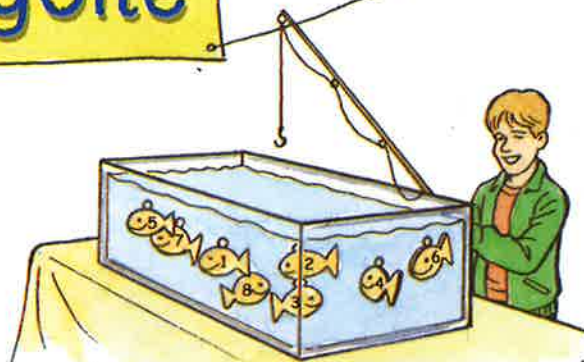
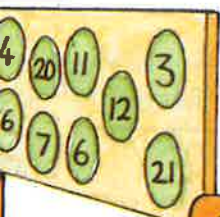

Lorgaidh tu £20.

3 Smaoinich air tachartas a tha:

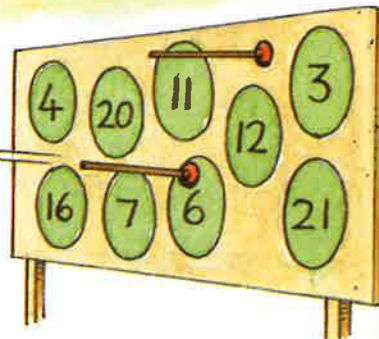
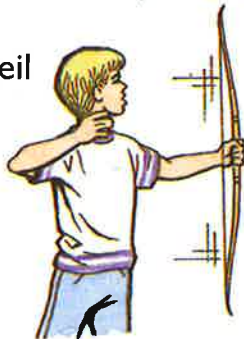
- (a) eu-comasach (b) coltach (c) aig-a bheil teansa ionann.

Fèill Sgoile

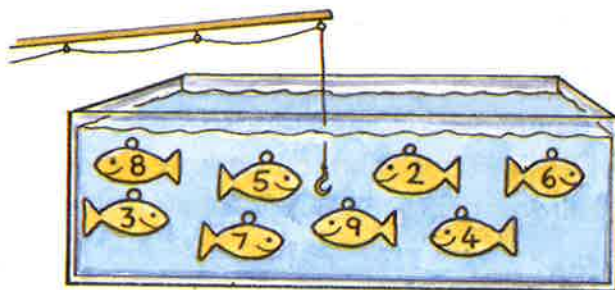
- 1 Dèan liosta de gach buil a tha comasach ma tha an gath a' steigeil ri cairt le

- (a) àireamh chòrr
- (b) iomad de 4
- (c) àireamh cheàrnagach
- (d) prìomh àireamh.

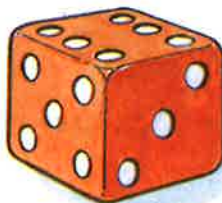
- 2 Sgrìobh gach buil a tha comasach ma tha an àireamh air an iasg

- (a) cothromach
- (b) na h-ìomad de 3
- (c) na factor de 12
- (d) triantanach.

- 3 Sgrìobh a' choltachd gum faigh thu

- (a) dhà
- (b) àireamh chòrr
- (c) àireamh nas lugha na 5
- (d) àireamh eadar 0 agus 10.

- 4 Reic Sìne 100 ticead crannchur air an àireamhachadh 1 gu 100.

Cleachd nas lugha na aon ann a dhà **no** aon ann a dhà **no** barrachd air aon ann a dhà agus bruidhinn air coltachd gach tachartas an seo.

- (a) 'S e iomad de 5 a tha anns an ticead a bhuannaich.
- (b) 'S e àireamh chothromach a tha anns an ticead a bhuannaich.

